Lei 4,75

NICOLAE ȘTEFĂNESCU/LUNGA VARĂ...

scorpionul

N. ȘTEFĂNESCU

LUNGA VARĂ...

Bûlan

NICOLAE ŞTEFĂNESCU

LUNGA VARĂ FIERBINTE A MAIORULUI MORARU

EDITURA DACIA
CLUJ 1972

COPERTA DE L. BARDÓCZ

I

La început, această nouă amînare o iritase. Era a șasea. „Este mult mai bine să insistăm acum, doamnă, îi spusese croitoreasa, inutil, de altfel, pentru că știa ea și singură că acesta era adevărul, decît să nu vă pice bine atunci cînd nu se va mai putea face nimic. Un corp atît de frumos ca al dumneavoastră merită să fie foarte bine îmbrăcat..." ăsta era începutul unui lung discurs care nu se sfîrșea decît în clipa în care madam Vișoianu scotea ultimul ac și fixa data viitoarei întîlniri. „În definitiv nu e nici o grabă, își mărturisea Irina. Ba, dacă stai să te gîndești puțin, e chiar destul de plăcut. Ce program ai astăzi după amiază?... Of! Am o probă... Nu se mai termină odată"... Și cînd se termină e neapărat necesar să înceapă din nou pentru că altfel...

O pornise spre casă. Avea de mers aproape o jumătate de ceas, dar făcea întotdeauna drumul pe jos prin străzile acelea pustii care ocoleau centrul orașului. Era nemaipomenită liniștea acestor străzi. Aici nu se schim-

base aproape nimic în ultimul sfert de veac. Nici n-ai fi bănuit că, după cîteva stații de autobuz, te trezeai în forfota unui mare oraș. Dar tocmai de această forfotă căuta Irina să fugă. Era sătulă de zgomot, de mijloace de transport în comun, de automobile, de neon, de îmbulzeală, de praf și de aer fierbinte mirosind a asfalt și a sudoare. Îi plăcea calmul acestor străzi cu căsuțe mici, cu cîte o grădiniță destul de mărișoară în față, cu flori, cu multe flori, cu pomi, cu stupi, cu porumbei, cu tot ceea ce oamenii au dobîndit atît de greu și pierd acum atît de ușor... De fiecare dată cînd mergea pe aici, spre casă, întorcîndu-se de la madam Vișoianu, care o amînase din nou, Irina pășea agale și nu se sfia să întîrzie în dreptul vreunei curți, fermecată de frumusețea unui trandafir ori de capul atît de expresiv al cîinelui lup care o privea atent întrebîndu-se ce intenții o fi avînd această ciudată făptură. Cîinele lup de la numărul 28 al străzii Enache VII — „odată și odată tot am să aflu eu, își spunea Irina, de ce îi spune acestei străzi Enache VII" — ajunsese să o cunoască și să dea vesel din coadă cînd se oprea să-l admire. „De data aceasta, gîndi Irina, n-am să-l văd. Plouă, se întunecă și cred că s-a ascuns". Începuse, în adevăr, să plouă și, deși era iulie, nu cădea o ploaie de vară, nu cădea o ploaie caldă și repede și veselă, ci o ploaie măruntă, de toamnă, care răcise repede atmosfera. Irina se înfioră, dar nu grăbi pasul. Ajunse la numărul 28 al străzii Enache VII și, spre marea ei surprindere, lupul era prezent la întîlnire. Prietenos, el se ridică pe balustrada de beton a gardului și, printre zăbrele, scoase o labă enormă oferindu-i-o. Rîzînd, Irina dădu mîna cu noul său prieten. Acum era limpede că se împrieteniseră. Îl mîngîie pe creștetul capului și se părea că lucrul acesta nu displăcea de fel patrupedului care,

conştient însă că nu e bine să exagerezi în relaţiile cu oamenii, sări vesel, se duse glonţ în cuşcă de unde scoase un cap enorm, proptit pe cele două labe din faţă. Pentru astăzi ajunge, părea să-i spună el Irinei care, la rîndul ei, pricepu mesajul şi-şi văzu veselă de drum. Zece case mai încolo văzuse alaltăieri un superb boboc de trandafir. S-o fi deschis? Dacă s-a deschis, începu Irina un rămăşag cu ea însăşi, atunci înseamnă că mîine... Nu. Nu avea curajul să parieze. În definitiv, se putea ca trandafirul să fi fost tăiat şi oferit unei femei frumoase... Şi dacă proprietarul casei ar aştepta-o, aşa cum o aşteptase cîinele lup de la numărul 28? Şi dacă i-ar oferi un buchet de trandafiri? Ar primi? Şi de ce nu? Irina visa uneori — şi acum visa — că este regina unei ţări mici, alcătuită numai din aceste străzi, cu aceste case frumoase şi că această plimbare nu este, de fapt, decît o inspecţie oarecare... Zîmbea, mulţumea oamenilor pentru faptul că-şi îngrijesc cum trebuie casele, se vedea luînd în braţe copii, sărutîndu-i şi aşa se face că nu-şi dădu seama de la început că în după amiaza aceea se petrecea, totuşi, un lucru neobişnuit... În clipa în care realiză că acest lucru neobişnuit nu era altceva decît motorul unui automobil care merge foarte încet, se opri locului mirată. Niciodată, cel puţin în zilele şi la ceasurile în care trecuse ea pe aici, aşa se nimerise pesemne, ar fi absurd să-şi închipuie altceva, niciodată nu întîlnise un automobil... I se păru chiar ciudat, pentru ca după aceea să i se pară revoltător, o profanare. Cum poate fi tulburată pacea unor asemenea locuri de zgomotul oribil al unei maşinării? Cum poate fi infectat aerul acesta plin de miresme ameţitoare cu gazele puturoase care ies dintr-o ţeavă de eşapament? Îi plăcea şi ei automobilul, avea de gînd să discute serios cu Sergiu treaba asta, trebuia să-şi ia şi

ea carnet, dar acum şi aici... Automobilul mergea însă neobişnuit de încet, şi lucrul acesta o făcu pe Irina să întoarcă privirile. Era o maşină mare, asta a fost tot ce a apucat să vadă pentru că în secunda în care se uitase în urmă faza mare o obligă să-şi închidă ochii. În clipa aceea Irina se simţi neliniştită. „M-o fi urmărind, îşi spuse ea, cine ştie de cînd m-o fi urmărind fără să ştiu, că asta e ultima modă să agăţi femeile din automobil, dar asta e mai puţin important, mai important este că s-a întunecat, că ploaia i-a gonit pe oameni în casă şi că ăsta poate să-şi facă de cap. Fleacuri. Asta e literatură..." Automobilul se apropie, o depăşi şi, în momentul în care Irina se afla cu numai doi paşi în urma lui, stopă. N-ar fi putut spune de ce, dar, la rîndul ei, Irina se opri. Portiera maşinii se deschise, însă nimeni nu coborî. Irina îşi spuse în gînd „dă doamne să nu fie decît un vis urît, nu se poate să fie adevărat, nu se poate, dar dacă totuşi este adevărat nu am decît un singur lucru de făcut, să ţip, să urlu, poate că e cineva prin apropiere, care n-a dat încă drumul la televizor ori la radio, şi o să mă audă", dar nici un sunet nu izbuti să scoată. La început văzu o pălărie mare de pai, apoi o mînă care se proptea de mînerul portierei, apoi doi ochelari negri şi se gîndi că la ora asta e ridicol să porţi ochelari negri şi apoi se auzi glasul, da, glasul acela pe care nu-l auzise niciodată, glasul acela pe care nădăjduise că n-o să-l audă vreodată şi pe care-l auzea acum atît de clar... Şi glasul nu-i spuse nimic urît, nimic înfricoşător, dimpotrivă, glasul căuta, era evident lucrul acesta, glasul căuta să fie cît mai duios, cît mai liniştitor, cît mai prietenos.

— Bună seara, doamnă Irina Văleanu.

Atît. „Bună seara, doamnă Irina Văleanu". Ce putea fi mai neutru, mai amical chiar? Dar nici nu apucase

Irina să-şi pună vreo întrebare, nici nu apucase să se stingă în aer vibraţia ultimei silabe a numelui său, cînd portiera se închise şi maşina ţîşni pierzîndu-se în noapte.

Ce fusese asta? Bine, bine era evident că sosise, era evident că... ba, nu, nimic nu era evident. Te puteai aştepta, dimpotrivă, la orice, la orice... La tot ce putea fi mai rău. Mai ales la tot ce putea fi mai rău. Cînd se dezmetici, îşi dădu seama că umbrela era închisă, oare cînd o închisese? şi că apa, care îşi croise drum prin părul ei, i se prelingea pe gît, pe ceafă, coborînd pe sub rochie şi învăluindu-i trupul ca o sîrmă rece şi rea de care abia aştepta să scape.

Porni spre casă fără să mai deschidă umbrela, fără să-i mai pese de ploaie, gîndindu-se la un singur lucru: la tot ceea ce ştia că avea să înceapă şi la tot ceea ce nu ştia cum avea să se sfîrşească.

II

Inginerul Victor Andreescu sosi la institut cu noaptea în cap. Era exact ora şase în clipa în care maşina lui, o Dacie roşie, opri claxonînd în faţa porţii. Era obişnuit portarul cu aşa ceva, nu-l mira nimic atunci cînd era vorba de Victor Andreescu, nu-l mirase nici săptămîna aceea în care inginerul sau doctorul, tot una, că era şi una şi alta, nu se mişcase o clipă din clădire, cum era să-l mire că acum, vara, venea la ora şase? Pînă la opt, cînd începea programul, avea omul două ceasuri de linişte, fără telefoane, fără vizite, fără vă pofteşte tovarăşul director general, ori tovarăşul direc-

tor general-adjunct, ori tovarăşul inginer-şef, ori... slavă domnului, erau destui. Cîte nu se pot face în două ceasuri de linişte, gîndi Mardare deschizînd larg poarta şi zîmbind inginerului.

Inginerul gară maşina în curte, la umbra unor nuci bătrîni care scăpaseră ca prin minune de furia celor ce cred că o construcţie nouă trebuie înconjurată numai de ciment, o încuie şi intră în clădire. Femeia de serviciu nici nu venise încă, dar Victor ştia că Mardare avea s-o informeze despre prezenţa lui, ceea ce însemna că biroul urma să rămînă o zi nemăturat şi cu praful neşters. Dar nu acesta era lucrul care-l preocupa. Astăzi trebuie să înceapă, trebuie să rostească formula magică, şi, aidoma ucenicului vrăjitor din poveste, se întreba dacă avea să fie în stare să stăpînească forţele odată dezlănţuite. Nu avea însă de ales. Alesese demult, hotărîse, cale de întoarcere nu mai exista şi jocul trebuia jucat. Nu simţea nici o emoţie. Matematician prin vocaţie, Victor nu făcea decît să revadă întregul său sistem de ecuaţii cu mai multe necunoscute şi să încerce să descopere care din aceste necunoscute ar putea, cumva, să nu-şi afle soluţia. Lucru, pe care, desigur, el nu-l dorea.

Scoase din servietă un dosar, îl puse pe masă, îşi pregăti fără grabă cafeaua şi se cufundă în lucru. Niciodată nu era mai el însuşi decît în ceasurile în care plutea între cifre. Se simţea liber, calm, stăpîn pe totul, stăpîn pe toate reacţiile şi pe toate gîndurile lui şi se simţea chiar fericit.

La orele opt precis se ridică de la masa de lucru. Strînse cu grijă filele, le puse la locul lor în mapă, încuie mapa în seif şi puse cheia în buzunar. Acum! Acum avea să dezlănţuie furtuna. Zîmbi. Se simţea, glumind cu propria lui fiinţă, un om important. Acţiunea

lui, o acțiune simplă, calmă, clară, avea să schimbe, pentru o perioadă de timp, pe care nimeni nu ar fi putut-o prevedea, nici el nu îndrăznise să se lanseze în asemenea pronosticuri, avea să schimbe viața unor oameni. Domnul X sau domnul Y își făcuseră pesemne planuri pentru după amiaza acelei zile. Bilete de cinema, o vizită... Și nici unul dintre ei nu știa acum că vizita lor nu va mai avea loc, că filmul avea să ruleze cu cel puțin un scaun liber în sală...

Ora opt și zece minute. Victor Andreescu ieși din birou și se angajă pe culoarul care avea să-l conducă în dreptul ascensorului. Apăsă pe buton, cabina sosi. O ușă se deschise, în spatele lui apăru inginerul Octavian Stambuliu. Un pisălog. Simpatic, de altfel, dar îngrozitor de pisălog. Stambuliu nu căuta niciodată să-și dea seama dacă omul pe care-l întîlnea avea sau nu chef de șuetă, dacă era sau nu în stare să recepționeze toate amănuntele privind ultima lui aventură... „Nu, gîndi Victor, de data asta n-am să-l iert, nu pot, nu am timpul necesar, nu am dreptul. De data asta trebuie să fiu nepoliticos".

— Servus, Victoraș. Încotro?

— În direcție inversă.

Stambuliu deschise ochii mari.

— Adică...

— Adică aș vrea să pleci tu întîi sau să plec eu întîi, cum vrei, nu are nici o importanță, dar să nu plecăm în nici un caz împreună... Am un singur minut la dispoziție și trebuie ca să ajung la timp într-un anume loc. E clar?

Deschise ușa de la lift, intră și apăsă pe buton lăsîndu-l pe Stambuliu perplex.

— A înnebunit...

Ascensorul opri la etajul al patrulea al clădirii. Camera biroului special era a treia pe dreapta. Victor ciocăni de două ori şi deschise uşa. Onciu era cufundat în lectura ziarului. Văzîndu-l pe Victor se ridică politicos. Era un băiat tînăr, acest Onciu, slab, incredibil de slab, cu nişte ochi mari şi vioi care-i trădau întotdeauna sentimentele.

— Cum merge, băieţică? lansă Victor aşezîndu-se într-unul din cele două fotolii comode aflate în încăpere.

— Splendid, tovarăşe inginer. Splen-did!

— Ei lasă-mă?

— Pe cuvîntul meu.

— Bravo! Onciule, băiatule, să ştii că mă bucur. Nu-mi vinzi şi mie reţeta fericirii?

— Îmi pare rău! Puteţi să-mi cereţi orice, dar numai asta nu! Vă rog . . . Atîta avere am şi eu . . .

— Bine. Cum crezi. Dar eu zic că n-ai face rău să mai reflectezi. Am să dau însă curs invitaţiei tale şi am să-ţi cer altceva.

— La dispoziţia dumneavoastră, făcu Onciu punînd mîna pe chei pentru a-i da de înţeles lui Victor că a priceput despre ce este vorba.

— Bravo! Dă-mi, te rog, 10-V-A.

Onciu se îndreptă spre uşă şi o încuie. Era o dispoziţie foarte veche şi foarte severă a conducerii ca în momentul în care se descuia seiful documentelor secrete, uşa biroului să fie încuiată. Ca la fotograf, zîmbi Onciu, ca în camera obscură. Căută apoi cheia de care avea nevoie şi se îndreptă spre peretele aflat în spatele biroului său. Descuie o uşă care adăpostea un dispozitiv de cifru. Victor se cufundase în lectura ziarului. Auzi mecanismul învîrtindu-se şi auzi după aceea uşa mare şi grea a seifului deschizîndu-se. Îl auzi apoi pe Onciu căutînd printre dosare. Nu-l interesase niciodată pe

Victor problema organizării bazelor sportive, dar acesta era articolul care-i picase sub ochi şi se străduia să-l citească şi nu să mimeze doar lectura, se străduia să fie realmente surprins în clipa în care Onciu avea să-i ofere lucrarea şi nu să se arate doar surprins. Izbutise? Fapt este că, după ce Onciu închisese uşa seifului şi se apropiase de el cu dosarul în mînă, Victor nu-l simţise şi tresărise cu adevărat. Perfect. Pînă aici a fost foarte bine. Dar greul abia începea. „Ciudat, gîndi Victor, analizez toate aceste întîmplări de parcă n-aş fi eu acela care le trăieşte, de parcă aş fi un simplu spectator. Dacă mă ridic acum, dacă îi spun lui Onciu că m-am răzgîndit, că am să mă întorc mai tîrziu, sau mîine, sau într-o altă zi, pentru că am timp, nu-i aşa, am tot timpul să opresc... Prostii. Nu am nici timpul şi nici puterea să mai opresc ceva. Ştiu foarte bine că odată început, jocul acesta nu mai poate fi oprit decît într-o clipă anume pe care o hotărăsc alţii şi nicidecum eu..."

— Aveţi lucrarea, tovarăşe inginer.

— Poftim? Lucrarea?... A, da, lucrarea, desigur. Mulţumesc, Onciule, mulţumesc foarte mult.

— O luaţi cu dumneavoastră? îl întrebă Onciu în timp ce deschidea registrul în care menţiona circulaţia documentelor aflate în grija lui.

— Nu, dragă, nu... Dacă-mi dai voie am să stau puţin aici, la dumneata, în acest fotoliu comod. Te deranjez?

— Pe mine? Cîtuşi de puţin. Vă rog, luaţi loc...

— Trebuie doar să verific ceva... Chestie de zece minute.

Victor luă mapa şi o puse pe genunchi. Onciu se aplecă şi rupse sigiliul. Misiunea lui se încheiase. „Şi pentru astea zece minute ale tale, îşi spuse Onciu, mă

pui pe mine să fac toată tevatura asta... Ai noroc, ești un tip simpatic..." și se îndreptă spre seif cu gîndul de a-l încuia la loc. Îl opri însă la jumătatea drumului vocea lui Victor:

— Onciule — băiatule... tu ești amorezat lulea.

Cu totul întîmplător Onciu era, într-adevăr, amorezat lulea și chiar de o fată din institut, așa încît el interpretă cu totul altfel vorbele inginerului și roși pînă în vîrful urechilor.

— Tovarășe inginer... de ce... adică vreau să spun ce legătură are una cu alta? Și de unde știți dumneavoastră pentru că eu n-am vorbit cu nimeni? Ori ne-ați văzut? Da, asta trebuie să fie.

— Onciule, băiatule, tu să fii sănătos și la mulți ani ,să dea dumnezeu, să nu uiți să mă chemi și pe mine la primărie, dar pînă atunci ce ne facem?

— Nu înțeleg... Ce vreți să spuneți? Ce să ne facem?

— Ai încurcat borcanele. Ia te uită...

Onciu se aplecă.

— N-am încurcat nimic. Scrie clar: 10-V-A.

Onciu era iritat. Mare amator de șuete, mare amator de glume și de farse, e drept, dar el nu putea să sufere glumele și farsele atunci cînd era vorba de treabă. Și aici despre așa ceva era vorba și cine știe ce șotie i-a mai dat prin gînd inginerului Andreescu, cu toate că el ar fi trebuit să știe bine că aici nu e de glumit, că el, Onciu, are o foarte mare răspundere...

— Foarte adevărat. Dar să mergem mai departe.

Victor desfăcu mapa și în interiorul ei se vedea o altă mapă, ceva mai mică, de culoare albă.

— Vedeți? N-am încurcat nimic! aruncă Onciu triumfător dar, o clipă după aceea, încremeni: Victor ridicase mapa albă și o desfăcuse. Era goală.

— Asta... asta nu se poate... nu... pur şi simplu nu se poate.

— Ce anume, Onciule... Nu înţeleg, de ce te-ai îngălbenit în halul ăsta? Cine ştie unde l-ai pus, în altă parte, caută...

„Gata, îşi spuse Victor, din clipa asta începe balul. Telefoane, maşini, autorităţi, discuţii, ba mai bine zis interogatorii, poate şi mai rău, dar asta e, eu am vrut-o, eu am făcut-o, dumnezeu cu mila şi eu cu bafta, să vedem cum o s-o scot la capăt... Poate reuşesc ce n-au reuşit alţii, poate cîştig eu partida, poate că-i duc..."

— Cum nu înţelegeţi, tovarăşe inginer, cum nu înţelegeţi? Aici nu e de glumit. Cum o să pun în altă parte? Ce să pun în altă parte? Dumneavoastră mi-aţi predat lucrarea acum trei zile... Uitaţi... E scris aici la mine, negru pe alb, şi e semnat de dumneavoastră. Cum era să pun lucrarea dumneavoastră într-o altă mapă? De altfel, vedeţi bine, e la locul ei...

— Ce, Onciule, ce? Mapa! dar lucrarea? Unde e lucrarea?

— Nu ştiu, pur şi simplu nu ştiu...

Tăcură amîndoi cîteva clipe.

— Şi acum... Acum ce facem? întrebă Victor.

Începuse să-l plictisească discuţia. Voia să se termine şi să înceapă o dată pentru totdeauna bîlciul. Se gîndi în aceeaşi clipă la ea. Ştia şi aştepta. Cu toate că era limpede că nu avea ce aştepta, că de aflat avea să afle mult mai tîrziu, atunci cînd se vor putea întîlni. Se chinuia, asta era sigur, se frămînta, se întreba, inutil, dacă a făcut bine ce a făcut. Dar îl iubea... Era singura certitudine într-un imens ocean de incertitudini şi îi făcea bine să-şi aducă aminte de asta.

— Trebuie să-l înştiinţez pe tovarăşul director general Popa. Aşa scrie în instrucţiunile mele. Le ştiu pe dinafară cu toate că una ca asta nu mi s-a mai întîmplat niciodată pînă acum.

Şi Onciu ridică receptorul telefonului, primi tonul interior şi formă un număr alcătuit din două cifre. Îi răspunse vocea zglobie a unei femei tinere.

— Da, vă rog...

— Alo! Mariana? Servus. Aici e Onciu, spune-mi, te rog... şeful e acolo?

— Onciule, băiatule,... ce mai faci? De ce eşti atît de oficial? Ţi-e frică de Monica? De pe acum?

— Mariana, te rog, lasă, vorbim noi altă dată, acum spune-mi doar atît, te rog mult, doar atît: dacă şeful e acolo?

— Să zicem că este, dar să mai zicem şi că este foarte ocupat cu un tovarăş din afară.

— Bun. Spune-i atunci, te rog, că eu, Onciu, adică un tovarăş dinăuntru, îl roagă să vorbească neapărat cu el... Este o chestiune de cea mai mare importanţă... Aşa să-i spui: de cea mai mare importanţă!

— Aşteaptă.

Se auzi un ţăcănit şi se aşternu tăcerea. Onciu trepida de nerăbdare, bătea toba cu degetele mîinii drepte pe cristalul biroului şi, din cînd în cînd, dădea capul pe spate, tare de tot, apăsat, ca pentru a-şi potoli o durere. Victor, căruia surîsul îi dispăruse de pe buze, se aşezase pe braţul unui fotoliu şi s-ar fi spus că-l privea atent pe Onciu. În realitate nu privea nicăieri, privea prin Onciu, undeva, departe, nu ştia nici el unde. Se simţea golit, fără putere. „La ce bun? gîndi el. N-ar fi mai bine să..."

— Alo? tovarăşul director general Popa? Vă rog să mă iertaţi că îndrăznesc, dar e vorba de o chestiune

de mare urgență... Poftim? A... Vă rog să mă iertați... dar eu credeam că Mariana... adică tovarăşa Mariana v-a spus... Onciu, da, da, Onciu de la biroul special, da, bună ziua... Desigur, vă rog să mă iertați, m-am fîstîcit cu totul, să vedeți, se află la mine tovarăşul inginer Victor Andreescu şi amîndoi am vrea să vă rugăm, poate veniți pînă aici, trebuie, aşa scrie în instrucțiunile mele pentru un caz ca acesta... Altfel nu vă supăram eu... Poftim? Pe tovarăşul Andreescu? Desigur...

Lăsă receptorul jos şi se adresă lui Victor:

— Doreşte să vorbească cu dumneavoastră.

Victor trecu la aparat.

— Vă salut, tovarăşe Popa... da, se pare că este necesară prezența dumneavoastră. Desigur... O să vă explicăm aici, da, şi mie îmi pare rău, dar... vă aştept, foarte bine.

Închise telefonul.

— Vine imediat.

Onciu se repezi să-şi aranjeze hîrtiile de pe birou, îşi puse haina, îşi refăcu nodul de la cravată. Privindu-l, Victor se amuza. Şi era, în adevăr, amuzant, pentru cine putea să-şi păstreze buna dispoziție în orice împrejurare, să-l vezi pe băiatul acela slăbuț, cu părul răvăşit, aruncînd priviri disperate spre uşa ce avea să se deschidă dintr-o clipă în alta şi muşcîndu-şi nervos buza de jos pe care şi-o învinețise de-a binelea.

Cîteva minute mai tîrziu inginerul Grigore Popa, directorul general al Institutului de studii în automatică, intră. Era un bărbat trecut de cincizeci de ani, înalt, cu părul complet alb, cu trăsături foarte fine şi care impunea întotdeauna. Îi privi pe amîndoi fără să spună o vorbă. Se uită pe masă, văzu mapele, văzu seiful des-

chis și se încruntă. Presimțea că se deschide o pagină destul de neplăcută. Se adresă lui Onciu.

— Ce s-a întîmplat?

Onciu, cu toate că era foarte emoționat, izbuti să relateze destul de coerent și destul de corect scena petrecută cu numai cîteva minute în urmă. Vorbi puțin și imediat după ce isprăvi se așternu o tăcere adîncă.

— Voi ați înnebunit? spuse într-un tîrziu Popa. Ce înseamnă asta?

— Poate că n-am fost eu destul de explicit... îndrăzni Onciu.

— Ba ai fost cum nu se poate mai explicit și tocmai asta e nenorocirea, pentru că mie nu-mi vine să cred... E adevărat, Victore?

— Din păcate, da. Este cum nu se poate mai adevărat. Vedeți... Astea sînt cele două mape.

Și Victor le ridică și le lăsă să cadă pe birou.

— Voi știți ce înseamnă asta? întreabă Grigore Popa privind cînd la unul cînd la celălalt.

Nimeni nu-i răspunse. Știau foarte bine. Popa se ridică, înălță din umeri și se îndreptă spre telefon. Smulse receptorul, îl puse la ureche și auzi tonul de interior. Rămase o clipă descumpănit, apoi se adresă lui Onciu:

— Cum să fac... să vorbesc cu orașul?

— Zero... formați zero...

— Mulțumesc.

Popa obținu tonul de oraș și formă un număr. Il ceru pe maiorul Moraru și-l rugă să vină de îndată la institut. După ce puse receptorul în furcă se adresă celor doi:

— In zece minute va fi aici. Luați loc. Cine are o țigară? Mulțumesc, Victore...

Se îndreptă spre fereastră, o deschise larg, privi în curte. Se vedea poarta, îl vedea bine pe Mardare în cuşca lui, tocmai vorbea la telefon şi asta îi aduse aminte că trebuie să-l înştiinţeze despre sosirea ofiţerului de securitate, şi vedea strada, o stradă absolut dreaptă, fără case, se aflau pe undeva pe la marginea oraşului, se ridicase clădirea pe teren viran, primele case locuite începeau doar la cîteva sute de metri. Avea să urmeze o zi caldă, îşi spuse Grigore Popa, ba, gîndindu-se la cele ce-l aşteptau pe el, o zi fierbinte... „Ce dracu s-o fi întîmplat? Te pomeneşti că blegul ăsta de Onciu a făcut vreo boacănă... Exclus! În primul rînd nu e de loc bleg, nu am dreptul să-i spun aşa. În al doilea rînd... Prostii. Literatură. Cine ştie ce a făcut el pe aici, cine ştie cum a bramburit lucrurile şi mă face pe mine de rîs, deranjez omul de la treburile lui..." Şi tocmai se pregătea să-l întrebe pe Victor dacă n-ar fi cazul să se gîndească mai bine, poate că-şi aduce aminte ce a făcut cu lucrarea, cînd se auzi sunînd telefonul. Onciu îl privi întrebător pe directorul general.

— Răspunde, eşti în biroul dumitale.

Onciu ridică, ascultă o clipă şi îi spuse:

— Tovarăşa Mariana vrea să vorbească cu dumneavoastră.

Popa luă receptorul, ascultă cîteva minute şi spuse, în locul oricărei alte concluzii:

— Anunţă-l, te rog, pe Mardare că dintr-o clipă într-alta trebuie să sosească tovarăşul maior Moraru, Vintilă Moraru. Să fie condus aici, la biroul special. Şi nu mă deranjezi decît dacă mă caută tovarăşul ministru.

Închise.

III

Maiorul Vintilă Moraru era un bărbat de treizeci și șapte de ani, mărunt, aproape chel, cu o față rotundă ca o lună plină și cu doi ochi mici care lăsau, cînd pleoapele erau deschise suficient, ceea ce nu se prea întîmpla, să filtreze o privire pătrunzătoare. Cînd se uita cu ochii mari deschiși era un semn că Vintilă Moraru este peste măsură de uimit. Altfel, își privea interlocutorul fără să manifeste vreun interes deosebit pentru discuție chiar dacă, de fapt, resimțea din plin acest interes. Așa se întîmpla și acum. Era în biroul lui Grigore Popa și-l asculta în timp ce acesta avea senzația că vorbește la pereți. Maiorul se uita țintă la el, dar directorul general nu izbutea să-și fixeze privirile de ale lui.

— ...și acum, nu-i așa, dumneavoastră decideți. Aș vrea să sper că v-am chemat de pomană și că voi fi nevoit să vă cer scuze... O! ar fi minunat!

— Așa, așa ... s-ar putea, mormăi Moraru, nu se știe niciodată.

Numai că de data asta maiorul Moraru era încredințat că nu fusese chemat de pomană. Se afla de zece minute în institut. Fusese condus de secretara directorului general la biroul special. Văzînd chipurile celor trei bărbați care-l întîmpinaseră, ridicîndu-se în picioare, se lămurise pe loc. Privirea lui se plimbase pe masa lui Onciu, descoperise cele două mape, le ridicase, le examinase, le pusese la loc și asta fără să spună, în afară de bună ziua, nici o vorbă. Își scosese apoi pălăria, umbla întotdeauna în timpul verii cu o pălărie mare de pai, își ștersese chelia, era udă, ridicase receptorul

şi-l sunase pe căpitanul Nasta ordonîndu-i să vină şi el la institut.

— Aveţi cheile seifului, tovarăşe...

— Onciu. Aşa mă cheamă. Da, le am.

— Vă rog să mi le daţi.

Le luase şi le pusese în buzunar.

— Mergem în biroul dumneavoastră, tovarăşe Popa, se poate?

— Desigur... dar aici...

— Aici o să încuiem şi am să pun sigilii.

Scosese din servietă o trusă mică şi în mai puţin de un minut uşa, după ce fusese încuiată şi după ce tot el luase cheia, fu sigilată. Se îndreptară apoi in corpore, spre biroul lui Popa. Moraru, părînd că se scuză, îi rugă pe Victor şi pe Onciu să aştepte puţin şi să nu discute cu nimeni, evident, el îşi dădea seama că nu se mai putea păstra secretul, erau şi sigiliile aplicate pe uşă, fuseseră văzuţi toţi patru, el nu era un necunoscut pentru cei din instituţie, dar le recomanda să nu discute, totuşi, cu nimeni şi să aştepte puţin. Se închise apoi cu Popa în birou. Cinci minute mai tîrziu îşi făcu apariţia căpitanul Nasta.

Nasta, cu cîţiva ani mai tînăr decît Moraru, era, spre deosebire de acesta, un bărbat înalt, deosebit de suplu, cu un păr negru şi lucios care-i trimitea din cînd în cînd pe frunte cîte o şuviţă rebelă, cu privirea limpede şi întotdeauna cu zîmbetul pe buze. Colegii celor doi ofiţeri se amuzau teribil pe socoteala lor căci Moraru era cu două palme mai scund decît Nasta şi trebuia să ridice capul pentru a-i putea vorbi. Moraru era destul de plinuţ, cum îi plăcea să se alinte singur, în timp ce Nasta, fără să fi fost slab, avea un trup clădit, cum spunea el, după toate regulile artei. Şi dacă, din punctul de vedere al înfăţişării, alcătuiau un tandem ce

nu se putea să nu atragă atenția și să nu stîrnească zîmbete, din punctul de vedere al colaborării lucrurile stăteau cu totul altfel. Cei doi ofițeri lucrau admirabil împreună. Nasta ar fi fost în stare să jure că luciul cheliei lui Moraru îi înspira numai idei bune, iar Moraru ar fi fost gata să dea în scris că nu s-ar mai putea lipsi de ceea ce numea el fîțîiala subalternului său, care nu ședea locului niciodată mai mult de zece secunde, foindu-se pe scaun, ridicîndu-se, umblînd de colo-colo. Dacă pe un altul l-ar fi scos din sărite, pe el, pe Moraru, asta îl liniștea. Îl urmărea cu privirile, mormăia fel de fel de lucruri, numai de el înțelese, dar amîndoi știau bine că în clipa în care Moraru tuna: „stai jos!“, trebuia să stea, însemna că lucrurile ajunseseră la un anumit punct ce putea fi luat în discuție. Acum erau toți trei acolo în biroul directorului general.

— N-aș vrea să vă supăr, reluă Moraru, dar o să avem nevoie, colegul meu și cu mine, de un spațiu, că doar n-o să stăm aici, pe capul dumneavoastră...

— Desigur. Tovarășul inginer Voicu, unul din adjuncții mei, se află în concediu. Secretara lui la fel. Aveți, așadar, la dispoziția dumneavoastră două încăperi.

Popa se ridică, trecu în camera secretarei urmărit de privirile avide ale lui Onciu și de cele obosite ale inginerului Victor Andreescu, deschise ușa și, urmat de cei doi ofițeri, păși pe culoar. Cîteva camere mai la dreapta se opri, deschise o ușă, trecu printr-o încăpere mare și deschise o a doua ușă.

Moraru pătrunse în birouri urmat de Nasta.

— Cred că este exact ceea ce vă trebuie...

— Vă mulțumim foarte mult. O să ne simțim foarte bine aici... Telefon este, sînt chiar trei, apă este, aer

nu este, dar nu este nicăieri şi asta nu e vina dumneavoastră ...

— Atunci eu vă las, spuse Grigore Popa.

— Aşa, aşa ... mormăi Moraru. Vă mulţumim foarte mult, aţi fost foarte drăguţ şi dacă o să fie nevoie o să vă deranjăm noi, nu vă temeţi. Acum vă puteţi vedea de treburi.

— Dar în cursul zilei de azi, mă rog, către ora prînzului, o să mai vorbim nu-i aşa?

— Vorbim, vorbim ...

Popa ieşi.

Nasta se cufundă într-un fotoliu, zăbovi doar cîteva clipe şi sări apoi în sus, ducîndu-se la fereastră.

Moraru luă loc la birou şi-şi sprijini capul în palme.

— Măi Năstase, vorbi el într-un tîrziu, n-am să te întreb ce crezi, pentru că tu nu crezi niciodată, nimic. Lasă, taci, ştiu eu bine ce spun, dar am să te întreb un singur lucru: poţi să-mi faci tu mie rost de un ventilator? Dacă te lasă inima ...

— Se face! rosti Nasta, dar nu se mişcă de la locul lui.

— Nu văd nimic, i se adresă disperat Moraru ştergîndu-şi necontenit chelia cu batista care, oricum, nu mai putea să-i absoarbă transpiraţia. Suferea îngrozitor din pricina căldurii.

— Vreau să vă întreb ceva ...

— Lasă că mă întrebi tu mai tîrziu. Operaţiunea „ventilator" are prioritate.

— Se face, v-am spus, dar întreb şi eu, aşa: după amiază ... pe la cinci ... credeţi că ...

— Exclus!

Nasta nu răspunse nimic. Ieşi din cameră, zăbovi două minute şi se înapoie cu nu mic ventilator pe care îl plasă pe masă, în faţa lui Moraru.

— Bravo, Năstase, bravo! Aşa, aşa... Simţi că trăieşti... Ce spuneai tu mai adineauri, că te auzisem mormăind ceva cu ora cinci.

— Eu? Nici gînd...

— Aşa, aşa... asta tot de la căldură mi se trage, pesemne că mi s-a părut... Foarte bine. Ce spui? Începem? I-ai poftit aici pe musafirii noştri?

Fără să aştepte vreun răspuns, se ridică de la locul lui, trecu prin faţa biroului, se opri, se întoarse, îşi aplecă faţa spre ventilator, pe chipul lui se putea citi o plăcere fără margini, şi se îndreptă apoi spre uşă şi o deschise larg. Rămase în prag. Onciu era în picioare, pesemne că deschiderea uşii îl surprinsese plimbîndu-se, iar Victor mîzgălea ceva pe un bloc-notes.

— Tovarăşe Onciu, vă stau la dispoziţie. Poftiţi.

Onciu trecu în birou. Moraru rămăsese în uşă şi-l privi pe Victor. Acesta ridică ochii, păru că revine de undeva, de foarte departe şi întrebă ridicîndu-se încet:

— Este nevoie şi de mine?

— Este, tovarăşe, este, dar ceva mai tîrzior.

— Pînă atunci n-aş putea să lucrez?

— Lucraţi.

— La mine în birou...

— A, nu, e de preferat să rămîneţi aici, pentru moment. Nu vă deranjează nimeni, e linişte...

Şi intră în birou închizînd repede uşa în urma lui. Nasta îşi începuse plimbarea prin încăperea care, slavă domnului, era destul de mărişoară, ceea ce sporea mult bucuria căpitanului.

Moraru luă loc în faţa biroului, se înfundă bine în scaunul-fotoliu şi, trăgînd foarte aproape de el minusculul ventilator, închise ochii lăsîndu-se pradă acestei satisfacţii unice, pentru el, în timpul verii. S-ar fi părut că în afara acestui instrument şi a binefăcătoarelor sale

urmări, nimic nu mai exista pe lume care să merite cît de cît atenție.

Onciu îl privea curios, neștiind ce să creadă. Nu avu însă vreme să formuleze nici o supoziție, căci Nasta îl invită să ia loc într-un fotoliu arătîndu-i, în felul acesta, că discuția avea să înceapă.

— Lucrați de mult aici, tovarășe Onciu?

— De patru ani...

— Vi s-a întîmplat să rătăciți vreun dosar, să înregistrați greșit vreo hîrtie, să primiți vreo mustrare...

— Niciodată, tovarășe, niciodată... Dar de ce mă întrebați dumneavoastră pe mine? De ce nu-l întrebați pe tovarășul director general, să vă spună dînsul, că eu despre mine pot, nu-i așa, să vă spun vrute și nevrute...

— Serios?

— Poftim?

— Ați fi în stare să ne spuneți vrute și nevrute despre dumneavoastră?

— Eu n-aș fi în stare, se înțelege, eu spun numai adevărul, dar nu vă pot obliga eu pe dumneavoastră să mă credeți pe cuvînt.

— De ce nu? Vi s-a acordat o încredere care este cel puțin la nivelul unui cuvînt de onoare. De ce plecați de la ideea că trebuie să discutăm cu alții despre persoana dumneavoastră și nu chiar cu dumneavoastră?

Onciu rămase descumpănit. Îl privea pe Nasta, mai bine zis îl urmărea cu privirile pe acolo pe unde acesta rătăcea — cînd la fereastră, cînd în colțul din dreapta al încăperii, rezemat de perete, cînd în dreptul ușii, cînd pe un scaun, cînd pe colțul biroului — încercînd să citească ceva în ochii ofițerului.

— Desigur, aveți perfectă dreptate... dar după toate cele petrecute eu credeam că... nu-i așa...

— Nu, tovarăşe Onciu, nu este aşa! A! Dacă dumneavoastră vreţi să vă plasaţi singur pe poziţia omului căruia nu i se poate acorda nici o încredere, asta e cu totul şi cu totul altceva.

— Nu, tovarăşe, cum am să vreau eu una ca asta?

— Foarte bine faceţi că nu vreţi, pentru că de vrut, nici noi nu vrem. Dar între ceea ce vreţi dumneavoastră, între ceea ce vrem noi şi realitate s-ar putea să existe un acord deplin sau, dimpotrivă, un deplin dezacord. Rămîne să ne convingem care dintre aceste două variante corespunde adevărului... Şi ca să ne putem convinge vă rugăm, în primul rînd, să ne ajutaţi să stabilim o serie de fapte. Cînd v-a fost predată dumneavoastră mapa 10-V-A?

— Vă spun imediat. Astăzi este miercuri 25 iulie, nu-i aşa? Tovarăşul inginer Andreescu mi-a predat-o sîmbătă 21 iulie la ora 13 şi 15 minute. Am o memorie bună, dar aceste date există şi înregistrate la mine, în caietul meu de evidenţă...

— Cînd s-a înfiinţat această mapă 10-V-A? Vreau să spun cînd v-a fost predată dumneavoastră pentru prima oară?

— E mai mult de un an, cred că prin mai anul trecut, se poate afla exact...

— Să vedem puţin cum s-au desfăşurat lucrurile sîmbătă. La ora 13 şi 15 minute, aşadar, inginerul Victor Andreescu aduce mapa. Dar care dintre mape? Cînd a luat lucrarea a luat-o numai cu mapa albă ori şi cu mapa aceea groasă, de culoare cenuşie?

— Mapa groasă nu pleacă niciodată din biroul meu. Eu îi aplic sigiliul meu, eu îl scot.

— Perfect. Ce aţi făcut dumneavoastră, tovarăşe Onciu în clipa în care vi s-a adus mapa albă? Dar căutaţi, vă rog, să nu neglijaţi nici un amănunt, oricît

de nesemnificativ vi s-ar putea părea dumneavoastră. Era, deci, ora 13 şi 15 minute. Inginerul Andreescu v-a anunţat că vine? V-a dat vreun telefon înainte ori a venit aşa, pe neaşteptate?

— Cu un minut înainte m-a sunat ca să se asigure că sînt în birou şi imediat după aceea a venit. „Ţi-am adus înapoi 10-V-A — aşa mi-a spus — te rog s-o înregistrezi".

— Era nevoie de această precizare din partea dumnealui? S-ar fi putut ca dumneavoastră să primiţi lucrarea şi să nu o înregistraţi?

— Nu! Niciodată nu am primit dosare fără să le înregistrez.

— Mai departe.

— Am luat mapa...

— Un moment. Aţi luat-o din mîna inginerului sau de pe birou? O lăsase pe biroul dumneavoastră sau o ţinea în mînă?

— N-a lăsat-o nici o clipă pe biroul meu. Mi-a dat-o mie, în mînă, am luat-o, am introdus-o în mapa mare, am sigilat mapa...

— Atît de repede?

— Nu înţeleg...

— Nu aţi deschis mapa albă?

Se aşternu o linişte adîncă, tulburată doar de zgomotul monoton şi plăcut al ventilatorului care continua să-şi facă datoria, răcorind fruntea şi obrajii maiorului Moraru.

— Vreţi să spuneţi că...

— Să ştiţi, tovarăşe Onciu, că eu, în general, cînd am ceva de spus — spun, nu mă mulţumesc să vreau! Aşadar, aţi deschis ori nu aţi deschis mapa albă?

— Nu.

— Bravo! Şi de unde ştiţi dumneavoastră că din luna

mai anul trecut și pînă sîmbătă nu ați păzit decît niște cartoane goale?

— A, nu! Un moment. M-am exprimat greșit. La început, vreau să spun că timp de aproape un an de la data la care am primit pentru întîia oară mapa 10-V-A, o deschideam de fiecare dată.

— Și ce vedeați în interior?

— Să știți că e foarte interesant lucrul acesta... Pe măsură ce mă gîndesc la el îmi dau seama cît este de frumos, da, da, frumos... Să vă explic. La început erau în mapă doar cîteva file de hîrtie, scrise cu creionul și cu cerneală, calcule, desene, schițe. Le-am numărat. Erau 6 file cu totul. Și-au rămas șase. Aceleași șase file, vreme destul de îndelungată... cîteva săptămîni. Pesemne că lucrarea nu mergea, nu înainta, era un moment de criză, un impas... Și într-o bună zi lucrarea a început din nou să crească, să se dezvolte, au apărut file mai multe, tot mai multe, se închega, începea să prindă viață... Acum cîteva luni, puțin după începutul anului, am primit un grup de 15 file dactilografiate... Era prima formă a lucrării, a lucrării care se apropia de sfîrșit. Cîtva timp după aceea, mapa s-a subțiat. Conținea numai exemplarul dactilografiat.

— Și ciornele?

— Cred că inginerul Andreescu le păstrase în dulapul său de fier.

— Și tot atunci ați început să nu mai deschideți mapa, nu-i așa? Desigur, tovarășe Onciu, de două sau de trei ori pe săptămînă primim și eliberăm aceeași lucrare, primim și eliberăm zilnic zeci de lucrări. La început sîntem foarte vigilenți, controlăm totul cu atenție, dar după un timp intervine rutina, oboseala, plictiseala și lucrul se face la voia întîmplării, ori nu se mai face deloc, se face singur și ața se subțiază, tovarășe

Onciu, şi tocmai punctul acela care se face tot mai subţire este căutat cu aviditate de cineva, de cineva care are răbdare, mult mai multă răbdare decît aveţi dumneavoastră, tovarăşe Onciu, şi o foloseşte din plin pentru a vedea cum se subţiază aţa, pricepeţi? Şi cînd crede el că a sosit momentul să o taie, o taie! Riscă, e drept! S-ar putea ca tocmai în ziua aceea care i se pare a fi cea mai potrivită să vă vină dumneavoastră o neaşteptată inspiraţie, o idee năstruşnică şi să deschideţi mapa... Dar uite că n-a fost aşa, uite că ideea năstruşnică nu v-a venit... Poate din pricina căldurii, poate din pricina oboselii, poate din cine ştie ce alte pricini...

Onciu lăsase de mult capul în jos şi privea în pămînt ca un şcolar venit acasă cu o notă proastă şi ascultă discursul de rigoare al părintelui său...

Într-un tîrziu el izbuti să întrebe:

— Care sînt celelalte pricini la care v-aţi gîndit? Mi le puteţi spune şi mie?

— Cînd am să le ştiu fiţi sigur că am să vi le spun. Deocamdată vă întreb atît: sînteţi dumneavoastră convins că nu aţi primit sîmbătă o mapă goală?

Onciu căscă ochii mari.

— Mi se pare atît de cumplită întrebarea dumneavoastră încît vă rog să consideraţi că nici nu mi-aţi adresat-o! Vă rog!

— Foarte bine! Sînteţi un cavaler desăvîrşit. Dar am să vă pun atunci o altă întrebare pe care n-o să mai aveţi dreptul să mi-o refuzaţi: vă daţi seama în ce situaţie vă aflaţi?

— Da. Dar eu vă rog să înţelegeţi...

— Ce să înţeleg, domnule, ce să înţeleg? Dumneavoastră trebuie să înţelegeţi: eraţi obligat să faceţi un anumit lucru, esenţial în activitatea dumneavoastră, şi nu l-aţi făcut. Simplu ca bună ziua.

Şi Nasta şi Onciu sesizară, în aceeaşi clipă, că s-a petrecut ceva ciudat în cameră, dar nu izbuteau să-şi dea seama ce. Amîndoi ridicaseră privirile şi păreau să se întrebe unul pe celălalt şi amîndoi pricepură în aceeaşi secundă: maiorul Moraru apăsase pe un buton şi oprise ventilatorul. Cu mîna pe buton el ridică privirile şi-l fixă pe Onciu.

— Aşa, aşa ... foarte bine ... Acum treci matale alături şi rămîi la dispoziţia noastră ...

Onciu se încruntă:

— Sînt arestat?

Pe chipul maiorului Moraru trecu, preţ de numai o secundă, o umbră. Este greu de crezut că Onciu remarcase ceva, dar este sigur că Nasta ştia tot ce avea să urmeze. Ştia că Moraru o să se ridice de la masă, că o să-şi şteargă fruntea, că o să se apropie de Onciu, că o să vină foarte aproape de el şi că o să-i spună:

— N-am auzit ...

— Sînt arestat?

— Aşa, aşa ... care va să zică vrei să ştii dacă eşti arestat? Sigur, e dreptul dumitale să ştii. Dar uite că nu ştiu nici eu. Stau şi mă tot întreb: ce să facem, să-l arestăm pe junele ăsta ori nu? Şi cum nu am nici cu cine să mă consult, pentru că vezi şi dumneata, tovarăşul căpitan Nasta aleargă tot timpul grăbit de colo-colo, cu dînsul nu se prea poate sta liniştit de vorbă, m-am gîndit să te consult chiar pe dumneata. Aşa încît te rog să fii bun şi să-mi spui: dacă ai fi în locul meu, ce-ai face? Ştiu tot atîta cît ştii şi dumneata, pînă în clipa asta, cel puţin, vreau să cred, dar noi în clipa asta vorbim şi de aceea te întreb din nou: ce-ai face? L-ai aresta pe Onciu? Ştii despre el că e un băiat bun, aşa, în general, că n-a bătut pe nimeni, că nu sparge geamuri, că nu umblă prin cîrciumi, că nu risipeşte

banii nici în dreapta și nici în stînga, dar asta e tot! Știi dumneata ce mai este sau ce mai poate fi dincolo de asta? Nu știi. Și atunci? Crezi că e ușoară meseria asta a mea? Du-te matale și întrebă-l pe inginerul Ixulescu ce greutate poate să suporte podul de la naiba știe unde fără să se rupă. „Un moment", o să-ți răspundă el și o să vîre în burta calculatorului electronic un morman de cifre, o să apese pe un buton, au să se aprindă zeci de luminițe și, după cîteva secunde, omul o să-ți spună: atîtea și atîtea tone sau vagoane sau nu mai știu ce. Dar de unde vrei dumneata să iau eu calculatorul acela care să-mi spună mie ce greutate suportă domnul Onciu fără să se rupă? N-a inventat încă nimeni acest calculator, dar eu trebuie, totuși, să dau un răspuns acestei întrebări. Așa încît, vezi bine, am și eu grijile mele, am întrebările mele, mulțumesc, nu mai am nevoie și de ale dumitale. Sîntem chit: ia-ți înapoi întrebarea, n-am ce face cu ea! Aștepți alături! Ai ce citi? Nu? Franțuzește citești? Atunci e foarte bine, poftim, ăsta e un clasic în viață al aventurii polițiste, dar să-l dai gata pînă la prînz pentru că diseară mai am eu de citit la el și, să nu te prind că-mi spui sfîrșitul că ai de a face cu mine...

Onciu ieși clătinîndu-se, simțea că-i zvîcnesc tîmplele, simțea că pămîntul nu mai e chiar atît de ferm sub picioarele lui. Se răsturnă într-un fotoliu și deschise cartea. Literele îi zburau, nu putea citi, o închise la loc și privi în jurul său. Andreescu dispăruse. „O fi intrat fără să-mi dau eu seama, gîndi Onciu, și nici nu e de mirare... Parcă acum îmi dau seama de ceva?" Avea impresia că totul nu e decît un vis urît sau, poate, o dureroasă întîmplare pe care o trăia un altul, în nici un caz nu el.

IV

— L-aţi arestat pe Onciu?

Întrebarea o rostise Victor Andreescu în clipa în care închisese uşa în urma lui. Maiorul Moraru nu se mai afla în faţa biroului, renunţase pesemne la ventilator, se aşezase într-un fotoliu şi-şi făcea vînt cu un foarte frumos evantai japonez pe care susţinea că l-ar fi moştenit de la bunica lui care, la rîndul ei, l-ar fi avut tot de la o bunică şi că, mă rog, ar avea vreo două sau vreo trei sute de ani acest evantai. Căpitanul Nasta, lucru cu totul neobişnuit, se oprise pentru un moment în cadrul ferestrei.

— Nu, nu l-am arestat, îi răspunse căpitanul.

— Eu cred că el nu are nici o vină...

Nasta nu voia să angajeze acum discuţia pe acest teren. Se mulţumi, de aceea, să răspundă posomorît:

— Era dator să deschidă mapa şi să numere filele.

— A făcut-o, preciză Victor, a făcut-o foarte multă vreme. Dar gîndiţi-vă şi dumneavoastră, eu luam mapa aproape în fiecare zi.

— Chiar dacă aţi fi luat-o şi de zece ori pe zi! Pentru asta e plătit! Numai pentru asta!

— Aşa, aşa... tovarăşe inginer, interveni pe neaşteptate Moraru. Lăsaţi-l acum pe Onciu pentru că vorba aia: ce-i al lui e pus de o parte, hai să vedem mai bine ce-i al nostru.

— Adică al meu.

— Dacă vreţi! Şi primul lucru al dumneavoastră este, cu siguranţă, lucrarea. Vă mărturisesc sincer că nu am, din păcate, decît o foarte vagă idee despre ea. *Lucrarea* în sus, *lucrarea* în jos, dar la urma urmelor ce este această lucrare? Vreţi să ne daţi o mînă de ajutor în

aşa fel încît să ne putem face şi noi o idee? Nu ştim decît un singur lucru: că e foarte importantă. Bun. Dar mie nu-mi place să plutesc în necunoscut, eu vreau să ştiu exact ce caut. *Lucrarea* — nu-mi spune nimic. Vă ascult.

Şi evantaiul se porni să agite aerul din faţa obrajilor încinşi ai maiorului. Pe chipul lui Victor Andreescu se putea distinge un zîmbet abia schiţat, dar care nu-i scăpă lui Moraru. Il văzuse, îl pricepuse, dar socotise că este mai înţelept să treacă peste asta, neştiind că prilejul de a-şi plăti datoria avea să i se ofere în clipa imediat următoare.

— Aţi spus că vreţi să vă faceţi o idee...

— Da... nu ştiu cum să mă explic eu, să zicem aşa, la nivel de popularizare a ştiinţei şi tehnicii în masele largi populare...

Sfîrşitul frazei fusese însoţit de un gest elocvent ce nu lăsa nici un fel de dubiu asupra aşa-ziselor mase largi populare.

Victor încremeni. Pricepuse că zîmbetul lui nu scăpase neobservat şi că ironia pe care o strecurase în ultima lui întrebare nu fusese chiar atît de fină precum crezuse el. Încasă şi înghiţi în sec.

— De fapt, dificultatea este pentru cel care explică... dacă nu izbuteşte să se facă înţeles înseamnă că n-a găsit...

Se opri. Era evident că nimeni nu aştepta din partea lui asemenea aprecieri. I se ceruse cu totul altceva, nimeni nu-i ceruse să se scuze pentru o gafă făcută, inteligent ar fi fost să nu mai caute s-o repare. Ştia foarte bine că lucrarea putea fi explicată în linii mari sau numai în cîteva cuvinte... Şi dacă aceste cuvinte întîrziau, asta se datora numai şi numai faptului că el, Victor Andreescu, era torturat de cîteva minute

de o întrebare care luase în mintea lui proporții gigantice: *ce știu* acești oameni? Nu *ce cred. Ce știu?*

— De fapt e foarte simplu: lucrez de mai multă vreme, de aproape un an și jumătate, la elaborarea tuturor parametrilor necesari pentru construirea în țara noastră a unui calculator electronic de un tip cu totul deosebit. Și am pus la punct, nu demult, de numai cîteva săptămîni, toate elementele care ne vor îngădui să realizăm un calculator de zece ori mai puternic, de zece ori mai mic și de zece ori mai ieftin decît cele mai bune calculatoare existente astăzi. Nu știu dacă am...

— Ba da! Vedeți că se poate?

Victor schiță un gest de izbîndă. Moraru se ridică din fotoliu, făcu vreo cîțiva pași în încăpere și se înapoie la locul lui.

— Mare, domnule... foarte mare miza asta... nu? întrebă el adresîndu-se lui Nasta.

— Jucătorii pasionați umblă numai după mize mari...

— Și-acum, pentru că sîntem ceva mai în temă, hai să vedem împreună cum s-au desfășurat lucrurile. Cînd ați ridicat dumneavoastră pentru ultima oară lucrarea? întrebă Moraru.

— Vinerea trecută, în jurul orei opt dimineața și am restituit-o a doua zi sîmbătă către ora unu...

Victor se oprise, deși era evident că ar mai fi vrut să spună ceva, dar își dădea seama că nimeni nu mai era atent la vorbele lui. Maiorul Moraru privea de cîteva clipe către ușa care se afla la stînga mesei sale de lucru, ușă ce răspundea direct pe culoar și începuse să se ridice încet de la locul lui. Nasta îl văzuse și-i urmărea atent toate mișcările. Dîndu-și seama că Victor tăcuse, lucru pe care el nu l-ar fi dorit în nici un caz, Moraru,

neavînd încotro, cu o suplețe pe care cei ce nu-l cunoșteau bine nu i-o puteau bănui, ajunse din doi pași în dreptul ușii și o deschise brusc. Se auzi un țipăt scurt și cei trei bărbați descoperiră în dreptunghiul alb, în picioare, potrivindu-și părul, pesemne în placa de cristal a ușii pe care stătea scris „Director general adjunct", teribil de speriată și de jenată în același timp, o femeie deosebit de frumoasă și de o mare distincție. Era înaltă, îmbrăcată într-un halat alb strîns pe corp, iar părul blond despre care orice bărbat ar fi putut să jure că e natural și despre care toate femeile ar fi spus doar că „e bine făcut, spune-mi dragă și mie cine te face..." — părul acesta blond și controversat, deci, cădea bogat pe umeri încadrînd o față prelungă, puțin stranie chiar, întîlnită de obicei mai mult în tablourile lui Modigliani decît în viața de toate zilele. Doi ochi triști, de un verde de jad și o gură cu buze groase, mari, împlineau chipul unei femei despre care pînă și cele mai blînde dintre semenele ei spuneau că nu poate trece neremarcată. Printre ele, evident. Dar tot femeile ar fi spus „are, dragă, peste treizeci și șapte, se vede dacă știi să te uiți" — în timp ce bărbații cu totul lipsiți de experiență îi dădeau cel mult douăzeci și doi, iar cei care admiraseră la viața lor ceva mai multe chipuri frumoase mergeau pînă spre treizeci. Așa era și cu doi dintre cei trei cavaleri care o examinau. Nasta ar fi pariat că e studentă, „face pesemne practica de vară", iar Moraru ar fi fost oricînd dispus să mormăie „așa, așa... frumoasă, domnule, superbă, dar tinde binișor către treizeci..." Singurul om care o cunoștea, inginerul Victor Andreescu, era singurul pe care-l frămîntau în clipele acelea cu totul alte gînduri...

Stupoarea dură exact două sau trei secunde. Femeia își reveni cea dintîi, se aplecă, ridică de pe o măsuță

aflată pe coridor, în imediata vecinătate a uşii, o tavă pe care se aflau cîteva pahare şi cîteva sticle aburite, cu pepsi şi intră. Moraru închise uşa în urma ei şi se repezi să-i ia tava din mînă. Mulţumindu-i printr-un zîmbet, femeia se îndreptă spre uşă, puse mîna pe clanţă, se răzgîndi, se întoarse cu faţa spre ofiţer:

— Tovarăşul director Popa m-a rugat pe mine să mă îngrijesc... femeia de serviciu lipseşte...

— Vă mulţumim foarte mult. Este o salvare! Un adevărat miracol. Pe căldura asta nici că se putea ceva mai potrivit.

După ce se închise uşa, în timp ce parfumul femeii nu se risipise încă, Victor Andreescu se simţi dator să facă unele precizări:

— Este tovarăşa Irina Văleanu, lucrează ca laborantă în secţia mea... De mai mult timp lucrează numai cu mine, ca asistentă a mea. Este un element foarte valoros...

— Văleanu? Aşa, aşa... Văleanu! Parcă mai e cineva Văleanu pe aici, pe la dumneavoastră, nu?

— Desigur, soţul său, avocatul Sergiu Văleanu, jurisconsultul institutului. Sîntem vechi şi buni prieteni, Sergiu şi cu mine, din anii studenţiei...

— Şi lucrează de mult cu dumneavoastră tovarăşa Văleanu?

— Da, de mult, de patru ani.

— Ce facem, Năstase, că se încălzeşte şi nu mai are nici un haz? întrebă alarmat maiorul Moraru punînd mîna pe o sticlă de pepsi.

Căpitanul Nasta începu să se caute prin buzunare, dar Victor Andreescu le veni în ajutor descoperind chiar pe tavă instrumentul salvator. Deschise trei sticle, le turnă în pahare şi le oferi însoţite de pai. Maiorul

Moraru sorbea băutura în înghițituri mici, mici de tot, degustînd-o. Radia.

— Colosală invenție, nu? colosală. Și nu e bună decît așa, rece și cu pai. Altfel nu face nici doi bani. Și pesemne că dînsa e la curent cu lucrarea dumneavoastră, nu?

Victor prinse din zbor și răspunse fără nici o ezitare întrebînd:

— Depinde ce înțelegeți dumneavoastră prin a fi la curent? Vă voi răspunde da, în cazul în care mă veți întreba dacă știe că există o asemenea lucrare și vă voi răspunde nu, în cazul în care mă veți întreba dacă o cunoaște în toate detaliile ei.

— Așa, așa cum ați spus acum . . ., în toate detaliile.

— Atunci răspunsul meu este nu. Pentru că în toate detaliile nu sînt decît trei persoane care o cunosc: directorul general Grigore Popa, inginerul șef Alexandru Necula și eu.

— Tovarășe inginer, rosti după o lungă tăcere maiorul privind trist paharul care se golise, vedeți dumneavoastră... Eu cred că e momentul să discutăm puțin mai serios aceste treburi . . . Lucrarea dumneavoastră a dispărut! Este un fapt care ne obligă la o serie de concluzii și la o serie de acțiuni. Dar asta e treaba noastră, iar dumneavoastră sînteți rugat doar să ne ajutați. Vă voi pune cîteva întrebări și am să vă rog să reflectați, bine, înainte de a-mi răspunde, dar vreau să știți că acordăm cea mai mare importanță răspunsurilor dumneavoastră.

În aceeași clipă se auzi soneria telefonului. Căpitanul Nasta ridică receptorul, ascultă cîteva momente în tăcere și apoi închise.

— Cerchez o să fie aici peste zece minute.

— Așa, așa . . . foarte bine . . . ai să-l conduci tu pe unde trebuie. Și apoi, întorcîndu-se către Victor:

v-ar deranja dacă am continua să discutăm în biroul dumneavoastră?

— Cîtuşi de puţin, vă rog, este la etajul întîi.

Se ridică şi ieşi urmat de cei doi ofiţeri.

În timpul acesta, neclintit din fotoliul său, Onciu făcea eforturi pentru a nu abandona romanul care, de altfel, nu era prost deloc; Irina Văleanu, în biroul ei, se străduia să pară calmă, deşi un telefon primit cu numai cîteva clipe în urmă o iritase peste măsură. „Ce imprudenţă!" ... — pentru că nu se ştie, dar s-ar putea s-o cheme şi pe ea, s-o întrebe cine ştie ce ...

Foarte primitor biroul lui Victor Andreescu. Se simţea imediat că are ceva cald, ceva foarte personal, ceva propriu omului ce se leagă de încăperea în care trăieşte o bună parte a zilei stabilind un soi de circulaţie intimă între fiinţa lui şi toate obiectele înconjurătoare, care încep la un moment dat să-l şi definească. Biblioteca din spatele mesei de lucru trăda specialistul ce consulta zilnic cel puţin cîteva lucrări în franceză, germană sau engleză. Teancuri întregi de reviste, dosare pline cu tăieturi, fişe, fişiere, o maşină de scris, scheme, grafice înfipte în pereţi, alături de frumoase farfurii româneşti, şi, peste tot, pe masă, pe dulap şi chiar pe jos, într-un colţ, vase cu flori.

— Lucraţi singur aici ...

— Da. Uşa pe care o vedeţi răspunde în biroul tovarăşei Văleanu, dar să ştiţi că nu se aude absolut nimic. Putem sta de vorbă în toată liniştea şi sînt gata să răspund întrebărilor dumneavoastră cu atît mai mult cu cît, vă spun sincer, sînt peste măsură de îngrijorat ... E drept, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, fapt este că lucrarea a dispărut, dar eu credeam că ...

Se opri.

— Spuneți, spuneți, nu vă opriți. Ce credeați dumneavoastră?

— Nu știu, sincer vorbind, nu știu. Mi se pare absurd. Este evident că dumneavoastră vă gîndiți... și nu numai dumneavoastră, desigur, cred că și tovarășul Popa, din moment ce v-a chemat, se înțelege, crede același lucru... Că e vorba de spionaj... Că cineva ar fi reușit să intre în posesia proiectului meu, dar eu vă repet că mi se pare absurd și știu că o să mă întrebați de ce și mai știu că eu n-am să vă pot răspunde nimic pentru că efectiv nu știu de ce, dar... adevărul nu iese niciodată la iveală cu asemenea tirade. Vă cer scuze...

Moraru îl lăsă să se liniștească. Toți trei erau în picioare. Victor Andreescu, dezmeticindu-se parcă, se grăbi să le ofere scaune. Moraru acceptă și se lăsă într-un fotoliu comod făcîndu-i semn lui Nasta să ia loc alături de el. Căpitanul se execută, dar în secunda următoare era din nou la fereastră, locul lui preferat. Inginerul Victor Andreescu își ocupase scaunul său din fața mesei de lucru.

— Vedeți dumneavoastră, începu Moraru, eu v-am spus adineauri că o să vă pun o serie de întrebări... Pe prima dintre acestea vreau însă să v-o puneți dumneavoastră singur. Vreau să vă rog să vă întrebați ceva. Eu nu am să fac decît să vă sugerez. Nu v-ați gîndit nici un moment că s-ar putea ca dosarul primit de Onciu să fi fost într-adevăr gol?

Andreescu își aprinsese un chibrit și voia să-l ducă în dreptul țigării, dar gestul rămase neîmplinit... Chibritul se consumă și-i fripse degetele.

— Trebuie să recunoașteți că este și aceasta o ipoteză, lansă căpitanul Nasta.

— O ipoteză cu foarte multe implicaţii, articulă într-un tîrziu şi destul de greu inginerul.

— Deocamdată, interveni maiorul Moraru, să lăsăm la o parte implicaţiile şi să ne oprim asupra ipotezei ca atare. Hai să reflectăm împreună, tovarăşe Andreescu, s-ar fi putut întîmpla? Gîndiţi-vă!

Inginerul se gîndea, ce e drept.

— ... ultimele corecturi le-am făcut vineri seara, pe la unsprezece.

— Acasă?

— Nu, aici, în această cameră, la această masă.

— Ce fel de corecturi?

— De dactilografie. Lucrarea mea nu are decît 22 de file. Le-am dactilografiat singur ...

— În cîte exemplare?

Căpitanul Nasta văzuse pesemne ceva de la fereastră căci se îndreptă spre uşă şi, după ce aruncă o privire maiorului Moraru şi după ce obţinu pe aceeaşi cale consimţămîntul acestuia, ieşi.

— În două exemplare, răspunse inginerul. Indigo-ul l-am ars şi am pus cele două exemplare în mapa mea.

— Asta s-a petrecut vineri seara.

— Exact.

— La ora unsprezece, ora la care, evident, Onciu nu mai era aici.

— Evident. Dar am pus mapa în dulapul de fier care se încuie şi se sigilează. Şi a doua zi sigiliul era intact.

— Unde aţi pus-o? Vreţi să-mi arătaţi?

Victor se ridică şi se apropie de dulap.

— Aici, arătă el. Şi aici a rămas pînă a doua zi la ora 13. Am scos-o, am rugat-o pe Irina ... pe tovarăşa Văleanu, să-mi dea o mapă nouă, cea veche era ponosită rău, mi-a dat-o am pus lucrarea înăuntru şi am

predat-o lui Onciu. Cred că e destul de amănunţit filmul acestei scene...

— Aţi zăbovit cumva în biroul asistentei dumneavoastră?

— Nu, nici măcar cinci minute. Am luat mapa şi atît. Dar...

— În fine, dumneavoastră vă cunoaşteţi meseria, eu nu aş îndrăzni să vă dau lecţii, dar v-am spus, eu sînt prieten cu familia Văleanu...

Se auziră ciocănituri în uşă şi căpitanul Nasta apăru însoţit de doi lucrători înarmaţi cu o serie de aparate. Văzînd privirea oarecum speriată a lui Andreescu, Moraru îi explică:

— Poate au rămas ceva amprente pe dulapul de fier sau pe seiful lui Onciu. Nu se ştie niciodată. Dar nu durează mult. Cine spuneaţi că lucrează în biroul alăturat?

— Tovarăşa Văleanu... Vreţi s-o invit aici?

— Nu. Trecem noi la dînsa...

— Desigur.

Victor deschise uşa şi intră urmat de Moraru. Încăperea, ceva mai mare decît biroul inginerului, plină cu tot felul de aparate, plină cu hîrţoage, plină cu cărţi, avea şi ea, aidoma celei alăturate, ceva mai mult din căldura unei odăi şi ceva mai puţin din răceala unui birou. Erau multe fotografii pe masa de lucru şi pe diverse etajere. Moraru o recunoscu într-una din fotografii pe Irina Văleanu, îl recunoscu pe inginer şi îşi spuse că celălalt bărbat trebuie să fie soţul Irinei. Alte imagini o înfăţişau singură. O fotografie mare, foarte reuşită, a jurisconsultului, stătea pe masă, alături de telefon. Irina Văleanu li se înfăţişă celor doi bărbaţi numai din fotografii. Nu se afla în birou în clipa în care ei intrară. Scrumiera era însă plină pînă la refuz

și ultima țigară, fumată numai pe jumătate, se consuma încet și răspîndea în jur o aromă plăcută de tutun fin.

Victor Andreescu se grăbi, poate puțin prea mult, să ridice receptorul telefonului spunînd:

— S-o caut pe tovarășa Văleanu...

Moraru îi luă ușor receptorul și-l puse la loc.

— Nu, nu este nevoie.

Începu după aceea un examen atent al fotografiilor și al întregii încăperi cu aerul vesel al unui om aflat într-o vizită de familie. Și apoi, pe neașteptate:

— Îmi spunea azi dimineață tovarășul Popa că peste o lună de zile plecați în străinătate...

— Da, la Londra.

— Singur?

— Nu. Împreună cu inginerul șef Alexandru Necula.

— Este în legătură cu...

— Nu. Este vorba de un congres de automatică la care pleacă din țara noastră o delegație destul de numeroasă.

— Așa, așa...

— Eu am mai fost în străinătate, se simți dator Victor Andreescu să precizeze.

— Și e frumos? Ați fost și în Italia? Da? Trebuie să fie splendid... Dar nu e prea cald?

Inginerul își mușcă buzele. „Mare dobitoc mai sînt, își adresă el sincere complimente, cum am putut să cred că omul acesta nu știe că am mai fost în străinătate? Și cum o să interpreteze el acum spusele mele? Cu atît mai mult cu cît semănau cu o scuză... Ce tîmpenie... Și ce i-o fi venit să mă întrebe tocmai de Italia? O simplă coincidență? Greu de admis... Nu pare să fie omul care aruncă la întîmplare cu întrebările".

— Vedeți dumneavoastră, îi spuse Moraru. Băieții ăștia se străduiesc să caute amprente, urme... I-am che-

mat pentru că nu am dreptul să neglijez nimic. Dar, sincer, vorbind, nu cred să facă ceva ... Dumneavoastră credeți?

— Ce să cred eu, tovarăşe maior?

— C-o să găsească vreo urmă ...

— Nu pot să ştiu ... Nu am nici cea mai mică idee.

— Păcat. O idee! Chiar una mică, aşa cum ați spus dumneavoastră, dar să fie o idee, ar însemna pur şi simplu salvarea. Asta ne trebuie! O idee! Dumneavoastră ce ați da acum pentru o idee? Eu aş da ... cum să vă spun ... aş fi în stare să cedez pînă şi o săptămînă de toamnă! Vă dați seama ce înseamnă asta pentru mine? O săptămînă de toamnă, şapte zile şi şapte nopți în care să poți răsufla în voie ... E colosal! Ei bine, le dau cu dragă inimă pentru o idee ... Dar uite că nu vine nimeni să-mi propună schimbul. Nu-i pasă nimănui că eu sînt în criză de idei ... De altfel, dacă stau să mă gîndesc bine, nici nu e de mirare. Cum o să-ți vină o idee pe căldura asta? Diseară! A, e cu totul altceva! Pînă diseară facem toate treburile de rutină ... Strîngem impresii ... Şi pe răcoare le pritocim şi poate că se îndură să iasă la iveală vreo ideuță ... Eu, tovarăşe inginer, pentru astăzi vă mulțumesc. Aşa cred, că azi n-o să vă mai supăr. Mă duc la mine. Dar vreau să vă rog ceva: poate o găsiți pe ... colaboratoarea dumneavoastră. O aştept. Aş vrea s-o cunosc.

Se ridică şi ieşi în grabă.

Victor chemă centrala telefonică şi rugă să fie găsită Irina oriunde s-ar afla. După cinci minute i se făcu legătura. Îi transmise rugămintea maiorului Moraru şi îi preciză în ce birou putea să-l găsească.

Puţin mai tîrziu, Irina lua loc într-un fotoliu şi-l examina cu atenţie pe Moraru. Era foarte calmă, sau părea foarte calmă, nu se putea şti, în orice caz aşa arăta.

— Cred că aţi aflat cele petrecute aici...

— Nu.

— Cum asta? Aţi fost în acest birou cu o oră în urmă.

— V-am spus atunci de ce venisem.

— Şi nu aţi fost surprinsă? Nu v-a spus nimeni că am sigilat biroul special?

— Am fost foarte surprinsă şi mi-au spus mai multe persoane că aţi sigilat biroul special. Dar cu asta tot nu am aflat nimic...

— Aşa, aşa... Atunci am să vă informez eu, cunoaşteţi dosarul 10-V-A?

— Desigur.

— A dispărut. Adică domnul inginer afirmă că i-a predat ieri lui Onciu mapa cu două exemplare, iar azi dimineaţă Onciu i-a predat domnului inginer mapa fără cele două exemplare. Cam asta ar fi pe scurt. Vreau să ştiu cînd aţi văzut dumneavoastră această lucrare ultima oară?

— În forma ei definitivă?

— Exact.

— Niciodată. Ieri dimineaţa tovarăşul Andreescu mi-a cerut o mapă nouă. I-am dat-o. Mi-a spus că vrea să pună în ea cele două exemplare ale lucrării în ultima ei formă. Dar de văzut eu n-am văzut-o...

— Şi totuşi sînteţi asistenta dînsului... Aţi participat la această lucrare... O cunoaşteţi.

— Am participat, dar nu o cunosc. Vedeţi dumneavoastră, o lucrare ca aceasta este un mecanism extrem de complicat. Cu sute sau chiar cu mii de componente.

Poţi să cunoşti la perfecţie zece-douăzeci sau chiar o sută dintre aceste componente şi să nu cunoşti lucrarea în ansamblul ei. Eu am proiectat foarte multe din elementele calculatorului, eu le-am dat forma finală, dar atît. Nu am şi nici nu aş putea să am o imagine de ansamblu. Trebuie o înaltă calificare.

— Da, da ... înţeleg ... Înţeleg foarte bine ... Lucraţi de mult cu tovarăşul inginer Andreescu?

— De patru ani.

— Şi ce fel de om este?

Irina zîmbi. I se întîmpla rar.

— Trebuie să vă previn asupra unui lucru: soţul meu şi cu tovarăşul inginer sînt de multă vreme prieteni, de cînd erau elevi sau studenţi. S-au revăzut aici acum patru ani şi ne-am împrietenit în aşa fel încît pentru mine, deşi îmi este şef, nu mai este tovarăşul inginer, ci Victor pur şi simplu. În aceste condiţii, aşteptaţi mai departe răspunsul meu?

— Da. Îl aştept.

— Doriţi o ... referinţă orală?

— Nu. Vreau mai degrabă o apreciere personală care are pentru mine o valoare cu atît mai mare cu cît vine din partea unei femei frumoase şi inteligente.

— Vă mulţumesc. Este un compliment?

— Nu. O simplă constatare. Vă rog ...

— M-aţi întrebat ce fel de om este ... E foarte uşor şi foarte greu de răspuns ... E un om excelent, am să vă spun eu. De ce? — o să mă întrebaţi dumneavoastră şi aici eu n-o să mai ştiu ce să spun din foarte multe motive. Un om poate fi caracterizat prin cîte şi mai cîte, prin ce face şi prin ce nu face, prin ce admite şi prin ce refuză, prin ce crede şi prin ce nu crede, prin ce vrea şi prin ce nu vrea ...

— Ce face?

— Numai lucruri bune... Munceşte enorm şi numai din pasiune.

— Ce nu face?

— Nu trişează!

— Ce admite?

— Sinceritatea.

— Ce refuză?

— Reaua credinţă.

— Ce crede?

— Că omul s-a născut ca să fie fericit şi ca să-i ajute şi pe alţii să fie...

— Ce nu crede?

— Că va trăi ziua în care va putea spune că el este fericit...

— Ce vrea?

— Să nu moară singur. Îl îngrozeşte gîndul acesta, printre altele, se înţelege.

— Ce nu vrea?

— Să se ştie ce gîndeşte. Dar se ştie întotdeauna.

Maiorul Moraru se uita la Irina cu deosebit interes. Îl fascina femeia aceasta. Ar fi vrut mult s-o cunoască mai bine, simţea că nu este un om banal... Se răsuci de cîteva ori pe scaunul său, ar fi vrut să se ridice, dar renunţă.

— Vă rog să nu vă supăraţi, reluă el, dar aş vrea să vă pun o întrebare care s-ar putea să vi se pară puţin ciudată...

— Nimic nu mi se pare ciudat, vă rog să mă credeţi. Şi v-o spun cu sinceritate.

— Dumneavoastră iubiţi viaţa? Vă place să trăiţi?

Irina nu ezită cîtuşi de puţin, nu-şi căută răspunsul:

— Din moment ce exist se pare că nu am altceva mai bun de făcut decît să trăiesc. V-aş minţi însă dacă v-aş spune că această trăire îmi face o plăcere deose-

bită ... De fapt, nici una. Este o curgere, o desfăşurare, uneori potolită, alteori ceva mai grăbită, dar întotdeauna supărătoare ... Nici o cascadă, nici un munte de străpuns, nici un naufragiu ... nimic. Ştiţi pesemne şi dumneavoastră că a fost un om foarte inteligent care a spus că problema primordială este răspunsul la întrebarea dacă viaţa merită sau nu să fie trăită. A murit cîţiva ani mai tîrziu într-un accident de automobil şi eu, una, nu cred că apucase să afle răspunsul ... Credeţi că l-aş fi putut afla eu între timp? Pentru că, de fapt, asta m-aţi întrebat ...

Mai mult din dorinţa de a nu apărea nepoliticos maiorul prelungi puţin discuţia pe o serie de teme profesionale, fără nici o importanţă. El aflase ceea ce voise să afle în momentul acela.

Trecuseră patru ore.

Locotenentul Cerchez şi echipa lui terminase de fotografiat. Maiorul Moraru îşi continua ancheta. Portarul de noapte, adus de acasă, declară că nimeni nu ar fi putut pătrunde în clădire. Sistemul de alarmă pe care ofiţerii îl verificară, funcţiona perfect. Cheia prin care acest sistem intra sau ieşea din funcţiune se afla la el, la portar.

O nouă discuţie cu Onciu dădu la iveală faptul că cifrul seifului se schimba o dată pe lună şi că era cunoscut numai de el şi de directorul general. Atît.

După aceea, Moraru se închise singur în birou şi dădu cîteva telefoane dintre care, unul, la Bucureşti. Aştepta pesemne vreun răspuns căci se lăsă pe spătarul scaunului şi fixă un punct de pe tavan aproape închizînd ochii. Rămase aşa mai bine de trei sferturi de oră pînă se auzi soneria telefonului. Răspunse, ascultă o vreme, luă cîteva notiţe, mulţumi interlocutorului său şi

căzu din nou pe gînduri. La orele 14, îl chemă pe Nasta.

— Îmbarcarea! Cheamă maşina.

— Plecăm undeva?

— Fireşte. Că n-o să stăm o veşnicie pe capul oamenilor.

— Dar... unde plecăm? dacă se poate afla..

— Se poate, se poate. Plecăm acasă! Dar plecăm amîndoi şi asta înseamnă că eu n-am să mă duc la mine acasă aşa cum nici tu n-ai să te duci la tine acasă... Dar tot acasă mergem, ai priceput?

— Priceput! Permiteţi să mai întreb ceva?

— Vai de mine, se poate?

— Credeţi că pe la ora cinci... aşa...

— Exclus! Cheamă maşina. Eu trec pe la directorul general şi ne vedem în curte peste cinci minute. Onciu vine deocamdată cu noi... Şi nu se vede, domnule, nici o fărîmă de nor... Nu se simte nici o adiere de vînt... O să murim, dracului, de căldură...

V

Ştia că, înainte de plecare, maiorul Moraru trecuse pe la directorul general şi că discutase cîteva minute cu el. Lui însă, nimeni nu-i spusese nimic. Ca şi cînd el nici n-ar fi existat, ca şi cînd nu lucrarea lui ar fi dispărut, ca şi cînd nimeni nu ar avea obligaţia elementară de a-l informa. Şi nici Popa nu-l cheamă, nu-i spuse nimic. Ce să facă? Peste o jumătate de oră poate să plece liniştit acasă. O zi obişnuită,

ca oricare alta, cu toate că el știa foarte bine că nu era o zi obișnuită. Să fi fost întîmplătoare această atitudine adoptată față de el, care se credea, de fapt, eroul zilei? Sau să fi fost deliberată? Să-l lăsăm în pace, să nu-i spunem nimic, să vedem ce face, unde se duce, cu cine se întîlnește, cu cine vorbește la telefon... Posibil ca acesta să fi fost raționamentul lor. „Trebuie deci, să mă port cît mai firesc cu putință. Dar ce înseamnă firesc? Pînă la ora trei mai sînt douăzeci de minute. În chip firesc ar trebui să trec pe la Popa și să-l întreb ce se mai aude. El e șef aici, el trebuie să știe și să vadă că mă interesez".

Discuția cu Grigore Popa nu a lămurit nimic. Maiorul Moraru îi spusese că se duce acasă, că e prea cald ca să se mai poată lucra, că poate dă dumnezeu și plouă după masă și atunci o să mai fie chip de trăit. Părea că Grigore Popa se mai liniștise puțin, dimineața fusese foarte afectat de cele petrecute și se lansă într-un comentariu lung pe tema celor ce aveau să se discute la Londra, la congresul de automatică. Victor îl asculta cu o singură ureche, mai mult de politețe, gîndindu-se că pentru el Londra nu fusese niciodată mai departe ca acum. Abia la ora patru izbuti Victor să-l facă să înțeleagă că moare de foame.

— Ești acasă după masă? îl întrebă directorul din zbor în clipa în care Victor se pregătea să iasă din birou.

„Așadar, s-ar putea să mă caute, înseamnă că am avut dreptate, că vor să mă lase să zburd numai ca să mă poată urmări mai bine. În definitiv, nu e nimic ciudat în asta. Trebuia să mă aștept".

Se urcă în mașină, porni spre casă și zece minute mai tîrziu, parca în fața blocului. Victor Andreescu locuia de patru ani într-un apartament aflat la etajul

al cincilea al unui bloc modern; în același imobil, cu două etaje mai jos, locuiau prietenii săi, avocatul Sergiu Văleanu și soția sa, Irina. Victor aruncă o privire în sus, nu se vedea nici o mișcare în balconul Vălenilor, „or fi dormind pe căldura asta", își spuse el, încuie mașina și intră în hol. Apăsă butonul pentru lift și, pînă la sosirea acestuia, deschise cutia de scrisori. Toate aceste gesturi deveniseră obișnuite și se făceau în fiecare zi aproape singure. Descoperi în cutie un plic alb, obișnuit, netimbrat, pe care nu era scris decît numele lui. Fără adresă, fără nici o altă indicație. Se neliniști. Avea senzația că undeva, foarte departe de el, dar anume pentru el, sunase un clopot mare, greu și că undele sale lungi îl învăluiau în vibrațiile lor, pe care le percepea aproape fizic. Pipăi scrisoarea. Nu putea să conțină mai mult de o singură filă. Nici nu ar fi fost nevoie...

— Urcați și dumneavoastră?

Cine să urce? Unde să urce? Și cine vorbise? Tresări, privi și descoperi alături de el, lîngă ascensor, un vecin care locuia la același etaj.

— Da, da, desigur, vă mulțumesc...

Vîrî plicul în buzunarul hainei, încuie în grabă cutia de scrisori și intră în lift.

— Mulțumesc...

— Vă rog.

Pînă la etajul cinci nu se ajunge prea repede, dar tot nu ai timpul să pui multe întrebări și nici să primești răspunsuri.

Se despărțiră mormăind fiecare cîte un „poftă bună" — „mulțumesc la fel". Victor se aruncă într-un fotoliu, scoase scrisoarea, o examină, voi s-o deschidă, dar renunță. Să nu-i taie plăcerea dușului și nici pofta de mîncare. Și le oferi pe amîndouă, ceea ce îi răpi un ceas întreg. Își aprinse apoi o țigară; dintr-un pachet

aflat în saltarul biroului său, o țigară lungă, bună, aromată, se întinse pe canapea și, în sfîrșit, deschise plicul. Descoperi o foaie de hîrtie cît o jumătate de coală, pe care erau scrise cîteva cuvinte, cu creionul:

„Mătușa Clara pleacă peste trei zile în concediu și speră că nu ți-ai schimbat planurile".

Victor trase aproape de el o scrumieră mare, aprinse un chibrit, dădu foc plicului și scrisorii și împrăștie cu grijă cenușa. Era tulburat, se plimba într-una prin tot apartamentul. Simțea nevoia să vorbească, să comenteze, să facă supoziții, să fie contrazis, să se lanseze în alte ipoteze pe care să le examineze pe toate părțile. Știa că nu ajută la nimic, știa că toate aceste discuții sînt sterile, că nu-s decît un drog al cărui efect trece repede, dar el avea nevoie de acest drog, avea mare nevoie. Ridică receptorul telefonului, formă încet numărul familiei Văleanu. Îi răspunse Sergiu.

— Unde ești, domnule?

— Acasă.

— Asta-i bună! Ca să vezi, se auzi vocea lui Sergiu adresîndu-se Irinei, e acasă! Și ce faci, domnule, acasă, de unul singur? Tu nu mai ai prieteni? Ce, ești de capul tău? Vino să mănînci la noi.

— Am mîncat, m-am îmbăiat . . .

— Ei, dacă te-ai și îmbăiat atunci se schimbă lucrurile. Să știi că Irina a pus de cafea! Și îi închise telefonul fără nici o altă precizare.

Victor puse și el receptorul jos și zîmbi. Era un zîmbet amar. Îi venea din ce în ce mai greu. Își luă țigările, cheile și ieși. Coborî două etaje. Sergiu îl aștepta cu ușa deschisă.

— Haide, domnule, că avem chestiuni importante la ordinea zilei . . Șezi. E gata cafeaua, Irinel? că uite, domnia sa marele savant a binevoit să ne onoreze . . .

Nu se auzi nici un răspuns. Se simțea însă mișcare și se răspîndise în toată casa aroma cafelei. Peste cîteva clipe Irina aduse ceștile și toți trei luară loc în fotoliile aflate în jurul unei mesuțe mici și rotunde.

— Și acum, te rog, să ai bunătatea și să-mi spui și mie ce-i cu aiureala asta? începu Sergiu. E adevărat?

— Nu vorbi prostii! îi răspunse Irina iritată. Ce înseamnă asta dacă e adevărat? Ce anume să fie adevărat?

— Stai dragă, nu sări așa, întreb și eu ca omul, ce vrei? Cum ce să fie adevărat? I-a dispărut lucrarea? I s-a furat?

— Și de unde vrei tu să știe el dacă i s-a furat?

— Dar lasă-l dragă să vorbească singur că e major! Victoraș, uite, tu mă știi pe mine, eu vreau să aflu din gura ta care e aspectul le-gal al întregii povești! Juridic, domnule. Vreau să aflu cum stai tu în raport cu legea! Asta interesează în primul rînd, am zis în primul rînd! Pentru că știu eu foarte bine, completă el repede văzînd-o pe soția lui că dă semne de nerăbdare, știu eu foarte bine că mai sînt și alte aspecte, dar sînt secundare! Hai, Victoraș, să auzim!

Și Victor îi povesti prietenului său tot ceea ce socoti că este necesar să-i povestească. Juristul îl ascultă cu mare atenție și în cele din urmă rosti sentențios:

— Le-gal, tu nu ai nici o vină! A! Să nu crezi că vreau să spun că te afli într-o situație de invidiat! Dar le-gal . . .

— Bine, bine, asta știu. Dar nu-mi ajunge.

Răspunsul venise tăios, ca o imputare gratuită. Sergiu nu-i dădu însă nici o importanță.

— Ești obosit . . . Te-au frecat cu întrebările . . .

— E firesc, nu?

— Mai e vorbă, domnule, ce, e joacă?

— Mie mi se pare ciudat că l-au reținut numai pe Onciu, spuse Irina. Vouă nu?

Întrebarea ei rămase fără răspuns. Victor se ridicase din fotoliu și privea acum pe fereastră. În scuarul din fața blocului se jucau, ca în fiecare după amiază, destul de mulți copii. Tabloul îi era prea cunoscut inginerului ca să nu remarce imediat un element nou: pe o bancă moțăia un bătrîn sprijinit într-un baston. S-ar fi putut întîmpla să fie un bunic al cărui nepoțel se zbenguia în voie prin apropiere, dar tot atît de bine s-ar fi putut întîmpla să fie vorba despre cu totul altceva... „În definitiv, gîndi Victor, fiecare își face meseria lui". Zîmbi. Bătrînul chemase lîngă el un puști, îi spuse cîteva vorbe, îi dăduse niște bani și puștiul plecase în goană.. Sergiu se afla în spatele lui Victor și s-ar fi spus că-i ghicise gîndurile.

— La ce te uiți?

— Bătrînul... nu l-am mai văzut niciodată pe aici...

— Care bătrîn? sări Irina și se duse glonț la fereastră.

— Acela.

— Și crezi că...

— De! Știu și eu?

— S-ar putea, domnule, s-ar putea. Să nu te mire. Ce vrei? Nu e joacă!

— Nu mă miră, dar nici plăcere nu-mi face!

Își reluară locurile în fotolii. Victor duse ceașca la gură, dar constată că e goală. Irina se ridică, dispăru în bucătărie și se întoarse cu o altă ceașcă plină cu cafea.

— De ce-l intoxici, dragă, sări Sergiu, și încă la ora asta? E trecut de cinci. O cafea ajunge. Altfel nu mai doarme el toată noaptea.

— Lasă, că nici fără cafea...

— Ascultă, Victoraş, acum sîntem între noi trei. Ia spune: tu ce crezi?

Victor îl privi descumpănit. Cum ar fi putut să răspundă unei asemenea întrebări?

— Ce să cred?

— De fapt, ar fi fost mai bine să te întreb aşa: cine crezi tu că... mă-nţelegi! Onciu?

— Fugi domnule, Onciu e trandafir. Ce, îl vezi tu pe Onciu în chip de spion? E ridicolă ipoteza asta, frate, pur şi simplu ridicolă...

Sergiu zîmbi aşa cum zîmbeşti unui naiv care a mai scos un porumbel pe gură.

— Dar tu, scumpul meu prieten, tu ce imagine îţi faci despre un spion? Cam cum crezi tu că arată? Cu ochelari negri, aşa ca să nu i se vadă ochii, dar ca el să poată vedea în urmă, da? cu un ac mare de cravată care ascunde un aparat fotografic, da? şi cu un port-ţigaret superb care este, de fapt, şi magnetofon şi aparat de emisie-recepţie, da? Sau nu ţi-ai pus niciodată această întrebare?

— Sincer vorbind, nu.

— Foarte rău.

— De ce?

— Pentru că ştiai bine la ce lucrezi, ştiai că o treabă ca aceea pe care o faci tu nu se poate să nu intereseze şi pe alţii şi ar fi trebuit să te uiţi mai atent în jurul tău!

— M-am uitat, Sergiule, şi mă uit mereu. Dar ochii mei nu sînt făcuţi să vadă ceea ce vrei tu. Ochii mei văd mereu aceleaşi lucruri: oameni pe care îi cunosc şi oameni pe care nu-i cunosc, oameni care-mi sînt simpatici şi oameni care-mi sînt antipatici, oameni inteligenţi şi oameni proşti, oameni buni şi oameni răi, şi cam atît. Vreau să spun că acestea ar cam fi categoriile

în care îi împart eu pe oameni. Ce vrei, nu mă mai joc de mult de-a hoţii şi vardiştii.

— Nu vreau decît un singur lucru: să umbli cu ochii deschişi!

— Adică să-l suspectez pe Onciu?

— Nu. Dar să te gîndeşti că numai el avea, practic, posibilitatea s-o facă!

— Refuz să cred una ca asta! Onciu este un copil! E îndrăgostit, capul lui zboară la altele...

— Auzi la el: copil?! Îndrăgostit?! Mă, Victore, mă, trezeşte-te, mă, puţin, fii şi tu ceva mai prezent, ceva mai serios.

— Te rog să mă crezi că sînt foarte serios, dar nu sînt detectiv. Nu e meseria mea!

— Şi de ce ţipi? îl întrebă Sergiu zîmbind.

— Pentru că nu suport acest fel de a gîndi.

— Se poate, dar felul tău de a gîndi uite la ce a dus.

— Asta e bună acum! Te pomeneşti că mă socoţi pe mine răspunzător?

— Nu vorbi prostii. Nu mă refer la răspundere în sensul juridic. Dar faţă de tine, faţă de opera ta. Ai lucrat ani de zile nu?

Se opri. Îşi dădu seama că mersese puţin prea departe.

— Dacă te-am jignit te rog să mă ierţi, dar nu asta a fost intenţia mea... Eu vreau, nu-i aşa, să caut, împreună cu tine,... poate ne vine vreo idee.

— Uite că mi-a venit mie una, spuse Irina şi se ridică brusc, se îndreptă spre bufet, scoase o sticlă de coniac şi o puse pe masă. Cine bea? întrebă ea în timp ce distribuia paharele. Îşi turnă ei, îi turnă lui Victor, dar Sergiu o opri.

— Nu beau.

— De ce, ai arsuri?

— Nu. Am zi de bridge. Ai uitat că azi e marţi?

Se uită la ceas şi exclamă alarmat:

— Am să întîrzii!

Se ridică şi trecu în baie. Curînd se auzi duşul. Irina sorbea din coniac şi fuma, fuma enorm. Victor se ridică, dădu să plece, dar se răzgîndi, se îndreptă din nou spre fereastră, bătrînul era în acelaşi loc, numai copiii se răriseră căci soarele începuse să se apropie de orizont. „Cînd a trecut timpul? se întrebă Victor, cum a trecut, ce s-a petrecut, ce se mai petrece încă, de ce toate astea, de ce nu pot să le stăpînesc, de ce nu pot să fac aşa cum vreau eu, de ce? Cred, continuă Victor să reflecteze privind pe fereastră în timp ce Irina fuma în fotoliul său şi în timp ce Sergiu îşi isprăvea duşul şi se îmbrăca grăbit, cred că acesta e cel mai bun test de rezistenţă. Ce bine ar fi dacă s-ar putea face numai în chip de test. Iei un om aşezat, cu o viaţă bine orînduită, mă rog, să zicem că e bine orînduită, chiar dacă pe anumite planuri nu este încă definitiv orînduită, dar nu aceste planuri sînt esenţiale acum, un om cu bucuriile şi cu necazurile lui cotidiene, cu plăcerile şi cu neplăcerile ce dau vieţii lui un ritm anume, ritm pe care toată fiinţa îl ştie şi îl acceptă ca fiind al ei, ritm pe care l-a învăţat şi îndrăgit, care i-a fost programat cum s-ar spune în limbajul de specialitate; iei care va să zică un asemenea om, mai bine zis îl smulgi, îl arunci într-o vîltoare ce seamănă cu un rîu de munte umflat de ploile primăverii şi îi spui ţine-te bine bădie, înoată, dacă ştii, dacă nu te priveşte, fă ce ştii, descurcă-te, noi tocmai asta vrem să vedem, dacă te descurci... Dar hainele îmi sînt pline de apă, strigă omul, îmi este frig, îmi este foame, îmi este somn, şi mai ales, nu vreau să lupt cu forţe oarbe, nu am nevoie să ştiu dacă mă descurc ori nu aici, eu ştiam foarte bine să mă descurc în altă parte şi îmi ajungea... Cam aşa,

își spuse Victor, trebuie că arăt și eu. Faptul că pe mine nu m-a smuls nimeni dintr-ale mele, că eu singur am făcut saltul, nu schimbă cu nimic fondul problemei. Unde este sfîrșitul? Unde este țărmul? Și se vede cineva pe acolo? Mă așteaptă cineva? și acel cineva o să-mi ofere o ceașcă fierbinte cu cafea și un pat cald? Sau o să-mi dea, dimpotrivă, vreo două picioare în spate?"

— Eu ce cămașă pun?

Irina se ridică plictisită din fotoliu și trecu în dormitor. Deschise dulapul, scoase o cămașă ușoară, de vară și o întinse lui Sergiu. Acesta îi mulțumi cu un zîmbet, o prinse de mînă, o trase spre el și o sărută pe gît. O luă apoi în brațe și-și duse buzele lîngă urechea dreaptă a femeii.

— Pe la opt n-ar fi rău să vii și tu la Mocanu...

Irina se smulse din îmbrățișare și cu un gest hotărît trînti ușa care rămăsese întredeschisă. Sergiu se încruntă.

— De ce faci asta? întrebă el în șoaptă. Este jignitor...

Se duse la ușă și o deschise larg.

— Mă scuzi două minute, Victoraș, mă schimb imediat...

— Eu plec...

— Stai puțin, plecăm amîndoi odată...

— Nu, nu, se auzi răspunsul grăbit al lui Victor, am de dat un telefon, servus. Sărut-mîinile, Irina.

Imediat după aceea se auzi ușa închizîndu-se.

— Vezi? strigă Sergiu. S-a supărat.

Irina nu-i răspunse. Trecu în dormitor lăsînd ușa de la baie deschisă.

— Vii, da?

— Unde să vin?

Irina se întinsese pe pat şi-şi privea soţul cu atîta curiozitate încît s-ar fi putut crede că-l vede pentru întîia oară.

— La Mocanu, frate, nu ţi-am spus?

— Şii bine că nu vin.

— De ce?

— Sergiule... în fiecare săptămînă îmi pui aceeaşi întrebare, de două ori, şi eu îţi dau acelaşi răspuns. Nu te-ai plictisit?

— Nu, zău că nu. Mă amuză.

— Pe mine nu.

— E! Pe tine! Arată-mi şi mie ceva care să te amuze pe tine!

— Crezi că sînt neurastenică?

— Nu. Cred că vrei întotdeauna mai mult decît ai, şi cu siguranţă mai mult decît ţi se cuvine. Pentru că adevărul ăsta e: fiecăruia dintre noi i se cuvine ceva pe lumea asta, fără îndoială, unuia mai mult, altuia mai puţin! Tu nu vrei să ştii de asta, tu vrei, dar fără să ştii ce şi cît! Vrei aşa, în general.

— Ţi-am cerut vreodată ceva, Sergiule?

— Nu m-am referit la obiecte, dragă, m-ai înţeles greşit.

— Te-am înţeles foarte bine. Uite, acum: ţi-am cerut eu să nu te duci la Mocanu, deşi ştii că eu nu-i suport pe oamenii aceia?

— Ei, fată dragă, dacă ai şti tu ce joc e ăsta, n-ai vorbi aşa.

— Nu ţi-am vorbit de joc, ţi-am vorbit de oameni.

— Dar ce ţi-au făcut? Eu nu te înţeleg. Sînt foarte drăguţi şi foarte amabili, te simpatizează teribil, barem aia mică, Marioara, ce să mai vorbim...

— Într-adevăr. Ce să mai vorbim. Nu, n-am să vin astă-seară la Mocanu. Ştiu că-ţi face plăcere, ştiu

că ţi-aduc noroc, dar n-am să vin. Caută-ţi o altă mascotă.

— Irinel, întotdeauna ţi-a plăcut ţie să complici lucrurile... Mascotă. Parcă despre asta e vorba. Ştii foarte bine, nu? că-mi face plăcere să fim împreună. Pe la zece-unsprezece poate mîncăm un grătar. O să-i dau un telefon şi lui Victoraş, poate iese şi el...

Sergiu se opri, era gata de plecare, rămase cu mîna pe clanţă, se întoarse, se încruntă şi se lăsă pe un scaun.

— Auzi... Bine că mi-a venit în minte. N-o să-i mai dau nici un telefon. Ce zici? Nu-i aşa că am dreptate?

Irina tresări.

— Nu înţeleg.

— M-ar fi mirat ca tu să înţelegi un lucru de la bun început. Nu-ţi dai seama că după toată aiureala asta de la voi...

Irina se ridicase şi-l privea îngrozită.

— Vrei să spui...

— Stai, mamă dragă, stai, nu te scandaliza şi nu mă judeca repede, aşa cum faceţi voi, femeile! Pac-pac, una-două, asta e! Ei nu e! Îmi este cel mai bun prieten şi lucrul acesta se ştie şi o să se ştie că rămîne cel mai bun prieten al meu. Lucrează cu tine şi sper că o să lucreze mai departe pentru că şef ca el nu mai pupi tu niciodată. Dar nu ştiu, parcă-mi spune mie ceva că nu e nimerit să ne afişăm aşa, chiar astăzi, în plină stradă... Nu ştiu, poate greşesc... Dacă stau să mă gîndesc mai bine, uite, îmi dau seama că greşesc... Sigur că da, am spus o prostie. Da, de data asta ai avut tu dreptate, vezi, eu recunosc, eu ştiu să dau dreptate şi altuia... Sigur că da, m-am gîndit ca un prost, pentru că dacă o luăm aşa nu se mai termină niciodată şi pe urmă poftim, ce zi e azi? marţi, nu?

peste două zile, exact, joi, plecăm în concediu şi avem bilete toţi trei... că doar n-o să ne apucăm acum, nu-i aşa, să ne stricăm vacanţa... Mare prostie, domnule...

Se ridică iritat. Din uşă, înainte de a o închide în urma lui, aruncă:

— Vezi, poate te răzgîndeşti. Eu sînt acolo pînă pe la zece...

Ieşi. Irina îl auzi deschizînd şi închizînd uşa, coborînd pe scară, îl auzi după aceea din nou în stradă, auzi pînă şi cheile pe care le scotea din buzunar, auzi motorul maşinii, şi apoi o auzi pornind. Se ridică cu greu, privi pe fereastră. În faţa blocului nu mai era nimeni. Prostii. Ce-au vrut cu bătrînelul acela? Uite că s-a dus la el acasă. Se uită la ceas. Trecuseră cinci minute de la plecarea lui Sergiu. Îşi aruncă halatul de casă, îşi puse o rochie uşoară, îşi luă poşeta, controlă să vadă dacă are cheile şi ieşi. Pe scară, ca de obicei, era întuneric. Toată lumea din bloc făcea scandal pe tema asta, becurile apăreau şi puţin după aceea dispăreau repede. Era singura căreia nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să facă scandal. Urcă. La etajul cinci o uşă se deschise şi se închise la loc.

VI

Maiorul Moraru lipsea de două ore. Plecase la şef şi rămăsese acolo neobişnuit de mult. Căpitanul Nasta fierbea. Ora cinci trecuse de mult, toate proiectele lui căzuseră în baltă, capul îi era încins de căl-

dură și de gînduri, iar maiorul nu mai venea. Înainte de plecare îi aruncase așa, ca într-o doară, dar știa bine Nasta cum stau lucrurile cu aceste fraze rostite din ușă, că n-ar fi rău dacă ar mai sta o dată de vorbă cu Onciu, dacă ar construi și el o ipoteză sau două, măcar atît, și dacă ar avea bunătatea să adune rapoartele de pe teren și să le consemneze pe hîrtie.

Cu rapoartele, mă rog, era simplu. Din sfert în sfert de ceas fie că era chemat, fie că era el acela care chema, afla cum stau lucrurile. Și pe la ora șapte lucrurile stăteau pe loc. Adică singurul care plecase de acasă și care aterizase pe strada Petuniei la numărul 7 bis, era avocatul Sergiu Văleanu. Soția lui rămăsese acasă, se vedea lumina în bucătărie, iar inginerul Victor Andreescu tot acasă. Nu se vedea lumină la el, dar asta nu însemna nimic. Vara, pe căldură, oamenii mai stau și pe întuneric. Dar de plecat nu plecase. Asta era în afară de orice îndoială.

Cu Onciu, la fel de simplu, dacă se poate spune așa. Aceleași întrebări, aceleași răspunsuri. Cercetase dosarul băiatului. Nimic. Îl pusese din nou să-și povestească viața. Nimic. Și ceea ce-l irita pe Nasta era faptul că el își dădea foarte bine seama de totala nevinovăție a lui Onciu și, cunoscîndu-l, știa că și Moraru ajunsese la aceleași concluzii. Nu i-o spusese, dar nici nu era necesar să i-o spună. Atîta lucru se mai pricepea și Nasta să vadă la șeful lui fără să aibă nevoie de confirmare. Dar de ce-l ținea pe băiat?

Cu ipotezele a fost ceva mai greu, dacă nu chiar foarte greu. Așadar, încercă Nasta să sintetizeze, se pare, judecînd după raportul băieților care se ocupau cu asta, că nimeni nu a intrat, noaptea, în clădirea institutului. Judecînd după raportul lui Cerchez, pe care-l primise cu un sfert de oră în urmă, nici o per-

soană necunoscută, nu se atinsese de seif sau de dulapul de fier al inginerului Andreescu. Amprentele lui Onciu erau la locul lor, adică pe chei și pe seif, iar amprentele inginerului și ale asistentei sale tot la locul lor, adică pe dulapuri. Nu se făcuse nici o inversare, nu. Se pare, conchise Nasta, că trebuie să alegem din două una: ori lucrarea lui Andreescu a intrat în seif și atunci trebuie să admitem că s-a volatilizat și era ceva mai greu de acceptat această ipoteză, ori lucrarea lui nu a intrat de loc în seif și în cazul acesta ar trebui să vedem ceva mai îndeaproape ce hram poartă domnia sa domnul acesta care îi cam luase peste picior, așa, ușurel...

Se auzi soneria telefonului.

— Căpitanul Nasta.

— Dormeai, dragule? distinse căpitanul vocea maiorului Moraru.

— Permiteți să raportez: nu, nu dormeam. Mă gîndeam!

— Ei, fugi?

— Vă rog să-mi acordați atîta încredere...

— Se aprobă. Ce mai face prietenul tău, domnul Onciu?

— Mulțumesc. Mi-a comunicat că i-a plăcut foarte mult romanul și m-a întrebat dacă nu cumva mai este vreunul pe aici. Nu mi-am permis să caut în biroul dumneavoastră, așa încît i-am oferit eu unul, de la mine, dar nu în franțuzește, în nemțește, că eu am crescut cu nemțoaică, dar el, trogloditul, mi-a spus că nu știe această limbă și atunci i-am spus că dacă vrea să nu se plictisească, în loc să citească un roman polițist să încerce să scrie el unul. Nu e mare diferența Eu pot, i-am precizat, să-i pun la dispoziție și hîrtie și creion.

— Aşa, aşa . . . foarte bine, foarte bine. Să muncească, să transpire, că şi de pe noi curge apa şiroaie. Vezi că vin acum!

— Să trăiţi.

Căpitanul Nasta îşi reluă firul gîndurilor . . . „Tare m-aş duce eu pînă la domnul inginer acasă, în absenţa dumnealui, se înţelege . . . Nu ştiu de ce, dar îmi spune mie inima că dau peste o urmă . . . Şi chiar aşa, cu dînsul acasă, n-ar fi rău să mai stăm o dată la o parolă, seara. E mai răcoare, cum ar zice bietul Moraru, şi se mai poate trăi, să vedem dacă nu iese ceva la iveală . . ."

Se auzi un bîzîit uşor. Suci butonul unui aparat mic, aflat pe masă, şi o voce îi aduse la cunoştinţă că în strada Petuniei la numărul 7 bis nu era nimic nou. Cîteva clipe după aceea, o altă voce îl informă că nici în strada Pajurei nu era nimic nou. Foarte bine, gîndi Nasta, nici la voi nu e nimic nou, nici la noi nu e nimic nou şi uite aşa trece vremea şi noi muncim cu spor!

Maiorul Moraru intră în birou după zece minute. Se repezi la masa lui de lucru, dădu drumul ventilatorului, rămase cîteva minute în bătaia aerului ceva mai răcoritor şi se decise în cele din urmă să-şi amintească şi de existenţa colegului său.

— Aşa, aşa . . . să auzim, Năstase, ia spune tu tot ce ai pe suflet, dar ştii, aşa, ca la popă . . .

Nasta raportă tot ce avea de raportat şi în cele din urmă emise şi ipoteza lui cu privire la imposibilitatea volatilizării lucrării în cazul în care ar fi fost predată.

— Aşa, aşa . . . interesant, foarte interesant. Şi cît spuneai că este ceasul?

Deşi nu vedea nici o legătură între una şi alta, Nasta îi raportă politicos că erau orele nouă şi jumătate.

— Teribil de devreme, domnule, teribil, făcu Moraru speriat de parcă i s-ar fi adus la cunoştinţă cine ştie ce catastrofă. Ia să vedem, continuă el, pe unde o fi agenda mea de telefon, că am scris eu acolo ceva azi dimineaţa şi am nevoie... Aşa, aşa, uite că am găsit-o.

Ridică receptorul telefonului şi formă un număr. După cîteva clipe i se răspunse.

— Vă rog cu tovarăşul Grigore Popa.

— Nu e acasă, cine îl caută?

— Îl caută un prieten, mai bine zis un cunoscut... Moraru e numele meu. Cînd l-aş putea găsi?

— Cred că vine tîrziu, e plecat cu doamna la o aniversare într-o familie.

— Vreţi să scrieţi dumneavoastră un număr de telefon şi să-i transmiteţi rugămintea mea? Îl rog să mă sune.

— Pînă la ce oră?

— Oricît de tîrziu. Şi la unu, şi la două...

Şi în timp ce Moraru dicta numărul de telefon, Nasta ieşea încet din încăpere să facă rost de ceva de mîncare şi de ţigări. Se lăsa cu „noapte albă plină de gînduri, noapte albă fără sfîrşit"... aşa cum spunea un cîntec frumos şi care-i plăcea lui tare mult.

VII

Întorcîndu-se după zece minute în birou, căpitanul Nasta găsi pe masa lui de lucru un bileţel: „Dacă ai fi avut răbdare să stai şi tu puţin locului, ai fi aflat cu cîteva minute mai devreme că eşti liber pînă la

ora 24. Nu te bucuri? Ai aproape patru ore. Cîte nu se pot face în patru ore? ... M".

Nici o vorbă despre Onciu.

Nasta ieşi în oraş, se plimbă aproape o jumătate de oră şi la zece se decise să ia loc pe terasa coferăriei „Mimosa". Privi în jurul lui şi văzu că mai mult de jumătate din mese erau neocupate. Îşi aprinse o ţigară şi aşteptă. Trecu de cîteva ori prin faţa lui o fetişcană durdulie, „asta se hrăneşte numai cu prăjituri", îşi spuse Nasta, dar nici nu-l luă în seamă. Într-un tîrziu se decise el să intervină.

— Domnişoară ...

Fata, aflată într-o conversaţie destul de aprinsă cu un june care sorbea cu nesaţ dintr-o cafea, îl privi peste umăr şi se urni cu greu, făcînd spre interlocutorul ei un gest care voia să însemne „ai răbdare să termin cu pisălogul ăsta". Se apropie de masa lui Nasta cu un mers legănat şi plictisit.

— Ce doreşte domnul?

— Un pepsi, vă rog ...

— N-avem.

— O îngheţată ...

— S-a topit.

— O sticlă de borviz ...

— Nu ţinem ape minerale.

— Oranjadă ...

— N-avem.

— Apă chioară ...

— E spartă conducta.

— Şi nu aveţi nimic?

— Lichid, nu.

— Dar solid?

— Mai sînt cîteva pachete de „Eugenia". Vă servim?

— Nu, mulţumesc.

Și Nasta se ridică furios, decis să-i facă a doua zi un scandal monstru directorului de la T.A.P.L. pe care-l cunoștea bine. Se mai ridicase el tot atît de furios și de decis și în alte cîteva rînduri, dar pînă a doua zi uitase. Știa că avea să ajungă acasă, că avea să facă un duș bun, că mama avea să-i ofere o dulceață de nuci verzi cu un pahar cu apă rece de la gheață și că toate acestea aveau să-i risipească enervarea. Și o porni spre casă. Era atît de cufundat în gînduri, încît nu remarcă, dar se poate foarte bine presupune că nu ar fi remarcat în nici un caz, un bărbat înalt și elegant care pășea agale venind spre el și care, după ce îl depăși, luă loc la o masă a aceleiași cofetării „Mimosa", pe care Nasta tocmai a părăsise. E drept un lucru. Că nici bărbatul nu-l remarcase pe Nasta pe care, de altfel, nici nu-l cunoștea. Avem toate motivele să credem că nici nu ar fi dorit să-l cunoască, dar sîntem încredințați că Nasta ar fi abandonat și dușul și dulceața și apa rece și cele două ore de odihnă pe care și le hărăzise dacă ar fi știut... Dar de unde ar fi putut el să știe? Așa stînd lucrurile, Nasta ajunse acasă și programul se îndeplini întocmai. Și în timp ce el se delecta sub jetul de apă rece, bărbatul care luase loc la una din mesele cofetăriei „Mimosa" și care nu părea de loc enervat cu toate că și lui i se oferise tot un pachețel de „Eugenia", pe care, de voie, de nevoie, îl acceptase, părea că așteaptă. Fuma liniștit, calm, din cînd în cînd ronțăia o bucățică de biscuit, își relua țigara și, rar de tot, se uita la ceas. La un moment dat se auziră cele zece bătăi obișnuite ale turnului din piața mare a orașului. Omul se uită la ceasul lui, zîmbi satisfăcut, se ridică, se duse la fetișcana cea durdulie

care continua să cocheteze cu flăcăul care-şi isprăvise între timp cafeaua şi care înghiţea acum zaţul, plăti pacheţelul de „Eugenia", aşteptă restul şi porni fără să-i pese că în urma lui se spuneau vorbe prea puţin măgulitoare despre oameni ca el „care îţi cer, dragă, pînă şi zece bani de parcă nu le-ar fi ruşine...". O apucă pe strada care dădea în piaţă, străbătu piaţa, privi încă o dată la ceas, grăbi pasul şi se înfundă într-una din străzile ce se deschideau din piaţă. Umblă ceva mai mult de zece minute numai pe această stradă, coti apoi la dreapta, coti încă o dată tot la dreapta şi ajunse într-o uliţă mică, întunecoasă şi prost pavată. O străbătu şi la capătul ei deschise portiţa unui parc imens. Intră în parc şi se aşeză pe prima bancă a aleii principale. Nu trecură nici trei minute şi se auziră paşi venind din direcţie opusă. Bărbatul nu-şi întoarse capul, nu clinti, continua să privească drept înainte. Din umbră se desprinse un bărbat care se apropie de el şi se aşeză pe bancă.

După cîteva clipe de tăcere, noul venit i se adresă:

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, dar nu-mi mai găsesc chibriturile... Nu aveţi, cumva, din întîmplare, un chibrit?

— Cu plăcere, răspunse celălalt, dar văd că nu v-aţi scos încă ţigara.

— A, da, uitasem.

Şi începu să se caute prin toate buzunarele, dar fără succes.

— Nu vă mai găsiţi nici ţigările?

— Întocmai.

— Neplăcut. Eu nu vă pot oferi decît o jumătate dintr-o ţigaretă „Litoral". Desigur, jumătatea cu filtru.

— Nu vă deranjaţi. Nu fumez decît „Plugar". Fără filtru.

Şi în loc de ţigări şi chibrituri îşi strînseră mîinile. Apoi, fiecare îşi scoase propria lui brichetă şi îşi aprinse cîte o ţigară din propriul lui pachet. Nu are nici o importanţă ce fel de ţigări erau. Este sigur însă că nu erau nici Litoral şi cu atît mai puţin Plugar. Şi imediat după aceea se instalară bine şi discutară cu aprindere aproape o jumătate de oră. Era unsprezece fără douăzeci de minute cînd bărbatul care venise primul se ridică, strînse mîna interlocutorului său şi plecă. Celălalt aşteptă încă cinci minute şi plecă şi el, într-o altă direcţie. O jumătate de oră mai tîrziu, adică la ora 23 şi 10 minute, unul dintre ei intra într-o casă, iar celălalt gonea la volanul maşinii sale pe o şosea care-l ducea spre Bucureşti.

La ora aceea, maiorul Moraru dormea dus, cu ceasul deşteptător pus la 23 şi 30 şi cu un consemn categoric transmis soţiei sale cu privire la atitudinea pe care trebuie s-o adopte faţă de el în clipa în care, conform obiceiului, avea să închidă clopotul ceasului şi să întoarcă perna; căpitanul Nasta, calm, senin, asculta muzică; Onciu, care nu pricepuse absolut nimic din tot ceea ce-i spusese Nasta cu privire la romanul poliţist pe care trebuia să-l scrie, se uitase lung la hîrtia şi la stiloul ce i se oferiseră şi, cuminte, se pornise să aştearnă pe hîrtie tot ceea ce se petrecuse în dimineaţa zilei respective uitînd că mai dăduse o dată o asemenea declaraţie, după care adormi buştean; Victor Andreescu lucra la masa lui, îşi pregătea, totuşi, nu se ştie, raportul pentru congresul de la Londra; Sergiu Văleanu sforăia satisfăcut, cîştigase în seara aceea; Irina Văleanu, pe terasă, cufundată într-un şezlong, privea

stelele, încerca să-şi imagineze cum or fi arătînd celelalte civilizaţii şi se întreba dacă n-o fi existînd undeva, la cine ştie cîte mii de ani lumină, o altă Irină, la fel de chinuită ca şi ea, şi care să iubească în aceeaşi măsură cu ea liniştea şi întunericul nopţii; inginerul Grigore Popa se întorcea dintr-o vizită care nu-i făcuse nici o plăcere şi găsea o notiţă prin care era rugat să telefoneze maiorului Moraru la orice oră, telefonă şi i se răspunse că maiorul Moraru avea să sosească la ora 24 şi că aştepta, atunci, telefonul său.

La ora 24 telefonul sună şi Grigore Popa, mirat, îl salută pe maiorul Moraru şi-l întrebă, fireşte, ce s-a întîmplat.

— Tovarăşe Popa, îi răspunse Moraru mult mai vioi decît în cursul zilei, era ceva mai răcoare, „se mai putea trăi“, aş vrea să ne întîlnim...

— Acum?

— Da, mă rog, peste zece sau peste cincisprezece minute.

— La dumneavoastră?

— Aş prefera să vin eu la dumneavoastră. Am să fiu punctual, vă rog să coborîţi la ora zero şi douăzeci şi cinci de minute şi să comunicaţi doamnei că s-ar putea întîmpla să lipsiţi ceva mai mult de o oră.

— Nu vă înţeleg...

— Nici nu se poate să mă înţelegeţi acum. Vă voi explica. Şi vă cer scuze, dar este foarte important.

— Mă rog, mă rog... Rămîne aşa cum aţi spus dumneavoastră.

— Vă mulţumesc. La revedere.

Moraru puse receptorul în furcă, zîmbind, şi se uită radios către Nasta.

— Ai dormit, Năstase? Te-ai refăcut? Cred și eu, se vede, ai altă înfățișare...

— N-am dormit nici un minut.

— Ei lasă, lasă, nu se prinde...

Moraru suferea îngrozitor din pricina somnului, dacă ar fi fost după el ar fi dormit cel puțin zece ore pe zi și nu-i înțelegea niciodată pe aceia care se puteau descurca cu numai cinci sau șase ore.

— Și-o fi scris prăpăditul ăla romanul? îl întrebă el pe Nasta.

— Nu știu, n-am avut vreme să-l vizitez.

— Unde e?

— În camera nr. 7.

— Hai la el. Și pe urmă coborîm și ne ducem la domnul Grigore Popa.

Ieșiră, străbătură cîteva culoare și intrară în camera numărul 7. Întins pe o canapea, Onciu dormea dus. Pe masă, risipite, cîteva coli de hîrtie pe care Moraru și Nasta le priviră zîmbind. Maiorul îl trezi ușor, ca să nu se sperie. Onciu deschise ochii mari, se ridică, realiză într-o singură clipă totul și se simți teribil de stînjenit.

— Așa, așa... care va să zică dormim. Și ziua și noaptea, dormim într-una... Poftim! Uite acolo o chiuvetă, spală-te puțin pe ochi pentru că altfel adormi la loc!

Onciu își clăti fața și se învioră. Moraru luă loc pe un scaun și-l invită pe Onciu să facă și el același lucru.

— Dumneata ai telefon acasă? întrebă Moraru.

— Da, am.

— Poftim. Moraru îi întinse o carte de vizită pe care erau trecute cîteva numere de telefon. Astea sînt numerele mele. Eu am fost mai cuminte și am căpătat mai multe telefoane.

— Dar...

— Uite ce e: te duci acum acasă și te culci. Mîine te duci la slujbă. Dar de la slujbă unde o să te duci?

— Păi...

— Așa, așa... O să te întîlnești cu... am uitat cum o cheamă și o să vă plimbați pînă o să faceți bătături în talpă. Bun. De acord. Plimbați-vă. Dar să nu te puie dracu să pleci din oraș că ai treabă cu mine. Asta pînă nu-ți spun eu că se ridică interdicția.

— Dar...

— A, telefoanele? Păi m-am gîndit că poate ți se face dor de mine. Nu crezi că s-ar putea întîmpla?

Onciu, sincer, clătină din cap în semn că nu, el nu credea că s-ar putea întîmpla.

— Așa, așa, de fapt nici eu nu cred, dar uite cum devine cazul... Fără să vrei, ai intrat într-o încurcătură. Se mai întîmplă în viață. Și s-ar putea, nu e sigur, am zis doar că s-ar putea, nu? — ca într-una din zilele următoare să te caute cineva, să te acosteze careva, să te întrebe ceva, să-ți propună ceva, pricepi? Hai, deschide-ți capul că ești băiat deștept...

— Credeți că s-ar putea?

Onciu era îngrozit. Nu se visase niciodată erou de film polițist, detesta genul și privea cu spaima în suflet eventualitatea pe care i-o înfățișa Moraru și pe care el o înțelesese cum nu se putea mai bine.

— Ți-am mai spus o dată: nu știu sigur. Dar e bine să fii prevăzător, să știi ce ai de făcut. Tergiversezi... c-o fi, c-o păți... Și ne cauți. Clar? Bun!

Moraru sună și ceru să i se dea lui Onciu o mașină care să-l conducă acasă.

— Și acum, îi spuse el lui Nasta, să mergem și noi. Am să-ți explic pe drum.

VIII

Grigore Popa îi aștepta în stradă. Urcă în mașină și, în timp ce Nasta conducea, Moraru îi spuse scopul acestei ciudate întîlniri.

După cinci minute mașina opri în fața institutului și cei trei bărbați coborîră. Paznicul de noapte, cu toate că-l cunoștea pe directorul general, le refuză accesul. Scoase din saltarul mesei un dosar și le puse în față ordinul pe care-l avea: nu se putea intra decît pe baza unei dispoziții a Inspectoratului Miliției.

— Bine, bine, replică Popa, dar dumnealor...

Moraru îl întrerupse cu un gest și scoase din buzunar o hîrtie pe care i-o întinse portarului fără să spună o vorbă. Portarul se uită la el lung, se uită la Nasta, își potrivi ochelarii pe nas, citi, ridică ochii și spuse senin:

— Actele dumneavoastră.

Luă actele, confruntă fiecare fotografie, fiecare nume, nu se mulțumi cu legitimațiile, ceru și actele de identitate civilă și în cele din urmă se declară satisfăcut.

— Așa da, spuse el și, fără să-și ceară scuze pentru întîrzierea pe care le-o pricinuise, o luă înainte pe alee zornăind lanțul cu chei.

Descuie și, în momentul în care trecu pe lîngă el, Moraru îl întrebă:

— Dumneata ce vîrstă ai?

Omul căscă ochii mari.

— Am cincizeci și cinci, tovarășe maior.

— Mulți înainte. Uite ce e: pe la vîrsta asta unora începe să le slăbească ținerea de minte. Uită, cum se zice, de la mînă pînă la gură. Nu e cazul dumitale, se înțelege, dar eu vreau să te rog ceva: pînă se lumi-

nează de ziuă ai și uitat. N-a fost nimeni pe aici, n-ai vorbit cu nimeni, n-ai văzut nimic, nu consemnezi nimic în procesul verbal, e clar?

Omul dădu din cap în semn că pricepuse foarte bine, încuie ușa în urma lor și se întoarse în cușca lui.

— Va trebui să ne descurcăm pe întuneric, spuse Moraru. Vă rog să nu aprindeți nici o lumină. Dacă mi-aduc eu bine aminte, trebuie să urcăm la etajul patru.

Și fără să aștepte confirmarea lui Popa o porni pe scări în sus. Se vedea destul de bine de afară și cîteva minute mai tîrziu Moraru controla atent sigiliile ce fuseseră aplicate pe ușa biroului special și, după ce constată că erau intacte, le rupse. Descuie și toți trei pătrunseră în încăpere. Grigore Popa se duse la fereastră, trase storurile și spuse în întuneric:

— Cred că acum se poate face lumină.

Căpitanul Nasta, care stătea cu mîna pe buton îl răsuci. Neonul ezită la început cîteva secunde, pîlpîi și se instală apoi vesel.

— Și acum? întrebă Popa, cum procedăm?

— Simplu, îi răspunse Moraru, prin eliminare. Adică dosar cu dosar...

— Frumoasă treabă...

Cu ajutorul cheilor sale și al cifrului pe care-l cunoștea, Grigore Popa descuie seiful și în cîteva minute se aflau pe masa de lucru a lui Onciu cel puțin cincizeci de mape. În tăcere, urmărit de privirile celor doi ofițeri, directorul general le desfăcea una cîte una și le cerceta. Mapele de care nu mai avea nevoie își reluau locul în seif, în ordinea în care se aflaseră. Se făcuse ora unu, se făcuse unu și jumătate, două. „Dacă l-am adus degeaba, își spuse Nasta, ăsta ne ucide... E drept că raționamentul șefului duce cam tot acolo

unde duce și al meu, dar eu nu m-am gîndit chiar la figura asta... Și tot nu o înțeleg. Nu are nici o logică. Doar dacă..."

— Da!

Nu fusese o exclamație, fusese aproape un strigăt triumfător. Moraru, care era sigur că mai devreme sau mai tîrziu așa avea să se întîmple, zîmbi. Nasta, care fusese surprins în exercițiul funcțiunii sale de gînditor, tresări puternic.

— Extraordinar!

Și Grigore Popa scoase dintr-o mapă un grup nu prea numeros de file dactilografiate și prinse frumos cu o agrafă și le puse pe masă cu zîmbetul celui mai fericit dintre oameni.

— N-aș fi crezut niciodată... Tovarășe Moraru, vă rog să-mi spuneți...

— Dumneavoastră trebuie să-mi spuneți: aceasta este lucrarea inginerului Victor Andreescu?

— Da.

— Originalul, nu?

Moraru ridicase între degetele sale filele dactilografiate.

— Întocmai.

— Adică primul din cele două exemplare dactilografiate, potrivit declarației inginerului Andreescu.

Grigore Popa căuta de zor, dar nu găsea nimic altceva.

— Adevărat, al doilea exemplar nu este aici. Dar trebuie să fie o confuzie, o încurcătură, v-am spus de la bun început, o să lămurim lucrurile chiar acum, am să-i dau imediat un telefon...

Privirea maiorului Moraru stopă entuziasmul jovialului director general.

— Nici acum, nici mîine și pînă nu vă vom spune noi...

— Bine, dar... eu credeam că... nu-i așa...

— Nu, tovarășe Popa, nu este așa. Poate că din punctul dumneavoastră de vedere treaba e încheiată. Pentru noi însă cred că abia începe.

Căpitanul Nasta ridicase mapa în care se găsise comoara mult căutată și toată lumea văzu eticheta pe care scria frumos, caligrafic, așa cum scria întotdeauna Onciu: M.N.7.

— M.N.7? N-am auzit niciodată, exclamă Popa, de o asemenea lucrare. Îmi dați voie? Să vedem.

Luă registrul de evidență al lui Onciu, căută și în cele din urmă descoperi: M.N.7, predat de inginerul Victor Andreescu în ziua de 17 iulie.

— Eu nu mai înțeleg nimic, dar absolut nimic... Crezusem, nu-i așa, că era vorba de o greșeală. Știți, Victor e teribil de distrat.

— Așa sînt toți savanții, spuse Nasta pe un asemenea ton încît Popa nu izbuti să-și dea seama dacă omul fusese ironic sau nu.

— Nu, spuse maiorul Moraru, nu toți savanții sînt distrați... Înclin să cred că prietenul nostru nu este cîtuși de puțin distrat. Cîtuși de puțin!

— Tovarășe maior, dumneavoastră credeți că...

— Aș vrea mult să pot să cred ceva, tovarășe Popa, dar e prea devreme.

— Este absurd. N-o să ne închipuim acum că Victor și-a furat singur lucrarea, nu?

— Vedeți dumneavoastră, îi răspunse căpitanul Nasta care-și găsise refugiul într-un fotoliu în care se cuibărise ca un Buda cu picioarele strînse sub el, dacă am putea spune că și-a furat singur lucrarea, parcă-parcă

ar mai merge. Dar nici măcar lucrul acesta nu e sigur, nu e limpede: nu lipsește decît un singur exemplar. Copia. De ce? De ce numai copia?

— Așa, așa, Năstase, așa, vorbi maiorul Moraru clătinînd trist din cap. Ai dreptate: nici măcar lucrul ăsta nu e sigur. Ce-o fi avînd, domnule, cu mine savantul dumneavoastră de-mi face zile și nopți fripte? Ce i-am făcut eu lui?

Nasta se ridicase din fotoliu și examina atent toate filele lucrării.

— Putem închide la loc, tovarășe maior? întrebă el.

— Așa, așa, închide, închide. Pune totul la loc, așa cum a fost și să facă bine domnul Onciu, îi comunici tu mîine dimineața, dar nu prin telefon, îi faci o vizită aici, să facă bine și să ne informeze despre orice mișcare a inginerului Andreescu... Vreau să spun aici, la biroul special, ce ia, ce aduce, tot. Să nu i se refuze nimic, dar să fim informați.

— Pot să vă întreb ceva, tovarășe maior?

Grigore Popa era încruntat.

— Vă rog.

— Îl bănuiți pe Victor?

Maiorul Moraru nu-i răspunse numaidecît. Se ridică de pe scaun, se învîrti de cîteva ori prin încăpere, lovindu-se de căpitanul Nasta care, în cursa lui obișnuită, nu prevăzuse această reacție a șefului său și alesese o cale destul de îngustă, aceea dintre fotolii și perete și, în cele din urmă, veni să se posteze în fața lui Grigore Popa.

— Vă cer iertare pentru această expediție nocturnă. Să sperăm că nu va mai fi necesar să vă tulburăm somnul... Putem pleca.

încuiară fără să rostească o vorbă. Ieşiră în linişte, străbătură aceleaşi culoare, curtea, îi spuseră noapte bună portarului şi se urcară în maşină. După zece minute Nasta opri în faţa casei lui Grigore Popa. Acesta coborî, le strînse mîna şi se îndreptă în tăcere, trist, păşind rar, ca un om obosit în sufletul căruia s-a produs o furtună care a smuls o mulţime de fire... După ce intră în imobil, Nasta demară şi-l conduse acasă pe Moraru.

— La opt, Năstase, ne vedem la opt. Poate se îndură de noi şi plouă...

Cînd ajunse Nasta acasă se lumina de ziuă. Nu izbuti să adoarmă imediat, se întreba de ce-l lăsase Moraru pe Grigore Popa fără nici un răspuns la întrebarea pe care acesta i-o pusese, închise ochii şi adormi. Ştia că nu are nevoie de ceas, ştia că la şapte precis avea să se trezească singur.

Şi exact în clipa în care căpitanul Nasta se cufunda într-un somn adînc, la foarte mulţi kilometri de el, în faţa hotelului „Sud“ din Bucureşti oprea un Ford Mustang roşu din care cobora un bărbat. Da, desigur, era acelaşi cu bărbatul care aşteptase o vreme pe terasa cofetăriei „Mimosa“ şi care avusese după aceea o întîlnire de afaceri într-un parc pustiu. Bărbatul încuie maşina, privi în jur, descoperi un om de serviciu care i se ivise prompt în dreptul port-bagajului, îi zîmbi, descuie, scoase două valize, i le înmînă şi porni spre recepţie. În următoarele două minute ştia că avea să se odihnească în camera 414, da, da, aceeaşi cameră 414 pe care o avusese cu numai cîteva luni în urmă... Zîmbi. E plăcut să revezi oameni pe care i-ai cunoscut şi să calci pe covoare a căror moliciune te-a mai încîntat o dată...

IX

Onciu nu izbutise să închidă nici măcar un ochi toată noaptea. În clipele, rare, în care se cufunda într-o toropeală asemănătoare somnului, visa tot felul de lucruri care-l îngrozeau și sărea în sus speriat. „Care va să zică, își spunea el, s-ar putea ca cineva, vreun spion oarecare, să creadă că lucrarea e la mine... Să vrea să mă «contacteze» cum se zice și să mă plătească sau să mă oblige să i-o dau. Iar eu, eu sînt nevoit s-o fac pe prostul, să tărăgănez și să-l anunț pe maior. Bun. Dar dacă nu pot să-l anunț? Dacă sună la ușă, să zicem, uite, să presupunem că sună acum, deschid, nu? de ce să nu deschid, intră un tip și-mi pune un revolver sub nas. Ce-ai făcut, domnule Onciu, cu lucrarea? Care lucrare? așa ar trebui să spun ca s-o fac pe prostul, iar el, zîmbind perfid, ar apropia țeava aceea neagră a pistolului de gîtul meu și ar zice, așa, nonșalant și mestecînd gumă, nu mă face să pierd vremea și nu mă sili să devin nepoliticos, dacă ai ceva pretenții spune, să auzim, ne înțelegem noi, ne-am înțeles cu oameni mai dificili decît dumneata, așa încît nu-mi fac eu griji pentru asta... Cît? Aici e aici. Ca să nu-i dau nimic de bănuit, ar trebui să cer plata în lei sau mai bine în dolari depuși la Zürich? Ce e mai veridic în mintea unui asemenea specimen? Dar totul este să stăm de vorbă, să nu ne grăbim nici unul nici altul, să ne studiem, ca doi boxeri care-și permit să țopăie în primele două runde numai pentru a se cunoaște mai bine unul pe celălalt, cum ține garda, cum reacționează, tot soiul de chițibușuri de felul acesta și în cele din urmă să-l surprinzi pe adversar descoperit. Cum aș putea eu să-l surprind descoperit? Asta ar

însemna să-l invit să ia loc pe un scaun, să-i ofer ceva de băut, timp în care m-ar examina fără să mă scape o singură clipă din priviri, iar eu așijderea, să-i urez, politicos, noroc, să ridic paharul și, cu o mișcare mai mult decît fulgerătoare, să-i arunc în ochi conținutul și să mă trîntesc la pămînt. Ar începe, desigur, o luptă turbată, dar eu aș avea avantajul inițiativei și al faptului că, pentru cîteva clipe cel puțin, el ar fi aiurit... Ei, dacă aș izbuti să pun mîna pe armă... Sus mîinile, mister sau monsieur sau herr... cum te-o fi chemînd, vorbești bine românește așa că o să ne înțelegem tot pe limba asta, fă bine matale și treci la perete, mai repede, așa, cu fața la perete... I-aș propti țeava pistolului în spinare și cu cealaltă mînă l-aș percheziționa rapid, nu se știe niciodată... Aș ridica apoi receptorul telefonului, aș forma unul din numerele astea pe care le-am și învățat pe dinafară și pe care n-o să le pot uita nici pînă la sfîrșitul zilelor mele și i-aș spune maiorului Moraru să binevoiască a trimite pe cineva care să mă scape de un musafir nepoftit... Ei da, desigur, m-ar felicita, m-ar întreba cum a fost și numai știu ce, mi-ar trimite un gazetar pe cap ca să-i dau un interviu, mă rog, ar începe partea plicticoasă a întregii povești... Povești!? Da... povești, toate astea sînt povești, ce-ar fi să dorm pentru că mîine am slujbă..." Se uită la ceas. Era cinci. Cînd să mai doarmă? „Dar dacă nu iese așa? Dacă tipul nu vrea să bea, sau dacă bea, mă rog, și, mai grav, în secunda în care el încearcă lovitura omul trage, cu surdină, bineînțeles și îi face țăndări paharul. Atît. Doar paharul. Au obiceiul că țintesc admirabil acești indivizi. Nu vrei să ne înțelegem ca oamenii, domnule Onciu? ar rînji tipul, vrei s-o faci pe aventurierul cu mine, vrei să ne jucăm, foarte bine, și mie îmi place

să mă joc, dar jocul am să-l comand eu, aşa încît fă bine dumneata şi spune repede, pînă număr la trei, unde ai pus lucrarea? O ai aici, ori nu? Unu ... doi ... Nu! Nu e aici! Bun, foarte frumos. Te cred, domnule Onciu, se vede pe chipul dumitale că nu-ţi arde să minţi şi tocmai de aceea ai să-mi spui repede unde ai pus-o? Ai predat-o cuiva? Da? Nu? Da, nu, da, nu, da, nu ... poţi să înnebuneşti, ce idee i-o mai fi venit şi maiorului Moraru să-mi vîre mie în cap tot soiul de chestii din astea ... Eu sînt o altă fire ... mie nu-mi umblă mintea la pac-pac ... Doamne, doamne unde o fi lucrarea? Evident, s-ar putea aşa cum spune şi maiorul, ca inginerul să mă fi tras pe sfoară? Dar de ce să-mi facă el mie una ca asta? Adică nu, problema nu se pune aşa, se pune ... S-ar putea? S-ar putea ca Victor Andreescu să ... Nu-mi vine a crede ... Nu are el mutră! Hm! Dacă i-aş spune asta Monicăi mi-ar rîde în nas. Cît mă pricep eu la oameni ... aşa zice, că nu mă pricep. Se poate. Dar sînt unii care înţeleg greşit această pricepere ... Dacă spui că n-ai încredere în nimeni, dacă declari cu seninătate şi cu cinism, aşa cum auzise el o dată un inginer de la ei declarînd cu mîndrie: „Cînd intră unul pe uşă, cînd dă bună dimineaţa şi cînd mă întreabă zîmbind ce mai fac, prima idee care îmi vine în minte este ce-o fi vrînd? Ce i-o fi umblînd prin cap şi nu vrea să spună? Nu-ţi dă nimeni bună dimineaţa şi nu te întreabă nimeni de sănătate doar aşa, de florile mărului şi din pură curiozitate ...“ — atunci se cheamă că te pricepi la oameni! Totul este să-i suspectezi pe toţi, de-a valma, de rea credinţă, de răutate, totul este să fii cinic şi nu un fraier care zîmbeşte deschis ... Bine, dar inginerul Victor Andreescu i se păruse lui a fi un om care zîmbea deschis ... Se uita în ochii lui, erau limpezi, surîdeau.

Făcuseră nenumărate șuete colosale împreună, cîte nu-i povestise lui inginerul. Pe unde nu umblase. Umblase ... Da, e drept ... fusese în multe țări străine ... Auzise Onciu diverse lucruri pe tema asta ... Se scrisese și în presă ... Sînt foarte ciudate aceste întîmplări cînd le trăiești. Citite, par cu totul altfel. Dar în miezul lor, imaginile se schimbă ... Victor Andreescu ... O să discute el cu Monica. Zîmbi. O s-o programeze ... Era un joc al lor. Monica îi spunea: „dragule, tu ești deștept, asta e sigur, dar numai pînă la un punct, tu să aduni elementele să mi le dai mie, să mă programezi așa cum se programează un calculator și pe urmă să mă întrebi și eu am să-ți spun totul". Și cu imaginea Monicăi adormi cu toate că era trecut de șase și dormi dus pînă la ora zece. Nu știa că la ora opt și cincisprezece minute căpitanul Nasta telefonase, că o întrebase pe mama lui ce s-a întîmplat cu tovarășul Onciu, că mama lui îi răspunsese că doarme dus fiindcă n-a dormit toată noaptea de supărare că nu știu ce s-a întîmplat acolo la ei, dar dumneavoastră cine sînteți? și cine să-i spun că l-a căutat? și că Nasta îi răspunsese că poate să-l lase să doarmă cît vrea, că el este la institut și că are calitatea să-i dea scutire pentru cîteva ceasuri.

În același timp, adică tot la ora opt și cincisprezece minute, maiorul Moraru intra în biroul inginerului Victor Andreescu. Cei doi bărbați se salutară politicos întrebîndu-se, fiecare, ce o să mai poată afla din această nouă întrevedere.

— Aveți vreo veste? întrebă Andreescu.

Maiorul Moraru se uita țintă în ochii inginerului. „Ce joc o fi jucînd omul acesta? E totuși destul de calm. Așadar, ți-a dispărut lucrarea, da, domnule Andreescu? O pui frumușel într-o altă mapă, te crezi

teribil de inteligent, îţi spui că nimănui n-o să-i dea prin minte să caute tocmai acolo... credeai că o să ne apucăm să închidem toate aeroporturile şi toate punctele de frontieră şi să demontăm toate automobilele care ies din ţară, da? S-ar putea să fie nevoie şi de asta, nu zic nu, dar deocamdată ..."

Avea maiorul Moraru un nepot de zece ani. Erau foarte buni prieteni amîndoi şi, printre altele, urmăreau împreună dumineca meciurile de fotbal transmise la televizor. Cînd se aflaseră pentru întîia oară în faţa aparatului, prima întrebare a puştiului fusese: „Tu cu cine ţii?" Toate savantele demonstraţii ale maiorului care încercase să-i arate că el ţine „cu fotbalul, adică pricepi tu, mînzule, nu are importanţă cine cîştigă, are importanţă dacă jocul e frumos, dacă reprezintă sau nu un spectacol sportiv de calitate" — nu avură nici un rezultat. Mînzul era amărît că nu are cu cine se lua la harţă. „Dacă nu ţii cu nimeni... atunci n-am făcut nimic". Şi ca să-i facă pe plac, maiorul Moraru începuse şi el să ţină, bineînţeles cu echipa cealaltă. Moraru zîmbi, îşi adusese acum aminte de nepotul lui. „Avea dreptate mînzul... Trebuie să ţii cu cineva şi tare aş fi eu curios să ştiu cu cine ţine dumnealui, domnul Victor al lui Andreescu... Aşa, ca în tribună... pe cine fluieră şi pe cine aplaudă... S-ar putea să mai treacă zile şi nopţi bune pînă să aflu, dar nu-i nimic, pînă la urmă tot am să ştiu eu".

— Nu. Din păcate nu am nici o veste... Am venit doar ca să mai stau puţin de vorbă cu dumneavoastră.

— Vă rog, îmi face plăcere.

„Îţi face pe dracu, gîndi Moraru, dar n-ai încotro". Victor ceru prin telefon să li se aducă două cafele şi o sticlă de borviz rece.

— Da, reluă maiorul Vintilă Moraru, mă gîndisem că uneori atunci cînd emoţia este foarte mare, cînd primele declaraţii se dau imediat după descoperirea faptului, se întîmplă ca o serie de amănunte să fie uitate... După o noapte însă, şi sper că aţi dormit bine astă-noapte, ele revin... Poate, în cazul în care, se înţelege, există asemenea amănunte în situaţia noastră, poate că ne-ar fi de folos...

Li se aduse cafeaua şi sticla de borviz.

— Înţeleg foarte bine ce vreţi să spuneţi, mărturisi Victor... Sincer vorbind, n-am prea dormit azi-noapte...

— Nici dumneavoastră? Vă înţeleg foarte bine, pe căldura asta...

— A, nu, nu din cauza căldurii. Mă împac foarte bine cu ea. Din cauza celor petrecute. Am stat şi m-am gîndit numai la asta. Am ajuns eu la anumite concluzii, dar ele nu vă pot fi de nici un folos dumneavoastră.

— Mă rog. Dar se poate şti despre ce este vorba? Se poate afla care sînt aceste concluzii?

— Evident. De fapt una singură: va trebui să-mi refac lucrarea.

Maiorul Moraru ar fi dat mult, ar fi dat foarte mult, să poată suspenda pentru cinci minute regulile jocului şi să-l poată întreba pe inginer, aşa, pe şleau: „Ascultă, domnule, dumneata de ce-ţi baţi joc de mine? Ce vrei? Ce urmăreşti? Refaci pe dracu!“ Dar nu se putea... regulile jocului trebuiau respectate cu stricteţe.

— După părerea mea, e singura soluţie. Nu putem aştepta.

— Şi vi se pare chiar atît de simplă această soluţie?

— Am să vă spun. Da, din fericire e simplă. Toate ciornele lucrării mele există.

— Aşa, aşa ...

— Nu le arunc niciodată. Este un obicei al meu ...

— Şi le aveţi aici?

— Aici? Nu. Le am acasă.

— Nu este o imprudenţă? Mai ales acum, în situaţia aceasta ...

— Cred că nu este nici o imprudenţă şi am să vă spun de ce: nu le poate folosi nimeni în afară de mine. Pe lîngă faptul că am un scris imposibil, domneşte în aceste ciorne o asemenea harababură încît nimeni nu s-ar putea descurca.

„Lasă că mă descurc eu, gîndi Moraru, m-am descurcat eu şi în alte harababuri ceva mai cumplite decît asta pe care ai făcut-o tu".

— Aşa, aşa, înţeleg, desigur, calcule, căutări, ezitări, reveniri ...

— Întocmai. Şi chiar dacă şi-ar lua cineva inima în dinţi şi ar începe să pună ordine în tot haosul care domneşte acolo, ar avea nevoie de cel puţin un an de zile ... Cel puţin!

— Dar dumneavoastră? Dumneavoastră de cît timp aţi avea nevoie ca să vă puteţi reface lucrarea?

I se păruse lui, ori maiorul Moraru rostise apăsat fiecare cuvînt? Parcă existase pe undeva o urmă de maliţie în glasul lui ... Nu cumva? Nu! Exclus!

— Mie mi-ajunge o lună, poate chiar ceva mai puţin, trei săptămîni. Aşa cred, dar sînt dator să încerc, nu am încotro, nu am de ales.

Se aşternu tăcerea. S-ar fi părut că cineva aştepta un răspuns, deşi nimeni nu pusese nici o întrebare.

În cele din urmă, cu o voce care putea foarte bine să fie aceea a unui om perfect informat, dar care putea tot atît de bine să aparţină unuia care vorbeşte la

întîmplare, maiorul Moraru îl întrebă pe inginerul Andreescu:

— Sînteţi sigur că puteţi reface într-o lună o lucrare ca aceasta a dumneavoastră?

Victor simţi din nou că se află pe un teren nesigur.

„L-am mai subestimat eu o dată pe omul ăsta şi mi-a plătit-o pe loc, gîndi el, nu e prost de fel, dar ştie foarte bine să te lase să crezi că este cel puţin foarte distrat... Ar fi trebuit să trec pe la Onciu... Dar dacă nu e? Dacă l-au reţinut mai departe? Înseamnă... Înseamnă că nu am cum să controlez, că nu pot să ştiu, că trebuie să joc aşa, cu ochii închişi, bazîndu-mă numai şi numai pe ceea ce ştiam eu..."

— Foarte sigur. Am clasat chiar aseară toate fişele. A fost o muncă foarte grea, dar foarte plăcută. E teribil de interesant, domnule, să urmăreşti etapele pe care le-ai străbătut, să dai peste nişte ipoteze pe care le-ai abandonat de mult, e pur şi simplu pasionant, nu credeţi?

— Desigur, desigur. Cu atît mai mult cu cît şi eu lucrez la fel... Păstrînd proporţiile, desigur...

Ironia era evidentă de această dată şi maiorul Moraru nici nu se străduia s-o disimuleze.

— Eu n-am inventat nimic, continuă el, n-am creat nici un calculator, nici măcar un şurub, dar mă refer la metodă. Şi eu emit în cursul zilei ipoteze şi după aceea, seara, acasă, le pun pe hîrtie. Astăzi una, mîine alta, fac diverse scheme, le abandonez, clădesc altele... Mă joc şi eu cum pot. Trebuie să recunoaşteţi că seamănă cu o joacă.

— Aţi făcut şi aseară ipoteze?

— Da, desigur.

— Şi care este prima dumneavoastră ipoteză?

— Vedeți . . . cred că aseară v-aş fi putut răspunde, poate, nu ştiu, dar astă-noapte am dat toate ipotezele peste cap şi pînă în momentul de față nu am găsit nimic mai bun în locul lor. Nimic. Pur şi simplu nu am nici o idee. Mă aflu, cum se zice, într-un moment de criză. V-am mai spus-o, de altfel, şi cînd am venit, caut elemente noi, date noi, care să-mi permită să plec pe o pistă anume. Dar nu se iveşte nimic. Şi-mi pare tare rău. Şi pentru mine şi pentru dumneavoastră . . .

— Pentru mine?

— Desigur. Dacă s-ar rezolva problema, dacă am găsi lucrarea v-am scuti de atîta trudă . . . N-ar trebui să refaceți un lucru care există.

— Da, aveți dreptate, dar noi nu putem aştepta. Eu nu pot aştepta. De aceea mi-am clasat aseară fişele şi le-am şi pus în valiză . . .

„Aha! gîndi Moraru, ai plasat figura cu valiza aşa, în treacăt, ca să auzi ce-ți spun eu. Păi ce să-ți spun, domnule inginer, ai noroc, asta e, sînt un băiat bine crescut şi o să-ți spun drum bun. Atît. Concediul e sfînt. E dreptul dumitale . . ."

— A, da, plecați în concediu. Dar n-are nici un rost să lucrați. Odihniți-vă. Cel puțin zece zile . . .

— Stau cu totul două săptămîni. Cîte două sau trei ore pe zi nu e nici o catastrofă.

— Plecați la mare, nu-i aşa? Spuneați că vă împăcați bine cu căldura.

— Da, la mare.

— Vă invidiez. A, nu, nu pentru mare, nu-i de mine, dar aşa, pentru concediu. Este o adevărată voluptate . . . să dormi, să te plimbi, să fie răcoare să stai cu haina pe tine. Formidabil!

— Dumneavoastră nu plecaţi?
— Ba da. Peste o lună. Unde o fi mai frig, acolo mă duc.

X

Spre disperarea maiorului Moraru era o zi deosebit de caldă. La umbră, mercurul termometrului urca spre 35—36 de grade. Străzile erau aproape pustii, cîinii se adăposteau pe unde puteau şi ei, căutînd o pată de umbră, renunţaseră chiar şi la lătrat, copiii căutau cişmele, mamele căutau gheaţă, iar bătrînele care şedeau la taclale prin fundul curţilor jurau că s-a schimbat clima, că aşa căldură nu se mai pomenise de pe vremea cînd erau ele fete tinere. Nu li se poate aduce nici o imputare, se ştie că memoria bătrînilor slăbeşte. A lui Moraru era însă deosebit de prezentă şi cine l-ar fi consultat pe această temă ar fi putut afla de la el care au fost, în ultimii zece ani, verile cele mai calde, verile cele mai ploioase, verile cele mai răcoroase. În clipa aceea însă, în care bătrînele stăteau la taifas, cum am spus, în fundul curţilor, el, maiorul Moraru, stătea la taifas în biroul său în tovărăşia căpitanului Nasta. Bineînţeles, ventilatorul mergea din plin şi sticlele de pepsi se goleau uimitor de repede.

— Vrei să-mi faci plăcerea să te aşezi? se adresă maiorul colaboratorului său.

Căpitanul Nasta se execută. Nu-l costa nimic. Ştia foarte bine că peste un minut şeful o să-l caute cu privirile prin încăpere,

— Uite, continuă maiorul, să luăm foaia asta de hîrtie și să-i trecem frumos aici pe toți aceia care au avut posibilitatea să intre în contact cu lucrarea. Primul este inginerul. Bun. Ce știm? Ce-a făcut dumnealui? Declară că și-a dactilografiat singur opera în două exemplare. Bun. A predat biroului special unul din aceste exemplare. Bun. După aceea, noi am fost anunțați că lucrarea a dispărut. Bun. Dar răscolind seiful noi am descoperit, după cum se știe foarte bine, într-o altă mapă, predată tot de dumnealui cu cîteva zile în urmă, originalul. Unde-i copia? Nu-i! Vezi tu, Năstase scumpule, se nasc aici niște posibilități. Să zicem că inginerul a fost cumpărat și că a predat ori că vrea să predea lucrarea. Ai să mă întrebi: în cazul acesta ce rost are să ascundă un exemplar și să predea numai o copie? Am să-ți răspund... Mi-a venit mie așa, o idee, că se poate foarte bine întîmpla ca scumpul nostru inginer să fie un mare șmecher și să predea un exemplar domnului x și un al exemplar domnului y fără ca domnii x și y să se cunoască între domniile lor. S-au mai văzut asemenea cazuri. Teoretic — se poate! Și ar însemna că pînă în momentul de față nu s-a efectuat decît mișcarea întîia. Rămîne ca ipoteză. Dar să presupunem că nu aleargă după doi iepuri, nu, ci numai după unul singur. În cazul acesta trebuie să admitem că cea de-a doua copie se află ascunsă undeva, și că urmează să fie predată. Pentru că un lucru este sigur: n-a fost încă predată! Zicem punct și ne oprim aici cu domnul inginer. De acord?... Parcă nu ești de acord? Faci o figură... Bun! Să zicem că există încă o variantă care-l privește pe domnul inginer... Sau, mă rog, pe acela care a dat lovitura. Ca să discutăm varianta asta, trebuie să ne punem următoarea întrebare: cine are interesul să se

stîrnească zarvă? Adică vin eu de acolo și-ți spun așa: m-a cumpărat nu știu care și mi-a zis te fac domnule bogat dacă-mi predai mie 10-V-A și uite că eu am dat în mintea copiilor și am zis s-a făcut, domnule, ți-o dau. Nu, mersi, ar răspunde orice spion care se pricepe cît de cît într-ale meseriei, eu n-am nevoie de dinamită în geamantanul meu. Poftim matale un aparat fotografic ultimul răcnet și cînd ești singur acasă și nu te știe nici dracul ce faci, fotografiezi dumneata fiecare filă în parte, mi se pare că spuneai că nu-s multe, și restul mă privește pe mine. Așa da, așa înțeleg. Dar ce interes are omul nostru să iasă zarvă? De ce să se fure 22 de file dactilografiate cînd se poate foarte bine că nu se fure nimic furîndu-se, totuși, totul. Este, trebuie să recunoști, cusută cu ață albă...

— În ce scop, tovarășe Maior? Numai un nebun ar fi în stare...

— Victor Andreescu o fi el cum o fi, dar nu este nebun.

— Asta e și părerea mea. Atunci?

— Vezi, Năstase dragă... acesta e marele nostru dezavantaj față de scriitori. Zicea odată un scriitor că treaba lui este una singură: să iște întrebări! Frumos, îmi place. Nu știu dacă are dreptate, nu e meseria mea, dar e frumos spus... Noi însă, tu, eu și ceilalți care fac această meserie, nu ne putem mulțumi cu atît. Noi trebuie să iscăm întrebări, dar tot noi trebuie să le dăm și răspunsuri. Pînă una-alta eu o fac pe scriitorul: am iscat-o, dar n-am răspuns la ea! Poate te taie pe tine capul! Nu? Bun! Atunci mergem mai departe și-l luăm la rînd pe domnul Onciulică... Uite, fii atent și ascultă ce-ți spun. Eu, Onciu, vreau să sustrag o lucrare... Am fost plătit ori n-am fost plătit, ori așa vreau eu, nu are acum nici o importanță.

Cum fac? Lucrarea asta este în mapa 10-V-A a inginerului Victor Andreescu. Vine și o ridică aproape zilnic. Dar eu, Onciu, sînt băiat deștept. Eu confecționez o mapă pe care scriu M.N.7 și pun lucrarea acolo. Îi dau inginerului la semnat, el nu se uită niciodată, este un tip zăpăcit, iscălește. A plecat inginerul, eu trec frumos conținutul mapei M.N.7 în mapa 10-V-A și aștept momentul prielnic. Uite-l, inginerul mi-a adus lucrarea definitivă în două exemplare dactilografiate. Vor intra frumos în mapa 10-V-A. Inginerul pleacă, eu scot copia și pun exemplarul în mapa M.N.7. Sigilez și stau cuminte în banca mea. O să vină el s-o ceară, am să-i dau mapa goală și gata! Puțin îmi pasă. A semnat! Cînd se ivește iar momentul scot și restul! Aud? Ai ceva de zis?

Desigur, nimeni nu-și poate imagina că Nasta îl ascultase pe șeful său pironit pe scaun. Izbutise să parcurgă cîteva sute de metri prin odaie cînd se auzi invitat să formuleze observațiile sale.

— Da. Și dacă permiteți...

— Așa, așa... vorbește, spune... dărîmă fără milă... că asta se cheamă în mintea ta diviziunea muncii: eu clădesc și tu faci praf! Așa, așa...

— Tot ce ați spus dumneavoastră e foarte logic. Posibil. Dar eu nu cred. Recunosc: nu am argumente. Dar vă întreb eu pe dumneavoastră: credeți că este Onciu în stare de una ca asta?

— Năstase tată... începu maiorul Moraru, eu o să-mi schimb părerea despre tine, da, da o să mi-o schimb și o să raportez că nu pot colabora cu un personaj atît de sentimental! Eu ți-am prezentat o ipoteză. Dumneata ce-i opui? Un sentiment. Să fim serioși. Uite, mă faci să mă agit pe căldura asta...

— Dumneavoastră, tovarăşe maior, uitaţi că în cazul nostru nu avem de-a face numai cu inginerul Andreescu şi îmi permit să am rezerve şi cu privire la felul în care aţi construit ipotezele care-l privesc...

— Îţi permiţi cam multe de la o vreme...

— ...şi că există încă cel puţin două persoane care trebuie incluse în raza de bătaie a reflectorului nostru: Irina Văleanu, colaboratoarea inginerului şi chiar soţul ei, Sergiu Văleanu. Credeam că dumneavoastră aţi reţinut faptul că atît inginerul Andreescu — mi-am permis să subliniez acest lucru şi în raportul meu — cît şi prietenul lui şi-au făcut studiile în Germania, în perioada 1939—1943. Unul a studiat mecanica teoretică şi fizica teoretică şi întors în ţară şi-a mai luat o diplomă, aceea de inginer electrotehnician, iar celălalt, Văleanu, a studiat dreptul şi filosofia. Inginerul Andreescu s-a întors în ţară în 1943 iar colegul său a mai rămas. Era încurcat cu o nemţoaică, a părăsit-o în clipa în care a simţit că femeia nu-l vrea numai ca bărbat, ci şi ca soţ, a plecat şi din pricina evenimentelor, nu s-a putut întoarce în ţară decît în 1945. A stat un an şi jumătate în Suedia unde a lucrat la o bibliotecă...

— Este o adevărată impoliteţe, spuse maiorul Moraru, să-mi repeţi aici lucruri pe care le-ai scris. Cum? Crezi poate că nu ţi-am citit opera?

— Şi nu sînteţi de părere că soţii Văleanu intră şi ei în competiţie cu şanse egale?

— Numai dacă-mi demonstrezi cum ar fi putut să pună mîna pe lucrare. Eu, ai văzut: ţi-am spus cum aş fi făcut dacă eram Onciu! Ţi-am spus cam cum cred eu că a făcut inginerul! Tu vrei acum să introduci în ecuaţie două elemente noi: pe soţii Văleanu. Argumente.

— Irina Văleanu ştia de lucrare.

— Ştiau mulţi de lucrare. Ştia directorul general, ştia inginerul şef, ştiau adjuncţii, ştiau mai ales secretarele ... mamă-mamă!

— Dar ce ştiau? Că se face o lucrare secretă! Se fac multe lucrări secrete! Nu se lansează nici o agentură de spionaj într-o afacere despre care nu ştie dacă merită riscul! Aici e vorba despre cineva care cunoaşte lucrarea în amănunt! Şi această lucrare, ca s-o cunoşti în amănunt, trebuie să fii de specialitate. Altfel, te uiţi la ea ca mîţa în calendar. Eu cred că Irina Văleanu, care lucrează de atîta vreme cot la cot cu inginerul Andreescu, ştie să se uite cum trebuie peste asemenea hîrtii ...

— Bine. Admit. Dar cum ar fi putut Irina Văleanu să pună mîna pe lucrare?

— Foarte simplu: în cazul în care cel care a sustras-o este inginerul, atunci de la el. În cazul în care rămîne valabilă, în orice variantă, ipoteza dumneavoastră cu privire la Onciu, atunci de la Onciu ... Dar putem elimina varianta unei complicităţi?

— Nu. Dar nici nu putem admite ideea numai de dragul ei Auzi, tu, Năstase ... Ia spune drept: unde crezi tu că e al doilea exemplar? Ai?

— S-ar putea să fie la Andreescu.

— Dar s-ar putea tot atît de bine să nu mai fie ...

— Ar fi jalnic ...

— Te înşeli! Indiferent cine are acest al doilea exemplar în momentul de faţă — indiferent cine, zic — trebuie să-l predea. Uite, să presupunem că domnul x este fericitul, crede el, posesor al acestui mult discutat exemplar numărul 2. Ce-ai face tu Năstase, dacă ai fi

domnul x? Hai, gîndește-te, că ai fantezie, citești romane polițiste nemțești, spune, ce-ai face tu?

Năstase păru că ia întrebarea în serios și cugetă asupra ei un timp destul de îndelungat. După care, declară resemnat:

— Aș zice așa: domnule, logic tot n-am nici o șansă! Aș veni deci la mine sau la dumneavoastră și m-aș preda.

— Uite vezi, îi spuse Moraru, aici e toată nenorocirea: el nu are, săracul, nivelul tău!

Nasta ridică din umeri voind parcă să spună: „Ce să-i fac? îl privește!"

— Da, dar în schimb știe mult mai bine decît tine ce anume trebuie să facă! Asta o știe precis, figurează în instrucțiunile lui: la atîtea ore după ce intri în posesia lucrării te duci în locul cutare și faci cu ea cutare lucru.

— Poate că trebuie s-o ducă peste graniță... Congresul de la Londra?

— Exclus! E abia peste o lună.

— Atunci... un curier special.

— Așa, așa... vezi că știi? Un curier venit special. Și unde crezi tu că poate avea loc acest înduioșător rendez-vous?

— Păi... oriunde! Ce importanță are?

— Fals! Are importanță! Aici e prea riscant. Oraș mic, te vede și te știe...

Căpitanul Nasta zîmbi larg.

— Tovarășe maior, îmi pare foarte rău pentru dumneavoastră, dar cred că vă așteaptă zile negre...

— Și eu cred același lucru, Năstase dragă... Ocupă-te tu, vezi, două camere într-un hotel din Mamaia. Ai grijă, neapărat, să aibă și ventilator!

XI

Plecarea avusese loc la ora nouă dimineaţa. În zadar încercase Sergiu Văleanu să-şi convingă soţia că este o adevărată plăcere să o porneşti la drum dis-de-dimineaţă, pe răcoare, aşa, cam pe la patru şi jumătate-cinci. „Trebuie să fiu nebună, îi răspunsese Irina, să mă scol cu noaptea în cap în prima zi de concediu. Ce, arde?". „Desigur, îi răspunsese el iritat, arde soarele de ne topeşte..."

Erau două maşini. Prima, cea a soţilor Văleanu, un Fiat 124 roşu, iar cea de a doua, maşina inginerului Andreescu, o Dacie 1300. Mergeau foarte aproape una de alta în aşa fel încît Irina, prin oglinda retrovizoare, urmărea atentă maşina din spate. Făcuse lucrul acesta la început, o bună bucată de vreme. Dar după ce oraşul rămăsese în urmă, atunci cînd începuse monotonia şoselei, asfalt care fuge, fuge bezmetic vîrîndu-se parcă în fiinţa ta, pomi, stîlpi, rar cîte o căsuţă, cînd toate aceste imagini începură s-o obosească, Irina închise ochii şi se lăsă încet pe spătarul scaunului. Era îngrozitor de obosită şi simţea această oboseală paralizîndu-i toată fiinţa.

— Acolo, acolo ...

Tresări speriată. Maşina mergea mai încet, trecu pe dreapta şi se opri. Maşina lui Victor îi depăşise, iar Sergiu îi strigase ceva prietenului său. Dar de ce opreau?

— Tu nu vii?

— Unde?

— La fîntînă. Să te răcoreşti.

— Nu. Duceţi-vă voi. Eu am să trec în spate. Vreau să dorm.

Se întinse cum putu mai bine pe bancheta din spate, încercînd să adoarmă. Opriseră în plin cîmp și nu se auzea decît duduitul monoton al motorului. Sergiu plecase împreună cu Victor și acum încercau să scoată apă dintr-o fîntînă. O fîntînă . . . Irina zîmbi. Își aduse aminte de o glumă. Se spunea că un tînăr nu cine știe ce mintos fusese trimis de părinți să studieze filosofia pe meleaguri străine. După mulți ani de învățătură se înapoiase la el acasă unde-l aștepta cu nerăbdare cel mai bun prieten al său. „Ai studiat, îi spusese acesta, ești acum un om învățat. Vrei să-mi spui și mie cu ce se poate asemui viața?“ Gînditorul cugetă adînc și răspunse într-un tîrziu: „Viața, dragul meu, este ca o fîntînă . . .“ Dezamăgit, prietenul îi răspunse simplu: „Fii, dragă, serios, cum o să fie ca o fîntînă“. Gînditorul cugetă din nou și răspunse la fel de liniștit: „Ai dreptate, s-ar putea să nu fie ca o fîntînă“.

„De ce nu plecăm? Ce fac atîta timp acolo?“. Motorul continua să meargă lin. „Ce-ar fi, își spuse Irina, să-i dau drumul și să plec repede, știu s-o pornesc, din ce în ce mai repede, pînă la prima cotitură. Atunci, atunci, da, totul s-ar termina . . . Desigur, Victor ar suferi foarte mult. Dar Sergiu? O iubește oare cu adevărat? Poate iubi omul acesta cu adevărat? Dar la urma urmelor, de ce nu? Cine îmi dă mie dreptul să-l judec? Este și el un om ca toți oamenii, așa îl văd eu, dar dintre toți oamenii tot eu am fost aceea care l-a acceptat pe el . . . Eu am greșit, nu el“.

Mașina rula de mult și cînd Irina își dădu seama de lucrul acesta nu mai avu puterea să se întrebe de cînd pornise. Și nu avea nici o importanță.

Pe o altă șosea, care ducea însă în același loc, o altă mașină pe care am mai întîlnit-o o dată sau de două ori, gonea în foarte mare viteză. Era un șofer excelent

omul de la volan, pentru că distanța pe care o avea el de parcurs era mult mai mare și cu toate că plecase cu o oră mai tîrziu, sosi primul la Constanța. Străbătu orașul fără să oprească, se angajă pe șoseaua care ducea spre Mamaia și după cîteva minute oprea în fața hotelului „Europa". Camera îi fusese reținută telefonic, omul se instală și porni la plimbare.

Puțin mai tîrziu, în fața hotelului „Splendid", coborau din mașinile lor soții Văleanu și inginerul Andreescu. Formalitățile de cazare au fost ceva mai lungi, dar au luat sfîrșit cu bine. S-au instalat, s-au bucurat de binefacerile unui duș rece și au pornit, și ei, la plimbare.

Am greși însă dacă am spune că toată lumea se plimba la ceasul acela. Existau cel puțin doi oameni care nu se plimbau: maiorul Moraru și căpitanul Nasta. Fiecare, în camera lui, își petrecea timpul după placul inimii. Nasta asculta muzică, iar Moraru dormea. Putea să-și permită. Muncise toată ziua, străbătuse de cîteva ori distanța dintre Constanța și Mamaia, discutase cu nenumărați oameni, dăduse fel de fel de dispoziții, raportase, ceruse aprobări, pledase, cîștigase. Acum visa.

XII

A doua zi inginerul Victor Andreescu se trezi la ora cinci dimineața. După treizeci de minute își isprăvi toaleta, își pregăti un „nes" tare, scoase din valiză mașinuța de scris, cîteva dosare și începu să lucreze. La ora opt și jumătate sună telefonul.

— Ai făcut ochi, domnule? îl întrebă somnoros Sergiu Văleanu.
— Mda. Tocmai mă pregăteam... Cît o fi ceasul?
— E trecut de opt și jumătate... Ce naiba facem? Ne bronzăm la lumina becului?
— Voi cînd ieșiți?
— Se cunoaște, domnule, că nu ești însurat. Dacă ar fi după mine, în zece minute aș fi jos. Dar Irina mă bombăne și după cum văd eu că stau lucrurile o să mai avem nevoie de cel puțin trei sferturi de oră. Dacă tu te grăbești...
— Nu, nu... pe la nouă și jumătate e tocmai bine.
„Ne-am dat dracului, își spuse Victor, avem camere față în față, dar de vorbit, vorbim la telefon". Se cufundă din nou în lucru. La ora nouă și douăzeci și cinci de minute, după ce strînsese toate hîrtiile, după ce le încuiase într-o servietă pe care la rîndul ei o închisese într-o valiză, după ce-și strîsese mașina de scris, Victor deschise ușa în clipa în care soții Văleanu o închideau pe a lor. Diferența dintre acești trei oameni era următoarea: în timp ce soții Văleanu erau în costume de baie și încărcați cu tot felul de angarale precum bețe de cort, cearceafuri, minge, termos, tranzistor și cărți, el, inginerul Victor Andreescu, era îmbrăcat în pantalon lung și cu o cămașă ușoară, de vară.
— Ce-i cu tine în halul ăsta? îl întrebă Sergiu scandalizat.
Irina se uita la el înspăimîntată.
— Pleci? articulă ea cu greu, întrebîndu-se în sinea ei care o fi pricina.
— Cum o să plec... Am doar puțină treabă la Constanța. Într-o oră sînt înapoi. Vă găsesc pe plajă, da? Vă duceți aici, în dreptul hotelului. E loc destul...

Şi porni fără să le spună măcar la revedere. Coborî în grabă scările, aruncă cheia pe masa de la recepţie, deschise maşina şi demară rapid.

Irina nu-şi revenise după plecarea bruscă a inginerului.

Sergiu Văleanu zîmbi.

— Hai, dragă, ce-ai rămas aşa? Ce, nu-l cunoşti? Asta e farmecul lui. Aşa făcea şi pe vremea studenţiei. Ba, pe atunci, se mai întîmpla să se ducă să-şi caute ţigări şi să lipsească şi cîte două-trei zile . . .

— Şi tu făceai la fel?

— Asta e chestie de fire, Irinel, eu sînt altfel . . . El e mai zurbagiu, eu îs mai aşezat. Ce, mă ştii tu pe mine ăla gata să plece de acasă în orice moment? Lui Victor ajunge să-i spui „hai!", nici nu te întreabă unde şi vine după tine. Rămînem aici, da? E destul de bine . . .

Începură să-şi ridice tabăra. Era ora zece fără un sfert. Cîteva minute mai tîrziu, în timp ce Irina îşi ungea trupul, iar Sergiu transpira ridicînd cortul, Victor Andreescu oprea pe o stradă liniştită, nu departe de centrul oraşului. Ştiindu-se liber ca pasărea cerului, liber ca pescăruşii al căror ţipăt îl umplea întotdeauna de o tainică bucurie, Victor Andreescu porni să cutreiere oraşului. Îşi cumpără ziare, bău un pepsi, intră într-o librărie de unde ieşi cu două cărţi, intră la „Consignaţia" de unde ieşi cu o pereche de ochelari de soare şi se angajă, în cele din urmă, pe bulevardul care duce către gară. Păşea liniştit, fără nici o grabă, examina fiecare casă, fiecare pom şi rămase teribil de mirat în clipa în care se pomeni că o fată tînără şi foarte drăguţă se aruncă în braţele lui. Părea speriată, îl privea cu ochii mari deschişi în care se citea o rugă fierbinte.

— O! Pardon, monsieur...

Revenindu-şi puţin, fata se dădu cu doi paşi înapoi, ceea ce îi îngădui lui Victor să o examineze în toată splendoarea ei... „E dată dracului, îşi spuse el. Ce ochi, domnule, şi ce ten, parcă e marmoră... Numai că, biata de ea, a nimerit prost la mine, dar de unde să ştie..." Era îmbrăcată în pantaloni albi şi purta o bluză verde din mătase naturală. Zîmbi, zîmbea mereu, s-ar fi părut că zîmbetul făcea parte din însăşi fiinţa ei, îl privi cu ochi mari, păru să facă o descoperire colosală şi se porni să turuie:

— Domnul profesor Caranfil! O! Quelle chance! Sînt salvată, o, da, sînt salvată... Tocmai dumneavoastră... Mon Dieu, quelle chance!

Şi înainte ca Victor să fi putut scoate o singură vorbă, înainte să-şi fi putut da seama de cele ce i se întîmplă, se pomeni că fata îl ia de braţ şi că-l sileşte să pornească alături de ea. Ce e drept, e drept, nu era mare nevoie să-l silească cineva, n-ar fi putut jura că-i displăcea atingerea acelei mîini mătăsoase şi freamătul unui trup tînăr în preajma sa, dar, de! nu se face, nu-i aşa, oricum, ar fi putut să-i fie fiică, desigur, nu putea să aibă mai mult de douăzeci şi doi de ani şi dacă s-ar fi căsătorit şi el atunci, de mult, cînd fusese vorba şi cînd avea douăzeci şi trei de ani, uite, fata sau băiatul lui ar fi avut acum vîrsta acestei zvăpăiate care vorbea fără încetare.

— Ştiţi, aici e lume foarte multă, şi mie nu-mi place... cum se spune: dacă intri în tarîţe te mănîncă porcii... Am zis bine, nu? şi mie nu-mi place, dar să fi fost în altă parte, într-un loc ceva mai retras, sau la noi, la Paris, acolo da, je suis chez moi, o, là, là... Ii arătam eu lui, comme chez nous, à Paris... Aţi fost şi anul acesta la Paris?

„Mă confundă, gîndi Victor, precis mă confundă. Cum a spus? Caranfil? Parcă am auzit eu de un profesor Caranfil pe la Cluj, dar acela parcă e arheolog... Sau parcă nici nu-l cheamă Caranfil, naiba știe, dar eu nu înțeleg ce vrea..."

— Domnișoară...

Atît izbuti să articuleze.

— Aha! Vedeți? Vine spre noi.

— Vine multă lume spre noi, domnișoară, dar nimeni nu are nimic cu dumneavoastră, de ce sînteți speriată?

— Non, ce n'est pas vrai! Nu e adevărat! El are! Are!

Urmărind privirile speriate ale fetei, Victor descoperi pe trotuarul de peste drum un tînăr îmbrăcat în pantaloni de catifea dungată, strînși pe corp, cu o cămașă în carouri mari, roșii și negre, cu niște ochelari de soare enormi care-i mîncau mai mult de jumătate din față și cu o sacoșă de călătorie pe care stătea scris: K.L.M. Tînărul pășea liniștit, dar din pricina ochelarilor nimeni nu ar fi putut să spună încotro se uită.

— Și ce are cu dumneavoastră? V-a spus ceva?

Victor se plasase cu cea mai mare ușurință pe post de apărător. Simțea că ar fi gata să se înfrunte cu ochelaristul dacă acesta ar depăși limitele bunei cuviințe.

— Mais bien sûr! Sigur. M-a întrebat de ce sînt singură, de ce nu mă plimb cu el, nu-i nimic, știu, și la Paris te întreabă la fel, dar dacă nu răspunzi el pricepe și pleacă! Mais ce monsieur nu pricepe! A vrut să mă ia și de braț. Am fugit și atunci v-am văzut pe dumneavoastră. O! Monsieur Caranfil, vă rog...

— Da domnișoară, să mă duc la el?

— O, non, nu e nevoie, e de ajuns să vadă că nu sînt singură, că sînt cu dumneavoastră. Trecem pe vizavi și mergem înapoi pe lîngă el... Sau aveți treabă în cealaltă direcție? O! je regrette infiniment. Păcat. Dar numai puțin, vă rog...

— Vai de mine, domnișoară, se poate, la dispoziția dumneavoastră...

Țanțoș, cu juna agățată de brațul său, Victor trecu strada și după cîțiva pași se întîlniră cu ochelaristul. Inginerul încercă să-l fulgere cu privirile, dar nu avea să știe niciodată dacă mînia revărsată din ochii lui fusese receptată prin fumuriul acelor sticle enorme. După ce străbătură o sută de metri, Victor se întoarse să privească în urmă. Băiatul se oprise și se uita după ei. Se aflau la un colț. Fără să-l vadă fata, școlărește, așa cum făcuse, poate, cu foarte mulți ani în urmă, Victor se întoarse cu fața spre tînăr, scoase o limbă mare și apoi dădu repede colțul.

— Cred, domnișoară că pericolul a trecut, spuse el într-un tîrziu.

Se opriră.

— Merçi, monsieur.

Și era atît de parizian acest „merçi, monsieur", îl auzise de atîtea ori Victor în drumurile sale pe acele meleaguri, încît se simți invadat de tot felul de amintiri.

— Și acum, domnișoară, spuse el cu un zîmbet care părea mai degrabă trist, trebuie să vă fac o mărturisire. V-aș fi făcut-o eu mai de mult, dar nu am prea avut timp. Nu mă cheamă Caranfil și nu sînt profesor!

În prima secundă se uită foarte atentă la el, se încruntă, era evident că-și storcea memoria. Apoi se însenină și zîmbetul i se ivi din nou pe buze.

— Pas possible!

Victor, ca un perfect licean, luă poziţie de drepţi şi întinse mîna:

— Victor Andreescu.

De fel convinsă, crezînd, pesemne, că al său profesor Caranfil suferă de amnezie, fata îi întinse mîna pe care cavalerul se grăbi să o sărute lung:

— Hélène Simonin. Nu se poate să nu vă aduceţi aminte... La Paris, acum un an, aţi ţinut o prelegere, vai ce frumoasă, despre balada populară românească...

— În primul rînd, domnişoară, eu n-am fost acum un an la Paris. Am fost de mai multe ori, dar nu acum un an. În al doilea rînd eu aş fi putut să ţin o prelegere, am şi ţinut, de altfel, mai multe, dar despre subiecte care nu au nici o legătură cu balada populară românească... Am cu totul alte preocupări...

— Alors... spuse fata cu aerul cel mai trist din lume, vă cer scuze... Mais quelle ressemblance! În fine... acum...

— Dar nu înţeleg un lucru. Vorbiţi româneşte cu un admirabil accent parizian. E clar că sînteţi pariziancă şi tocmai de aceea nu pricep...

— Et pourtant c'est simple! Studiez la Sorbona limba şi literatura română. Sînt în ultimul an şi en vacances trebuie să fac foarte multă conversaţie...

— Şi pentru asta aţi venit în România?

— Evidemment! Nicăieri nu se vorbeşte mai bine limba română.

— Şi aţi venit singură?

— O, non. Sîntem trei colege. Una a rămas la Cluj elle a une amie, en fin... iar cealaltă este în Deltă, se întoarce peste o săptămînă.

— Şi cînd aţi sosit?

— De trei zile.
— Şi unde locuiţi? La Constanţa?
— Mais non. La Mamaia. La hotel „Splendid".
— Formidabil!
— Poftim?
— Eu ... în fine ... noi, locuim tot la „Splendid".
— A, bon! Mais qui ça, noi?
— Sînt cu o pereche, oameni foarte drăguţi, o să vă placă.

Umblau încet, fără nici o ţintă.

— O, da, de asta sînt sigură, răspunse fata al cărui chip se întunecase puţin. Nu ştiu dacă eu o să le plac lor.
— De ce? Cum puteţi crede una ca asta?
— Monsieur Victor ... Eu ştiu ce spun.
— Nu vă înţeleg.
— Alors, tant pis. Trebuie să vă explic. Este imposibil să nu ne întîlnim la hotel, nu-i aşa? Bonjour-bonjour şi cine este domnişoara şi dumneavoastră o să spuneţi şi doamna o să creadă cine ştie ce.
— Dar eu nu sînt căsătorit, domnişoară.

Fata îl privi mirată.

— A, bon. Dar după cîte am înţeles este şi o doamnă şi o să creadă că vreau să-l cuceresc pe soţul ei şi mie nu-mi place. O, non, je n'aime pas ça.
— Pe răspunderea mea, domnişoară, Irina n-o să spună nici o vorbă. Uite, am să vă prezint chiar astăzi. Acum. Adică, nu ... Ceva mai tîrziu ... Acum ... a! Dumneavoastră aţi fost la Muzeul Arheologic?
— Non.
— Vă propun să-l vizităm. Dacă vă interesează.
— Et comment!
— Nu, nu aşa: „şi încă cum"!

Hélène izbucni în rîs, își aruncă părul pe spate cu o splendidă mișcare a capului și răspunse cît mai clar:

— Și încă cum.

Îl luă apoi de braț și, țopăind veselă, zbenguindu-se, sosiră la Muzeu. Uitaseră amîndoi de existența tînărului cu ochelari fumurii. Se pare însă că el nu uitase cîtuși de puțin de existența lor, căci, prefăcîndu-se că examinează diverse obiecte de muzeu, cu coada ochiului avea grijă să nu-i scape din vedere.

Vizita le luă ceva mai mult de un ceas.

Cu cîteva clipe înainte de plecare, în momentul în care se aflau în ușă, Victor își aduse aminte că a uitat ceva, se scuză, se întoarse și se aplecă asupra cărții de impresii.

„Piese excepționale, dar unele insuficient puse în valoare. Capul de Centurion poate fi socotit cel mai frumos exemplar al Muzeului. Inginer Victor Andreescu. Hotel „Splendid", camera 311, Mamaia".

În clipa în care termină, simți că este privit. Se întoarse brusc și descoperi ochii veseli ai franțuzoaicei ce-l urmărise scriind. Fata îi luă stiloul și, aplecîndu-se peste umărul lui, scrise:

„C'est magnifique. Hélène Simonin. Paris".

— Și-acum, spuse Victor, cred că n-ai nimic împotrivă dacă ne gîndim puțin și la sufletele noastre. Mi s-a făcut foame. Mîncăm aici sau mergem la Mamaia?

— La Mamaia!

— Perfect. Cu ocazia aceasta ai să-i cunoști și pe prietenii mei. Să ne grăbim.

Porniră și dispărură curînd în mulțime.

Cartea de impresii a unui muzeu poate fi uneori o lectură plăcută. Depinde de gust. Fapt este că, la nu-

mai zece minute după plecarea lui Victor şi a tinerei însoţitoare, un bărbat citea foarte atent ultima pagină a imensului registru aflat lîngă uşă. Scrise cîteva cuvinte, nu semnă şi, poate din greşeală, poate din joacă, gîndindu-se la vreo şotie, transformă acel 311 scris de Victor în 317. Numai un ochi foarte atent ar fi putut remarca modificarea. Imediat după aceea bărbatul ieşi. Nu trecură nici zece minute şi maiorul Moraru aflat undeva, la umbră, în camera răcoroasă a unui hotel primea o comunicare.

— Şi-a dat adresa exactă.

— Şi?

— Am executat ordinul.

— Foarte bine. Rămîi acolo. Ştii ce ai de făcut.

— Să trăiţi.

Şi Moraru suci butonul unui mic aparat din care ţîşnea o antenă lungă.

Nasta, care ascultase convorbirea de pe fereastră, unde se cocoţase, sări vesel jos.

— S-ar părea că nu ne-am înşelat . . .

Moraru nu-i răspunse nimic. Îşi mîngîia obrazul şi se uita în ochii lui Nasta parcă fără să-l vadă.

— Vezi tu, măi Năstase, mare lucru şi arheologia asta . . . Stai şi sapi, scoţi la iveală oale şi ulcele, cuţite şi statui, fel de fel de cioburi şi de vechituri, le cureţi frumos, le ştergi de praf şi după aia începi să spui: dumnealui domnul acesta, care a băut din astă cupă, se trezea la ora opt dimineaţa, se spăla cu apă limpede, mînca bucate alese, se îmbăia de două ori pe zi şi îşi ungea trupul cu mirodenii, avea nenumărate slugi şi, vai de capul lui, vreo patru sau cinci neveste . . . Ţie nu ţi-ar place, Năstase, să fii arheolog? Mie nu mi-ar place că m-ar ucide soarele. Dar tu, care eşti

negru din născare... Cheamă „Splendidul", ia vezi, ce mai e pe-acolo... Nu dă nimeni tîrcoale? N-a simţit nimeni miros de... ciorne?

XIII

— Nu se poate, dragă, nu se poate! Nu e frumos!

— Dar ce a făcut el, cum este? este frumos?

— De unde ştii tu ce i s-a întîmplat de azi dimineaţă? Poate că a avut omul o pană... poate l-a tamponat vreun nebun pe şosea că sînt destui, slavă domnului...

— Crezi?

Irina nu se gîndise nici un moment la o asemenea eventualitate. Rămase cîteva clipe pe gînduri, dar respinse ipoteza lui Sergiu.

— Exclus.

— Nu, zău? Şi de ce, mă rog, ţi se pare ţie exclus?

— Am fi aflat. Am fi ştiut. Victor ne-ar fi telefonat, ne-ar fi dat de ştire. Nu, nu e vorba de aşa ceva. Vino. Mi s-a făcut foame. Nu înţeleg să mă apuce durerea de cap din pricina unui om nepoliticos.

— Irinel, uite, mă duc jos şi-ţi aduc un aperitiv, găsesc eu ceva...

— Ba o să stai aici! N-am nevoie de nici un aperitiv.

Şi se aruncă pe pat.

Sergiu se duse la fereastră să vadă, încă o dată, dacă n-a apărut cumva maşina lui Victor. Erau ceasurile unu şi jumătate. Troleibuzele se tîrau leneşe, goale, aproape

inutile. După un sfert de oră, timp în care Sergiu, crezînd că Irina a adormit, nu îndrăznise să facă nici o mişcare de teamă să n-o trezească şi să nu înceapă din nou scandalul, maşina lui Victor se ivi. Abia atunci privi în cameră şi descoperi că Irina dormea de-a binelea. „Alta acum, gîndi el, ce să fac?“ Se întoarse din nou cu faţa spre stradă cu intenţia de a-l striga pe Victor şi de a o trezi, astfel, pe Irina „fără voia lui“. În clipa aceea Hélène Simonin cobora şi ea din maşină. Văzînd-o, Sergiu zîmbi, înţelese totul, şi-l strigă tare pe Victor făcîndu-i semne cu mîna. Inginerul îi răspunse, parcă puţin încurcat, încerca să-l facă să priceapă ceva prin semne, dar Sergiu nu înţelegea, renunţă, o luă pe franţuzoaică de braţ şi intrară în hotel. Irina se dăduse jos din pat, era mahmură.

— Gata, dragă, gata, spuse Sergiu, mergem la masă. Ţi-a venit inima la loc?

Irina se uita la el şi nu pricepea.

— Bine, am înţeles, mergem la masă, dar de ce zîmbeşti atît de misterios? Ce s-a întîmplat?

— Nimic, dragă, nimic...

— Sergiule!...

— Am spus nimic! Adică, mă rog, nimic pînă nu ajungem jos... O surpriză, ce vrei...

— Ştii foarte bine că detest surprizele...

— Irinel...

— Te rog!

— Zău, nici nu ştiu dacă e adevărat... Poate că mă înşel... Poate că mi s-a părut, aşteaptă puţin, ai răbdare. O să vedem.

— Ce să vedem?

— Of, eşti nemaipomenită! Ce vrei, dragă, ce vrei, e omul în vacanţă. Lasă-l să răsufle, parcă ai fi o soacră pe capul lui...

— Nu înţeleg. Vorbeşte desluşit.

— Dar este o copilărie! Ce nu înţelegi? S-a întors Victoraş de la Constanţa cu o fetişcană. Ce-am putut eu să văd de aici, de la etaj? Aşteaptă, o să ne convingem... Poate că l-a rugat s-o aducă pînă aici... Dar lasă, dragă, aici, în cameră, figura asta de îngropăciune, te rog...

— Asta era!

Irina părea decepţionată.

— Dacă ştiam...

— Ce făceai?

— Mîncam, asta făceam. Putea să ne spună să nu-l aşteptăm... Foarte bine, nu-i nimic, sîntem în vacanţă, ne facem program separat. Doar n-am să mă supun capriciilor unei stricate. Dă-mi, te rog, o ţigară...

În clipa în care Sergiu îi spusese că Victor s-a întors cu o femeie, Irina simţise o durere aproape fizică. „În chip firesc, îşi spuse ea, ar trebui să nu reacţionez în nici un fel... Ar trebui să-mi pese prea puţin de aventurile amoroase ale şefului meu, care este în acelaşi timp şi prietenul soţului meu şi care este în acelaşi timp... Aşa ar trebui". Izbuti să-şi ascundă tulburarea, dar nu şi indignarea...

— Vă cer mii de scuze, se auzi glasul lui Victor, dar nu am avut cum să vă înştiinţez... Irina, îţi prezint pe domnişoara Hélène Simonin, din Paris, studentă la Sorbona...

„E foarte frumoasă, gîndi Irina, e mult mai distinsă decît am crezut eu, are ochi vioi, dar de ce dracu nu stă la ea acasă? Trebuie să fie o poamă fără de pereche. Am auzit eu ce fac astea cînd vin pe aici. Prăpăd."

„Se teme de mine, gîndi Hélène, trebuie să fie o mare caţă. Nu-i urîtă de loc şi nu mai are, sărmana, anii mei. Dar nu înţeleg de ce pare atît de tristă? Doar n-am apărut la braţul soţului ei. Deocamdată se uită la mine şi caută să mă radiografieze. Dar dacă... Aha! acum, da, acum cred că încep să înţeleg...".

— ...doamna Irina Văleanu, domnul Sergiu Văleanu.

Sergiu îi sărută politicos mîna.

— Luaţi masa cu noi, nu-i aşa? întrebă el vesel.

— O, eu nu vreau să deranjez...

— Vai de mine, dar nu e nici un deranj, se poate? Ne face plăcere.

Irina o pornise înainte. Îi întinsese fetei o mînă moale şi-o retrăsese repede şi plecase spre restaurant.

„Cel mai bun lucru, gîndi ea, este s-o ignor. Nu trebuie să simtă că eu văd în ea o primejdie posibilă. Trebuie să-şi dea seama că prezenţa ei nu înseamnă pentru mine absolut nimic. Trebuie să priceapă că nici nu există în ochii mei".

Se aşezară.

— Ia să vedem, începu Victor adresîndu-se Irinei, dacă ghiceşti ce studiază domnişoara Simonin la Paris.

În locul oricărui alt răspuns, Irina ridică paharul şi se adresă lui Sergiu:

— Vrei să-mi dai puţin borviz? Te rog. Mi-e tare sete. Apoi, în timp ce Sergiu îi turna, întoarse privirile spre Victor: Ţi-ai terminat toate treburile la Constanţa ori ţi-a mai rămas ceva şi pentru mîine?

— Nu, înghiţi cu greu inginerul, mîine facem plajă.

— Ghicesc eu, sări Sergiu. Filozofia!

— Nu.

— Artele plastice. Sînteţi pictoriţă?

Fata rîdea.
— Nu! îi răspunse Victor.
— Pianul!
— Nu!
— Economia politică!
— Nu!
— Ei n-o să-mi spui că se face inginer de mine?
— Nu! şi nu-ţi mai bate capul. Limba şi literatura română.
— Formidabil! exclamă Sergiu făcînd eforturi disperate ca să însenineze atmosfera.
Sosi ospătarul, luă comanda.
— Şi cum este gramatica română văzută de un străin? întrebă Sergiu care nu mai ştia ce să spună.
— Destul de complicată.
Şi se lansă într-o serie de amănuute care nu interesau pe nimeni, dar nimeni nu se gîndi s-o întrerupă ştiind că orice frază, oricît de anostă, era mai bună decît tăcerea. Masa se apropia de sfîrşit cu greu. În momentul în care se aflau la fructe, lui Sergiu îi veni o idee care i se păru salvatoare:
— Ia să te auzim, domnişoară, dacă tot spui că ai venit aici ca să faci exerciţii de limbă română, ia să te auzim noi cum spui: „Iată iada, sare masa, iată capra, sare casa" dar din ce în ce mai repede!
Încet, mai mergea. Dar repede... Toată lumea izbucni în rîs şi era atît de caraghioasă mutra fetei care se încrunta încercînd să arunce cuvintele unul după altul încît nici Irina nu-şi putut stăpîni un zîmbet...
— Renunţaţi, domnişoară, îi spuse ea adresîndu-i-se, în sfîrşit, nu le daţi prilejul să se distreze pe socoteala dumneavoastră. Sînt răi. Nu vedeţi cum rîd?
— Mais non, madame, răspunse fata privind-o drept

în ochi. Eu cred că sînt mult mai răi oamenii care nu rîd deloc...

— Adică oameni ca mine, domnişoară? Eu n-am rîs deloc. Credeţi că sînt rea?

Se aşternu tăcerea.

— O, non, răspunse fata, dumneavoastră sînteţi foarte preocupată, atît de preocupată încît pînă acum nici n-aţi fost aici. Pas vrai?

„Nu eşti proastă deloc, gîndi Irina şi cu atît mai rău... Trebuie să te fac să-ţi iei tălpăşita cît mai repede... Găsesc eu mijlocul, să n-ai tu nici o grijă!"

— Eu vreau să dorm pînă la şase, spuse Sergiu în timp ce ieşeau din restaurant şi se îndreptau spre biroul de recepţie pentru a-şi lua cheile. Facem după aceea o plimbare cu barca? De acord?

Nimeni nu spuse nu, aşa încît el interpretă această tăcere drept o aprobare.

— Veniţi şi dumneavoastră, nu-i aşa, domnişoară?

Şi înainte ca fata să poată spune ceva, Irina lansă:

— N-am chef de nici o barcă. Dacă vreţi, vă puteţi duce fără mine...

Erau în faţa biroului. Victor se adresă funcţionarului:

— Trei sute unsprezece, vă rog...

— ... şi trei sute doisprezece, spuse calmă Hélène Simonin, neştiind că în spatele ei trei oameni rămîneau trăsniţi. Li se oferiră cele două chei. Fata le luă, îi întinse inginerului cheia lui şi, cu gestul unui om puţin obosit, se aşeză într-un fotoliu. Scoase din sac un stilou şi un bloc-notes.

— Vreau să-i scriu lui papa. E teribil. Trebuie să-i trimit în fiecare zi cîte o scrisoare...

Şi începu să scrie.

Irina, iritată la culme, se repezi la Sergiu care nu-și revenise încă din uimire:

— Ce-ai rămas așa? Ai uitat numărul de la cameră?

Victor se apropiase de Hélène să-i spună la revedere. Fata ridică spre el doi ochi destul de triști care voiau să spună „vezi bine cîtă dreptate am avut“ dar, spre mirarea lui, îl întrebă destul de tare, poate prea tare, dorind evident să fie bine auzită:

— Jucați golf? Facem o partidă? Eu termin de scris în cîteva minute, mă schimb imediat și cobor...

— O... eu, da... De ce nu, mă rog, n-am jucat niciodată...

— Se învață repede. E foarte frumos.

Din pragul scărilor, Sergiu aruncă:

— Petrecere frumoasă!

Și porni să urce scara. Irina pășea greu, părea că se smulge. Nu privi în urma ei. Dacă s-ar fi uitat, l-ar fi văzut pe Victor căutînd să pună pe chipul său tot ceea ce era necesar pentru ca un schimb de priviri între ei să fie lămuritor. Dar acest schimb de priviri nu avu loc, Irina nu mai voia să se uite în urmă și el rămase pradă unor gînduri nu tocmai plăcute... „Doar nu crede Irina că eu am agățat-o... Asta ar mai lipsi. Și nici măcar nu știu cînd am să-i pot da vreo explicație, cînd o să putem fi singuri ca să-i pot scoate prostiile din cap. Pentru că un lucru e limpede: crede că am intrat într-o aventură. Am să-i spun exact cum s-a întîmplat. Bine, bine. De spus am să-i spun eu, dar trebuie să mă și creadă... La urma urmelor de ce să nu mă creadă? Cum poate să existe între noi un asemenea hiatus, o asemenea pată albă pe care nici unul să n-o poată acoperi... Cum este cu putință ca Irina să-și imagineze că astăzi, acum, aici, în situația dată și pe care ea o știe atît de bine, cum poate să-i treacă

măcar prin minte că eu mă uit la copilul ăsta ca la o posibilă amantă ..."

— Sînt gata!

Hélène isprăvise de scris. Unde să vină? Unde voia să-l tragă după ea? De golf îi ardea lui acum? Cum să scape fără să pară nepoliticos? „În definitiv, o să joc puţin golf şi pe urmă vedem noi. Poate că mîine nici nu ne mai întîlnim".

Imediat după ce intrară în cameră, pentru ca iniţiativa să fie de partea lui, Sergiu deschise discuţia:

— Poţi tu să spui ce vrei...

— Dar n-am spus nimic.

— Mă rog. Tocmai asta ar fi de discutat. Ce ţi-a făcut, dragă, fata asta? De ce te-ai purtat aşa cu ea?

— Dar nu i-am făcut nimic.

— Nu! Doar că nu i-ai scos ochii!

— Exagerezi. Şi constat că te preocupă şi pe tine...

— E un om, dragă, ce vrei, e singură, nu ştiu cum s-au cunoscut, o să ne spună Victor...

— Te interesează? Să-ţi spună ţie! Eu n-am timp de pierdut cu relatarea aventurilor lui amoroase.

— Ascultă Irina, eu văd că n-ai minte deloc. Faci ce faci şi aduci discuţia pe terenul acesta, al aventurii... Ai insinuat adineauri că mă preocupă şi pe mine...

— N-am insinuat. Am spus.

— Întocmai. Şi vrei să ştii adevărul? Ei bine, da, mă preocupă.

Irina se uită la el cu un deosebit interes.

— Şi mi-o spui aşa...

„Evident, gîndi ea, e oribil ceea ce fac. E îngrozitor. Nu am nici un drept să-i reproşez ceva. Sînt ultima fiinţă de pe acest pămînt care să aibă dreptul să-i reproşeze ceva. Dar ce pot să fac? Învăţaţi-mă ce

să fac? Voi, oameni, care le ştiţi pe toate, învăţaţi-mă ... E urît, îmi dau seama, mi-e ruşine de mine, trebuie să joc scena femeii geloase cînd de fapt puţin îmi pasă, ba, mai mult, cînd de fapt aş fi foarte încîntată să se încurce el cu franţuzoaica ca să i-o pot reproşa şi să pot, în sfîrşit, să ... Dar de ce nu? De ce nu Victor? Eu, sau Victor, nu are importanţă, de ce nu isprăvim odată, de ce trebuie să ne chinuim atît, de ce trebuie să ne tăvălim în noroiul acesta de care mi-e silă ..."

— Da, ţi-o spun aşa, pentru că el are dreptul să-şi piardă capul, dar noi nu!

— Ce vrei să spui? nu pricep ...

— Domnule, ce e drept, e drept: e frumoasă, e dată naibii ...

— Bine, bine, lasă amănuntele ...

— ... dar e franţuzoaică şi mie asta nu-mi place deloc!

O mie de gînduri năvăliră în acelaşi timp în mintea Irinei. „Aşadar, Sergiu face legătura între această Hélène şi povestea lucrării ... Nu ştiu, o fi avînd el dreptate, n-o fi avînd, dar un lucru e limpede şi anume faptul că eu n-am să las să-mi scape din mînă o asemenea ocazie ... Dar e dezgustător ce-mi trece prin minte ... Să-l folosesc, adică, pe el, pe Sergiu, să-l pun pe el să-i spună lui Victor tot ceea ce crede şi să-l convingă să se scape de franţuzoaică... În definitiv..."

— Tu crezi că s-ar putea ca ...

— De ce ţi se pare imposibil?

— Nu, nu mi se pare, dar nu m-am gîndit. Poate că ai dreptate.

— M-am gîndit eu în schimb. Nu ştiu dacă am dreptate. Poate că da, poate că nu. Dar trebuie să fie cu ochii în patru. Ştiu foarte bine că există pe lumea

asta ceea ce se numeşte întîmplarea, coincidenţa. Dar mie mi se pare bizară această coincidenţă, nu-mi place deloc acest lanţ de coincidenţe, ca să zic aşa: Victor are 311, Victor pleacă la Constanţa, Victor se întoarce de acolo cu o franţuzoaică tînără şi frumoasă şi dumneaei locuieşte fix la 312, adică alături de el. E cusută cu aţă albă...

Irina îl privea acum pe Sergiu de-a dreptul speriată. „Am fost nedreaptă cu el, gîndi ea, sînt nedreaptă cu toată lumea, sînt nedreaptă în primul rînd cu mine însămi".

— Scuză-mă, Sergiule, am fost rea cu tine, te rog să nu fii supărat.

Sergiu Văleanu zîmbi, făcu un semn care voia să spună „s-a făcut" şi-şi cuprinse soţia în braţe. Irina se lăsă purtată pe sus şi izbuti chiar să-şi plimbe palmele prin părul mătăsos al lui Sergiu fără ca lucrul acesta să i se pară din cale afară de greu.

Era ora cinci. Sergiu Văleanu dormea dus, Irina se frămînta. Victor nu cîştigase nici o partidă, erau la a treia, şi avea s-o piardă curînd şi pe aceasta. Hélène se amuza la culme. În timpul acesta, în faţa hotelului „Splendid", un bărbat care-şi parcase maşina ceva mai departe, căuta cu privirile în jurul lui. S-ar fi spus că aştepta pe cineva. După cîteva minute, uşor dezamăgit, trecu strada şi se apropie de un puşti care vindea seminţe de bostan.

— Cît costă? întrebă el ducînd mîna la buzunar.

— Un leu, nene, un leu.

— Hm. Vrei să cîştigi douăzeci şi cinci?

Ochii puştiului sclipiră.

— Vreau, nene, cum să nu vreau.

— Uite.

Şi omul scoase din buzunar un plic.

— Duci scrisoarea asta la hotel „Splendid" și o lași acolo la recepție. Atît.

— Sigur, nene, se face.

Băiatul strînse cornetele, le puse într-un săculeț, luă banii și îi puse într-o pungă pe care o scosese din sîn, luă plicul și plecă. Străbătu cei o sută de metri care-l despărțeau de hotel mergînd foarte liniștit. Omul îl urmări cu privirea pînă în clipa în care intră pe ușa hotelului. Imediat după aceea o porni cu pas grăbit, ajunse la mașină, urcă, porni motorul, dar rămase pe loc. Prin oglinda retrovizoare vedea punctul în care băiatul vînduse semințe pînă la sosirea lui. Trecură două minute și puștiul se ivi însoțit de un bărbat din personalul hotelului. Atunci porni mașina și se pierdu printre mașini.

Cîteva minute mai tîrziu maiorul Moraru primea o nouă comunicare:

— A sosit o scrisoare pentru camera 311.

— Cu poșta?

— Nu. A adus-o un copil care vinde semințe în fața hotelului. Am încercat noi ceva, dar n-am reușit să ajungem la timp...

— Descrierea?

— V-o spun acum?

— Sigur, sînt foarte curios.

Și maiorul Moraru făcu un semn căpitanului Nasta. Acesta luă un creion și începu să scrie:

— Un bărbat înalt, așa, cam ca Dumitrache...

— Ascultă, tu te-ai prostit? Cine mai e și Dumitrache ăsta?

— Vă cer scuze, tovarășe maior, dar așa a spus copilul... În mintea lui l-a asociat pe omul care i-a dat scrisoarea cu marele nostru fotbalist... Dar lăsați, aflu eu exact cît măsoară Dumitrache și vă raportez...

— Te rog! Continuă și ai grijă să eviți asemenea comparații... Știi bine că nu mă pricep la fotbal.

— Are o mustață groasă, o față puțin măslinie, cu o aluniță pe obrazul drept, e îmbrăcat în haine de culoare albă. La mîna stîngă, în degetul mic, avea un inel mare cu o piatră verde.

— Deștept puștiul. Cine e?

— V-am raportat: vinde semințe în fața hotelului.

— Păcat! Merita o soartă mai bună...

Și Moraru închise aparatul, întrerupînd astfel legătura.

— Camera 311... Așadar, adresa exactă, spuse Nasta sincer mirat.

— Așa, băiatule, așa... așa cum spui. Avea ochiuri prea mari plasa noastră, domnule Năstase, și a scăpat peștișorul pe acolo...

Se auziră ciocănituri în ușă.

— Intră!

Se înfățișă un plutonier care îi întinse maiorului Moraru un plic gros.

— Aha! spuse vesel căpitanul Nasta, trebuie să fie fotografiile.

— Întinde-le aici pe masă, să le vedem bine pe toate...

Nasta scoase din plic șapte fotografii destul de mari. Erau cinci bărbați și două femei. Cu un gest hotărît maiorul Moraru ridică imediat una dintre aceste fotografii.

— Uite-l! Iată mustața groasă, iată și alunița... Ajunge! Să trimită și celelalte fotografii, doar n-a făcut numai prim planuri. Pînă atunci asta se multiplică și se trimite la identificare... Vreau să-l văd cum arată fără mustață, fără aluniță și cu părul blond. Urgent!

XIV

Toate încercările lui Victor de a rămîne singur se dovediră pînă în cele din urmă inutile. Trebui să recunoască însă un lucru. El, omul care nu suferea pisălogii, el, omul care avea obiceiul de a hotărî singur asupra timpului său, deși încerca să scape de această Hélène Simonin, care o irita pe Irina, trebui să recunoască sincer că o făcea numai din acest motiv, nu privea cu părere de rău insuccesul.

Se înserase cînd au plecat de la golf. Au făcut o plimbare pe faleză, au vorbit destul de puțin, „uite că știe și să tacă ceea ce este cu totul neobișnuit pentru o femeie", gîndi Victor, și au ajuns în cele din urmă la hotel. Li s-a spus că familia Văleanu ieșise. Victor se încruntă. I se dădu o scrisoare, o privi lung, o împături fără să o deschidă și o puse în buzunar. Se scuză, de această dată la un mod care nu lăsa deschisă nici o portiță, hotărîră să se vadă a doua zi pe plajă, și urcă în camera lui. Deschise scrisoarea. Cuprindea cîteva cuvinte:

„31 iulie — la ora 23 și 30 minute. Pe malul lacului, la circa 300 de metri spre nord de Clubul nautic este o cabană cu un mic debarcader".

Dădu foc scrisorii. Scoase mașina de scris și începu să lucreze de zor. În jurul orei două, obosit, își strînse toate hîrtiile, închise mașina, le puse la loc, închise ușa care dădea spre balcon. Nu avu curiozitatea să iasă nici măcar pentru cîteva clipe. Poate că dacă ar fi ieșit ar fi rămas surprins. Fantezia arhitectului voise ca balcoanele hotelului în care locuia Victor să nu fie strict individualizate, ele fiind despărțite, mai mult simbolic, printr-o coloană de beton care era, în același

timp şi stîlp de susţinere. Coloana mărginea balconul şi îngăduia unui om nu prea gras să se strecoare prin spaţiul rămas pînă la perete. În spatele acelei coloane, dacă ar fi ieşit Victor Andreescu să respire puţin aerul nopţii, ar fi simţit, poate, prezenţa unei făpturi omeneşti. Dar Victor Andreescu se mulţumi să închidă uşa pe dinăuntru şi să tragă perdeaua. Puţin mai tîrziu, adormi.

XV

Mii de oameni ofereau soarelui trupurile lor. Nisipul ardea şi fierbinţeala lui se strecura în om moleşindu-l, îndemnîndu-l să nu se gîndească la nimic, să taie orice legătură cu propria lui lume interioară şi să rămînă receptiv numai la cîteva semnale care puteau să-i vină din afară: cald, rece, plăcut, neplăcut, tare, moale, zgomot, linişte . . .

În vecinătatea unui tufiş, într-un loc ceva mai retras, ceva mai puţin umblat, ferit de jocurile copiilor sau de ale bărbaţilor şi femeilor care se mai credeau copii, pe un cearceaf enorm, înconjurate de fel de fel de obiecte de toaletă, Irina şi Hélène, mult mai albe decît majoritatea celor de pe plajă, se pregăteau să înfrunte astrul zilei. Prima care se ivise pe plajă fusese Irina şi, cîteva minute mai tîrziu, Hélène. Se salutară destul de rece, dar Irina, urmînd îndemnul unui gînd pe care nu izbutea să şi-l desluşească prea bine, o invită să facă plajă alături de ea. Într-un tîrziu, schiţă chiar şi un început de conversaţie.

— Locuiţi chiar la Paris, domnişoară?

— A, non. In banlieu. E mai multă liniște. La Paris e infernal. Și nu se poate respira ... Ați fost la Paris?

— Nu. Niciodată.

— Dommage ... e foarte frumos.

— Știu. Am citit mult despre Paris. Sînt străzi și bulevarde pe care le am chiar înaintea ochilor ... Și tatăl dumneavoastră ce face?

— O! Papa! Il est charmant. Este inginer chimist. Știți, e teribil de ... cum se spune ... jaloux.

— Gelos!

— C'est ça, gelos. Îngrozitor. Vrea să-i scriu în fiecare zi, ce fac, unde mă aflu, cu cine umblu, il est formidable ...

— Trebuie să fie un om tînăr ...

— Da. Are patruzeci și nouă de ani ...

— Hm! E numai cu un an mai mare decît Victor ... Și decît Sergiu. Curios, nu?

— Nu. De ce?

— Așa, mă gîndeam ... Trebuie să fie foarte plăcut să ai părinți atît de tineri ...

Hélène se întunecă.

— Eu îl am numai pe papa.

— O ...

— Mama a murit la un an după nașterea mea și de atunci el a rămas singur, numai cu mine. Am văzut fotografiile. Era foarte frumoasă, o, da, foarte frumoasă ... Tiens! Iată-l și pe monsieur Victor!

Irina o privea pe franțuzoaică de cîteva minute cu un interes deosebit. „Trebuie să aflu, își spuse ea, care dintre cele două ipoteze posibile este cea adevărată. Vrea să cucerească un bărbat, pe Victor, pe Sergiu sau pe oricare altul, este o fîță oarecare sau interesul ei pentru Victor este dictat de o anumită împreju-

rare... Așa să arate oare o agentă? Ce e drept, e drept: farmec are, frumoasă e, cucerește ușor... Nu ne rămîne decît să urmărim în continuare desfășurarea partidei... Dacă e vorba de o fufă, să sperăm că Victor o să reziste. Dacă e vorba de o agentă... Hm. Și Sergiu care n-a apucat să discute cu Victor și așa cum îl știu eu pe Victor, mototol, e în stare să facă vreo prostie fără ca cineva să aibă timpul să intervină. Nu trebuie să-i scap din ochi".

Victor salută călduros, se scuză pentru întîrziere, ar fi trebuit să fie de mult pe plajă, Hélène zîmbi și fiecare putea să ia zîmbetul ei cum voia, Irina nu zîmbi, dar lucrul acesta era obișnuit și pe Victor nu avea de ce să-l mire. Întrebă unde e Sergiu, Irina îi răspunse că o să întîrzie puțin, că s-a dus să cumpere ceva, nu știa prea bine ce, după care se întinse și el la soare. Irina părea ceva mai puțin întunecată, iar franțuzoaica ceva mai puțin exuberantă. „Cu atît mai bine, gîndi el, o să pot să mă odihnesc și eu puțin..." nu-și isprăvi însă bine gîndul și o auzi pe Hélène:

— Cine vine în apă?

Irina nici nu clinti capul pe care și-l înfundase bine între brațe. Era evident că nu avea nici cea mai mică intenție de a lua contact cu marea. Cel puțin pentru moment. Victor nu știa ce să facă. Ar fi vrut să rămînă singur cu Irina, dar nu-i displăcea nici ideea de a ieși puțin în larg, de a se simți învăluit de apa aceea puțin unsuroasă a mării, de a-i simți gustul pe buze, de a se avînta în adînc, de a se simți liber. Și înainte să fi putut lua vreo hotărîre se simți prins de mînă și ridicat în aer cu o forță destul de mare.

— Allons! puțină mișcare prinde bine! Să vedem cine ajunge mai repede!

Se pomeni alergînd spre mare, se avîntă în spuma unui val şi porni să înoate repede, din ce în ce mai repede. Uitase de tot ceea ce rămînea în urma lui, uitase de Irina, care ar fi dat orice ca el să fi rămas acolo, alături de ea, uitase de scrisoarea pe care o primise în ajun, uitase de franţuzoaică, nu existau pentru el decît cerul şi apa, atît şi nimic mai mult. Se auzi fluierat, dar ştia că în fiecare an se întîmplă la fel, ştia că are întotdeauna discuţii cu cei de la Salvamar, că plătea în fiecare an cîteva amenzi, că şi de data aceasta avea să plătească pentru simplul motiv că nu se simţea în stare să renunţe la voluptatea acestei bătălii dintre el şi valurile pe care le spinteca aidoma unui delfin. Într-un tîrziu, ostenit, se lăsă uşor pe spate, respiră adînc de cîteva ori şi o văzu pe Hélène ieşind din apă la mai puţin de un metru în stînga lui. Bineînţeles, zîmbea.

— Aţi fost campion de înot? O, là là... dar ştiu că am alergat. Vedeţi? Vine cu barca după noi...

— Ştiu, domnişoară.

Era acru. N-ar fi vrut să fie aşa, n-ar fi vrut s-o jignească, dar nu se putu abţine pentru că lui nu-i plăcea să aibă pe nimeni alături de el atunci cînd se afla în mare. Erau clipe de o nemăsurată voluptate pe care Victor dorea să le guste singur, absolut singur. „Se pare că anul acesta, nu-mi este dat să fiu singur. O să înceapă în curînd să mi se facă dor de mine".

Cîteva minute mai tîrziu se arunca pe nisipul fierbinte de pe plajă, alături de Irina care nu schiţă nici un gest pentru a-i da de înţeles că a sesizat sosirea lui. Hélène îşi scoase casca, îşi flutură părul, îşi îmbrăcă un halat şi începu să scotocească cu rîvnă prin

imensa ei sacoşă. Se îndeletnici cu asta vreme de cîteva minute şi apoi, mofluză, declară:

— Mi-am uitat sus crema de faţă! Tant pis... Trebuie să mă duc s-o iau.

Şi porni spre hotel.

Dispăruse de mult în momentul în care Victor se hotărî să deschidă gura:

— Irina...

Mai repede decît s-ar fi aşteptat, Irina ridică privirile şi se uită drept în ochii lui.

— Nu te duci după ea s-o ajuţi? Mititica. Poate se împiedică şi cade...

Şi era atîta durere în ochii ei, încît Victor simţi că-l cuprinde ameţeala.

— Irina...

— Dar m-am săturat, tu nu înţelegi? V-a făcut praf pe amîndoi această mademoiselle de Paris cu aerele ei de jună sportivă şi de pasionată filoloagă... Ce caută aici? Ce căuta ieri în maşina ta? Cum îndrăzneşti să te uiţi în ochii mei? Şi cum poţi tu...

— Taci!

Strigase, poate puţin prea tare, dar îi fusese imposibil să se abţină.

— De ce vorbeşti prostii, Irina? Sau poate că nici nu-ţi dai seama că vorbeşti prostii.

— Victor, te rog...

— Irina... Irina, tu nu înţelegi enormitatea pe care ai gîndit-o? Cum poate să-ţi treacă prin minte una ca asta?

— Poate, Victor, poate foarte bine.

— Nu, nu trebuie!

— Atunci... atunci nu mai ştiu, atunci poate că e mult mai rău. Victor, eu nu mai am putere, nu mai am nervi, nu mai suport...

— Nu ai nevoie nici de putere, nici de nervi, ai nevoie de un singur lucru și lucrul acela trebuie să-l ai, Irina, pentru că altfel ar însemna că totul a fost zadarnic și asta pur și simplu nu se poate: ai nevoie de încredere în mine! O ai?

În ochii Irinei se ivi atunci o lucire stranie și chipul său căpătă parcă o altă înfățișare.

— Cred că este singurul lucru care mi-a mai rămas...

Victor îi zîmbi, mulțumindu-i în felul acesta. Irina se apropiase puțin de el.

— Mi-ai promis... mi-ai promis că ai să vorbești cu Sergiu. Cînd? Trebuie s-o faci! Trebuie! Vreau ca acest coșmar să ia sfîrșit! Altfel, mă tem să nu fie prea tîrziu.

— Nu, Irina, nu va fi prea tîrziu.

— Atunci astăzi!

— Nu, astăzi nu.

— De ce? De ce amîi din nou?

— Pentru că am primit o scrisoare...

Pe chipul Irinei se citi o spaimă cumplită. Ar fi țipat, ar fi urlat, dar trebuia să tacă. Izbuti cu mare greutate să întrebe:

— Cînd?

— Mîine. Mîine seară la ora zece și jumătate. Dar îți promit că mîine dimineață voi vorbi cu Sergiu.

XVI

Hélène trecu repede prin holul hotelului, zăbovi numai o singură clipă la recepție, nu, nu avea nici o scrisoare, renunță la lift, ar fi trebuit să aștepte

prea mult, şi urcă sprintenă scara. Intră în camera ei, aruncă halatul de plajă, îşi puse un altul, de mătase, îl strînse bine pe corp, îşi suflecă mînecile şi ieşi în balcon. Rămase acolo cîteva minute contemplînd priveliştea. Se uită cu atenţie în dreapta, în stînga şi după alte cîteva minute, se strecură prin spatele coloanei de beton şi ajunse pe balconul camerei lui Victor. Uşa era întredeschisă. O împinse uşor, intră în cameră, închise uşa în urma ei, străbătu încăperea, ajunse în dreptul uşii ce dădea în culoar. O verifică, era încuiată. Luă un scaun şi-l fixă în dreptul acestei uşi. Intră în baie, aruncă o privire, reveni în cameră şi o examină cu atenţie. Descoperi o valiză, se apropie încet de ea, scoase dintr-un buzunar al halatului o pereche de mănuşi subţiri, care se mulau perfect pe mîinile ei, scoase o trusă cu mai multe chei mici şi în cîteva minute deschise valiza. Se pare că descoperise ceva deosebit de interesant căci luă un scaun şi se aşeză în faţa valizei al cărei conţinut părea pur şi simplu s-o fascineze.

Cîteva minute mai tîrziu, îndreptîndu-se către camera lui, Sergiu Văleanu zări uşa camerei 312 uşor întredeschisă. I se păru ciudat, dar se gîndi că, poate, Hélène se pregătea să coboare. Bătu în uşă, dar nu primi nici un răspuns. O împinse uşor, timid, uşa cedă, intră în cameră. Nu era nimeni. Pe pat, un halat de plajă. Sergiu puse mîna pe el. Era umed. Închise uşa camerei, ciocăni discret în uşa de la baie. Nu primi nici de această dată răspuns. O deschise, baia era goală. „Ciudat, să fi venit doar ca să-şi schimbe halatul şi să fi plecat lăsînd uşa deschisă... Este posibil, dar...". În aceeaşi clipă zări uşa ce dădea în balcon şi se simţi, dintr-o dată cuprins de o ciudată frămîntare. Păşi încet în balcon, era pustiu, se stre-

cură prin spaţiul din spatele coloanei, ajunse în balconul lui Victor. Uşile erau închise, le împinse şi izbuti destul de uşor să le deschidă. Cuprinse toată camera dintr-o singură privire. Totul părea să fie în ordine. Atunci... Se îndreptă spre baie a cărei uşă era puţin întredeschisă... Îşi dădu seama că în această încăpere era aprinsă lumina. Împinse uşa şi, în oglindă, privirile sale se întîlniră cu privirile Hélènei Simonin. Cîteva clipe cei doi se examinară în tăcere. Fata se pieptăna şi rămase cu pieptenul în aer. Dar zîmbetul nu-i dispăruse de pe buze.

— Îl căutaţi pe Victor? Este pe plajă...

„Aşadar, remarcă Sergiu în sinea lui, ne şi spunem pe nume... Şi ne simţim aici ca la noi acasă... Stai fetiţo, stai uşor".

— Nu, nu-l căutam pe Victor.

— A!

— Am intrat aici venind din camera dumneavoastră.

— O! Aţi vrut să-mi spuneţi ceva?

„Joci tare. Zîmbeşti frumos, e foarte adevărat şi poate că un altul în locul meu ţi-ar smulge halatul şi te-ar lua pe sus... Şi s-ar putea să nu-i pară rău deloc. Da. Cred că n-ar regreta. Dar eu nu vreau să risc. Eu am să te las acolo unde eşti şi am să-ţi răspund tot printr-un zîmbet."

— Nu, n-am vrut să vă spun nimic. La început... După aceea însă, m-am gîndit să vă spun că este foarte imprudent să lăsaţi deschisă uşa camerei dumneavoastră.

— A, bon! Merci! Aţi închis-o dumneavoastră?

— Nu.

— Atunci s-o închidem.

Şi trecu pe lîngă Sergiu fluturîndu-i părul pe la nas şi învăluindu-l într-o suavă mireasmă de colonie Christian Dior. După cîţiva paşi se întoarse, deschise palma, zîmbi complice şi îi arătă o sticluţă:

— O uitasem la Victor . . .

Făcu o piruetă, ieşi în balcon şi trecu în camera ei. Sergiu o urmase. Odată ajunsă aici, franţuzoaica îşi duse liniştită sticluţa în baie, se întoarse şi, cu aerul cel mai senin din lume, îi spuse:

— Vreau să mă schimb. Vous permettez?

Sergiu se înclină, îi sărută mîna, îi zîmbi şi el complice, „poţi conta pe mine" şi ieşi.

Intră în camera lui, scoase un creion, scrise un bilet mare prin care îi anunţa Irinei că se întoarce la ora douăsprezece şi că vine direct în restaurant, ieşi, întrebă la recepţie dacă nu are vreo scrisoare, se urcă în maşină şi plecă spre Constanţa.

Hélène coborî cu cîteva minute mai tîrziu şi se duse pe plajă. Irina citea, Victor dezlega cuvinte încrucişate. Fata îşi scoase halatul, se întinse direct pe nisip şi îşi puse capul pe braţe cu gestul unui om care este decis să stea cel puţin o oră la soare.

Şi stătu aproape trei. S-ar fi putut spune că soarele avea asupra ei un efect ciudat: o făcea să tacă. Pînă în clipa în care Victor vesti că este aproape douăsprezece nu se auzi nici o şoaptă. Se ridicară toţi trei, leneşi, obosiţi, înfierbîntaţi.

În hol se despărţiră dîndu-şi întîlnire peste o jumătate de oră, la masă.

Se regăsiră toţi patru, Sergiu dovedindu-se şi de astă dată cel mai vorbăreţ. Povesti cu mare lux de amănunte vizita lui în piaţa oraşului Constanţa, disputa cu o precupeaţă, se înverşună împotriva pietonilor „care-ţi sar, dragă, în faţă şi uite aşa intri la puş-

cărie nevinovat!" şi aştepta ca masa să ia odată sfîrşit. Luă. Se despărţiră făgăduindu-şi să se revadă pe seară. Se lăsase asupra tuturor o plictiseală pe care nimeni nu şi-o putea explica.

În cele din urmă veni seara şi, la propunerea lui Sergiu, hotărîră să şi-o petreacă la barul hotelului.

La ora unsprezece ocupară o masă plasată destul de aproape de ringul de dans. Se înveseliseră puţin. Hélène îşi recăpătase şi ea buna dispoziţie, rîdea mereu, Sergiu povestea glume vechi, dar nimeni nu i-o lua în nume de rău, Irina părea şi ea ceva mai vioaie, izbutea să şi zîmbească din cînd în cînd, iar Victor, văzînd-o că revine la viaţă, se simţea mai puternic şi mai aprig decît oricînd. Comandă o sticlă de şampanie şi închină în sănătatea tuturor.

În acest timp, la o altă masă, aflată în colţul opus al barului, un bărbat cu mustaţă, cu aluniţă şi cu un inel cu piatră verde la un deget, sorbea liniştit dintr-un pahar imens de coniac şi fuma din pipă. Privea în jur, fără vreun interes deosebit. Făcu un gest, chemă un ospătar şi ceru să i se aducă încă un pahar cu coniac. Între timp îşi goli pipa, o umplu la loc, o aprinse şi aruncă în jurul său valuri de fum.

Orice încăpere are însă cel puţin patru colţuri. Într-un alt colţ al barului, la o altă masă, stătea un tînăr pe care, poate, Hélène şi cu Victor l-ar fi recunoscut dacă ar fi fost în cămaşă şi dacă ar fi purtat ochelari mari de soare, dar cum era îmbrăcat în haină şi cum nu purta nici un fel de ochelari el nu le trezi atenţia. Era singur la masă, nici nu bea, nici nu fuma. Mînca liniştit o porţie enormă de şalău prăjit. Din cînd în cînd ridica privirile şi s-ar fi părut mai degrabă că doreşte să-şi odihnească ochii obosiţi

de atîta căutare prin farfurie decît că vrea să vadă pe cineva.

Între timp Sergiu o invitase pe Hélène la dans. Fata acceptase cu multă plăcere și se lăsa acum purtată de mîna sigură a bărbatului căruia, deși o strîngea poate puțin prea tare, nu i se putea reproșa nimic. Era un dansator perfect.

Victor, la rîndul său, o invitase pe Irina.

— Nu, astăzi nu. Poate... poate mîine după ora 22 și 30...

— Rămîneți pînă la sfîrșitul vacanței? o întrebă Sergiu pe Hélène.

— O, non. Rămîn încă două săptămîni.

— Și plecați direct la Paris?

— Nu. La București.

— Ți-e teamă, Victor? întrebă Irina.

— Nu. Sînt foarte curios. Atîta tot.

— Minți.

— Da, mint.

— Ți-e teamă!

— Sigur că mi-e teamă.

— Atunci...

— Atunci nimic.

Muzica tăcu. Perechile se întorceau. Era fum, era zgomot, era lumină.

La un moment dat, cînd Hélène spunea că-i este sete, se pomeni cu un domn, cu aerul cel mai serios din lume, un domn cu mustață, cu aluniță și cu un inel cu piatră verde la un deget, care se înclină, se aplecă spre Victor și, cu un gest, ceru permisiunea de a dansa cu Hélène. Fata rămase o clipă uimită, apoi zîmbi, se ridică, făcu o reverență voit exagerată și se pierdu în curînd în masa aceea de trupuri care se legănau mai mult sau mai puțin în ritmul muzicii.

Irina se înfioră.
— Ţi-e rece? o întrebă Sergiu. Mă duc să-ţi aduc un şal.
Se ridică fără să aştepte răspunsul şi porni.
Cu numai cîteva clipe înainte, tînărul isprăvise şalăul, plătise şi plecase.
La ora aceea, era trecut de unu, culoarul etajului trei era pustiu. Trecuse cineva cu numai cîteva minute în urmă, intrase în camera 326 şi de atunci se aşternuse o linişte deplină. Zgomotele muzicii nu ajungeau pînă aici. Se auziră paşi. Cineva urca scara şi o urca destul de încet. Ajuns pe culoar, privi atent, se asigură că nu e nimeni, ridică mîna, apăsă pe comutator şi culoarul se cufundă în beznă. Omul păşi destul de sigur pe el şi la un moment dat se opri. Se auzi o cheie, se deschise o uşă, omul intră, uşa se închise la loc şi se auzi cheia răsucindu-se. Aprinse o lanternă. Cercul de lumină se plimbă prin cîteva puncte şi în cele din urmă se opri asupra unei valize. O mînă înmănuşată o deschise destul de uşor, scotoci cu multă dexteritate, înlătură o serie de obiecte inutile şi se opri în cele din urmă asupra unei serviete. Era încuiată, dar încuietoarea nu rezistă mult timp. Din servietă se ivi un dosar, iar în acest dosar omul descoperi un teanc nu prea mare de foi de hîrtie dactilografiate. Stinse lanterna. Scoase ceva din buzunar şi încet, fără nici o grabă, începu să fotografieze fiecare filă în parte de cîte două ori. Voia, pesemne, să fie sigur. Poate că s-ar fi grăbit dacă ar fi ştiut că, numai cu zece minute mai înainte, în urma unei comunicări, căpitanul Nasta se aruncase într-o maşină şi gonea acum spre hotelul „Splendid". Dar omul nu ştia şi ca atare nu se grăbea. Căpitanul Nasta intră

în holul hotelului şi întrebă de inginerul Victor Andreescu.

— Nu, tovarăşul inginer nu s-a întors încă, v am spus...

— Mi-aţi spus? Mie?

— Da, aşa mi se pare. Nu m-aţi întrebat dumneavoastră la telefon acum două minute?

— A, ba da, răspunse Nasta ştiind precis că nu el telefonase. Porni în grabă să urce cele trei etaje. Avea motivele lui să prefere scările, deşi cu liftul ar fi putut ajunge mai repede. Era la etajul întîi în momentul în care aparatul fotografic înregistra fila a şaisprezecea. Mai avea de fixat pe peliculă doar şase file. După ce o isprăvi pe a şaptesprezecea omului i se păru că aude un ţăcănit. Privi în dreptul uşii şi văzu jos o dungă de lumină. Înţelese. Cineva schimbase comutatorul şi aprinsese lumina pe culoar. Se putea să nu fie nimic grav, dar el trebuia să se pregătească. Nu mai avea timp să strîngă filele. Strînse aparatul, îl puse în buzunar, şi dintr-un alt buzunar scoase un revolver cu ţeava neobişnuit de lungă. Se postă în unghiul aflat între uşă şi perete şi aşteptă. Paşii se apropiau şi se opriră în dreptul uşii. Se auziră ciocănituri. Aşadar, inginerul avea un oaspete. Rămînea de văzut cît de curios sau cît de răbdător avea să fie acest oaspete. Omul stărui cîteva minute, nu mai mult. Se îndepărtă apoi şi, curînd, paşii lui se auziră din ce în ce mai slab. Omul puse arma la loc, se înapoie în dreptul mesei, isprăvi de fotografiat, strînse hîrtiile, le puse în dosar, puse dosarul în servietă, o încuie, o aşeză la locul ei, închise valiza, aprinse lanterna, descoperi pe masa de noapte o lampă mică, scoase becul, apăsă pe buton, îşi puse o pereche de mănuşi, introduse în fassung un ac cu gămălie, se

văzu o scînteie, se auzi o ușoară pocnitură și coridorul se cufundă în benză. Avea la dispoziție două sau trei minute pînă se repara scurt-circuitul. Aprinse lanterna, căută acul, îl descoperi, îl puse în buzunar, puse becul la loc și ieși din cameră la adăpostul întunericului pe care îl provocase, a doua oară.

Cu cîteva clipe înainte să se stingă lumina, căpitanul Nasta se afla la recepție.

— Nu este nimeni sus, spuse el.

— Se poate. Se întîmplă ca locatarii să nu lase cheile la noi. Luați loc . . .

Și atunci se făcu întuneric.

— Un scurt circuit, spuse calm recepționerul. Noroc că vine lumină de afară, și ridică receptorul telefonului.

— Alo! Centrala! Anunță-l, dragă, pe Costică să vină sus. Sîntem în pană de lumină . . .

Nasta, căruia ideea de a lua loc într-un fotoliu și de a aștepta i se părea oribilă, începu să măsoare în lung și în lat holul. Într-o nișă a acestuia se găsea un mic bar. Cocoțați pe niște scaune incomode, cîțiva tineri, bucurîndu-se de binefacerile unui întuneric deplin, chicoteau și se hîrjoneau. În extremitatea din dreapta barului, singur, sorbind ceva dintr-un pahar enorm, stătea fără să-i pese nici de întuneric și nici de lumină, căci era singur, tînărul care devorase un șalău prăjit și o felie de tortă. Nu avea cum să-l vadă pe Nasta. Era beznă, dar chiar dacă ar fi fost lumină și l-ar fi putut vedea la față tot ar fi trecut pe lîngă el ca pe lîngă oricare altul.

Mecanicul izbuti abia după zece minute să schimbe siguranța și se făcu din nou lumină. Nasta văzu trecînd pe lîngă el un bărbat care ducea un șal și care dispăru în direcția barului. Cîteva minute mai tîrziu

îl văzu pe Victor în tovărăşia a două femei şi a unui bărbat. Pe una dintre femei o cunoştea, era asistenta inginerului şi pesemne că bărbatul care o ţinea de braţ era avocatul Sergiu Văleanu, soţul ei.

Victor îl zări şi el pe Nasta şi se încruntă. „Numai tu lipseai, gîndi el, speram că aici o să fiu lăsat în pace... Speram! Da' de unde. Ştiam foarte bine. Mă miram chiar că nu dau nici un semn de viaţă. Să vedem ce vrea".

— Vă rog să mă scuzaţi, se adresă el grupului, dar privind-o insistent pe Irina, mă aşteaptă cineva. Şi porni spre Nasta.

— Bine aţi venit...

— Vă mulţumesc, dar am venit odată cu dumneavoastră.

— A, da? Eu, unul, nu ştiam...

— Este un compliment la adresa noastră.

— Să ştiţi că nu aceasta a fost intenţia mea...

— Putem să facem cîţiva paşi împreună, afară?

— Desigur, vă rog.

Ieşiră. Se angajară pe şoseaua care străbate Mamaia.

— S-a întîmplat ceva? întrebă Victor.

— Nu, nu s-a întîmplat nimic. Ar fi trebuit să se întîmple?

— Presupun că nu v-aţi deranjat pînă aici numai ca să mă întrebaţi de sănătate.

— Nici nu v-am întrebat. Dar pentru că tot veni vorba: cum o mai duceţi cu sănătatea?

— Bine, mulţumesc, dar dumneavoastră?

— Foarte bine.

— Atunci totul este în ordine, pot să mă întorc. Sînt aşteptat.

Nasta zîmbi.

— V-aţi scuzat şi veţi mai fi scuzat cîteva minute, n-am venit pînă aici ca să ne întrebăm unul pe altul de sănătate. Şi nici nu am venit ca să vă aduc eu veşti. Nu am nici o veste pentru dumneavoastră. Eu sînt acela care aşteaptă veşti.

— De la mine? Nu înţeleg... Ce-aş putea eu să vă spun?

— Nu ştiu. Dacă aş fi ştiut, nu mă aflam aici. S-ar putea, desigur, să nu aveţi nimic să ne spuneţi. În cazul acesta bună seara-bună seara. S-ar putea, însă, întîmpla să aveţi ceva să ne spuneţi şi ne-am gîndit că într-o asemenea situaţie aţi fi într-o mare încurcătură. Nici nu aţi fi ştiut de unde să ne luaţi.

— A, da, înţeleg.

— Vedeţi? Aşadar: aveţi ceva să ne spuneţi?

Victor nu ezită nici o clipă.

— Nu, nu am nimic să vă spun.

— Aş vrea să mă înţelegeţi bine. Nu mă refer la întîmplări extraordinare. Presupun că hîrtiile pe care le-aţi adus cu dumneavoastră... le-aţi adus, nu?

— Desigur.

— Aşa. Presupun, cum spuneam, că aceste hîrtii sînt la locul lor. Eu mă refer la lucruri care pot trece, în mod obişnuit neobservate. Lucruri care nu trebuie să fie neapărat neplăcute. Pot fi, în aparenţă, şi foarte plăcute. Gîndiţi-vă.

Victor se gîndea, începuse s-o facă chiar înainte să fi fost invitat. Înţelegea foarte bine ce voia să afle de la el căpitanul Nasta, dar căuta să cîştige timp. „Ce să-i spun? Nu pot să-i spun nimic. Eu trebuie să-l fac să creadă că sînt aici în vacanţă, că fac plajă, că mă distrez, că încerc să uit de cele ce s-au petrecut şi că, din cînd în cînd, lucrez pentru că aşa sînt eu obişnuit să fac. Dar nimic mai mult. Mă întreb însă

ce ştie el? A aflat oare despre scrisoare? A fost o mare imprudenţă scrisoarea asta... Ce tîmpenie! Putea să găsească un alt mijloc. S-o fi gîndit pesemne că cel mai simplu este şi cel mai puţin suspectat. E adevărat, în general e adevărat şi trucul acesta reuşeşte în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri, dar dacă de data asta este tocmai cazul unu la sută? Nu, nu am de ales. Orice s-ar întîmpla, cu orice risc, trebuie să aştept să treacă ziua de mîine... Se vor întîmpla atît de multe mîine, încît..."

— Cum să vă spun... Abia am venit, nu? Nici nu m-am dezmeticit bine. Dar vă promit că nu vă las fără ştiri, de îndată ce simt ceva, şi am înţeles foarte bine la ce vă referiţi, vă dau de veste. Să-mi spuneţi numai unde.

Nasta se uită pentru cîteva clipe în ochii lui şi Victor crezu că citeşte o urmă de ironie. Dar poate se înşela. Căpitanul scoase din buzunar o carte de vizită pe care erau scrise cîteva numere de telefon.

— Fie tovarăşul maior, fie eu sau, dacă noi nu sîntem, oricine răspunde... Vă urez petrecere frumoasă şi succes!

Se îndepărtă.

Victor rămase pe loc şi-l urmări mult timp cu privirea. „Succes? Ce-a vrut să spună cu asta? Succes la ce? La refacerea lucrării? La femei? La cele ce mă aşteaptă? La ce? Hotărît, îşi spuse Victor, omul acesta ştie mai multe decît spune şi aş da enorm să aflu ce anume ştie el..." O porni apoi pe jos spre hotel. Era răcoare, era linişte, era bine. Dacă nu i-ar fi fost inima atît de grea, dacă n-ar fi ştiut ce zi avea să înceapă pentru el peste opt ceasuri, inginerul Victor Andreescu s-ar fi simţit mulţumit. „E prea tîrziu, n-o să mai văd pe nimeni astă-seară. S-or fi culcat.

Irina trebuie să fie neliniştită. L-a văzut şi l-a recunoscut pe Nasta şi îşi face probabil tot felul de gînduri. Dar nu va putea afla nimic pînă mîine".

Se zăreau apropiindu-se farurile unui automobil.

„Iar mîine actul întîi va fi îngrozitor. Cum poţi să-i spui unui prieten ceea ce eu vreau să-i spun? Cum?... Ăsta e nebun, o să-şi rupă gîtul şi..."

Nu apucă să-şi sfîrşească gîndul. Maşina, care înaintase pînă atunci cu viteză normală, ţîşni cu viteză, la cincizeci de metri de el, şi, literalmente, în ultima secundă, Victor se aruncă în lături. Izbitura nu fusese puternică, era iarbă, dar el rămase acolo culcat, cîteva minute. Maşina nu se mai auzea. „Ar trebui, poate, să-i telefonez căpitanului Nasta şi să-i spun că s-a încercat asasinarea mea. Dar dacă nu e vorba de aşa ceva, dacă e pur şi simplu un nebun care s-a urcat beat la volan?"

Se ridică cu greu, se pipăi, nu păţise nimic, se alesese numai cu spaima. Se uită la ceas. Era două şi un sfert. „Aşadar, gîndi el, ziua de astăzi a şi început şi, după cum se vede, destul de frumos..."

XVII

Sergiu Văleanu se trezi la ora şapte. Se dădu jos din pat foarte încet, nu voia cu nici un chip ca Irina să se trezească, ştia că adormise foarte tîrziu, spre ziuă, intră în baie şi, după o jumătate de oră, îmbrăcat într-un pantalon uşor şi cu o bluză subţire,

ieşi din cameră. Coborî pe scări cele trei etaje. La recepţie i se spuse:

— A telefonat acum cinci minute, tovarăşul inginer Andreescu. Vă roagă să-l sunaţi în cameră.

Ridică receptorul, ceru camera lui Victor.

— Matinal, domnule... Unde-ai fost aseară?

— Am să-ţi spun. Tu ce faci acum?

— Mă repezeam pînă în Constanţa. Irina doarme şi cred că astăzi o să doarmă tîrziu.

— Mă aştepţi puţin? În cîteva minute sînt jos. Merg cu tine. Am ceva să-ţi spun.

— S-a făcut.

Zece minute mai tîrziu porneau din faţa hotelului.

— S-a nimerit bine.

— Ce?

— Plimbarea asta. Pentru că şi eu vreau să-ţi vorbesc...

— Lasă, interveni Victor, aşteaptă, lasă-mă întîi pe mine....

— Nu, domnule, că pe urmă uit iar şi mă ucide Irina. Ascultă, începu avocatul părinteşte, tu nu te gîndeşti puţin?

— Mă gîndesc, din păcate, ceva prea mult. Dar nu ştiu la ce ai vrea tu să mă gîndesc.

— La franţuzoaica ta.

— Tu eşti nebun? Ce-i aia franţuzoaica mea? Ţi-am povestit cum am cunoscut-o, nu? Ce vrei să fac? S-o gonesc aşa cum goneşti din ogradă raţa vecinului? Nu vezi că se ţine ca scaiul după noi? Şi pe urmă...

— Pe urmă ce?

— Nimic, nimic, spune mai departe.

— Tu nu faci absolut nici o legătură între apariţia ei atît de intempestivă în viaţa ta şi dispariţia tot

atît de intempestivă a lucrării tale? Nu-ţi dă prin minte că s-ar putea să existe aici ceva . . .

— Nu!

— Poftim?

— Nu-mi dă prin minte. Mai mult decît atît: nu există absolut nici o legătură.

— Zău? Bagi tu mîna în foc pentru ea?

— Ascultă, Sergiule, acum ai să mă laşi pe mine să vorbesc. Şi trebuie să ştii că tot ceea ce vreau să-ţi spun eu ţie are pe undeva legătură şi cu franţuzoaica mea, poftim, ţi-am făcut pe plac, şi cu multe altele.

— Dă-i drumul.

Şoseaua era pustie în sensul în care circulau ei. Din Constanţa, însă, treceau spre Mamaia zeci şi zeci de automobile, de autobuze şi de troleibuze. O singură maşină se ivi la un moment dat în spatele lor şi îi depăşi. La volanul acestei maşini se afla un bărbat cu mustaţă mare . . . Era o maşină mult mai puternică şi se pierdu repede.

— Ascultă-mă cu atenţie, Sergiule, şi să ştii că sînt în toate minţile. Trebuie să-ţi spun că dosarul 10-V-A nu a dispărut.

Sergiu puse o frînă atît de bruscă încît maşina, după o lungă şi zgomotoasă alunecare, încremeni pe şosea. Victor îl privea pe Sergiu, dar prietenul său privea şoseaua, privea mult mai departe, privea marea albastră care se afla la cîţiva paşi de ei. După cîteva clipe de uluire, timp în care îşi repetase, pesemne, în gînd de mai multe ori cele auzite, avocatul îşi reveni şi întoarse spre Victor doi ochi veseli.

— Termină, domnule, cu poveştile!

— Nu glumesc!

Şi de această dată Sergiu îşi dădu foarte bine seama că nu era vorba de nici o glumă.

— Stai să ne înţelegem. Bine, te văd cum arăţi la faţă şi-mi este deosebit de limpede că nu glumeşti. Dar nu pricep un lucru: de ce-mi spui mie povestea asta? De ce n-ai spus-o acolo, în prima zi, atunci cînd te-au chestionat? Sau de ce nu te duci acum să spui tot ce ştii, pentru că este evident că ai ceva de spus, nu? De ce nu te duci acolo unde trebuie?

Victor tăcea. „Da, gîndi el, ai să afli imediat de ce nu mă duc acolo unde vrei tu, ai să afli imediat de ce nu le-am spus lor totul din prima zi, ai să înţelegi, dar nu te grăbi, nu te grăbi pentru că oricum..."

— N-am început eu prea bine povestea. Am ratat finalul. Pentru că ceea ce ţi-am spus eu ţie aici, că dosarul n-a dispărut, este numai finalul. Şi acest final este foarte important pentru mine, pentru alţii, dar este cu totul lipsit de importanţă pentru tine. Pe tine te interesează tot ceea ce s-a petrecut înainte...

Tăcu. Scoase un pachet de ţigări, îi oferi lui Sergiu, acesta îl refuză, îşi aprinse o ţigară, trase adînc două sau trei fumuri şi simţi o moleşeală duşmană strecurîndu-se în toate fibrele muşchilor săi.

— Nu vrei să umblăm puţin? Uite, plaja e la doi paşi şi e pustie. Te rog, mă simt mult mai bine decît în maşină, aici nu pot să fac nici o mişcare.

Coborîră. Malul era puţin ridicat. Descoperiră o potecă şi după cîteva minute se aflau pe plajă.

— Am să te rog să ai multă răbdare şi să faci tot posibilul pentru a nu mă întrerupe. Am să încep cu lucruri care s-au petrecut cu ani în urmă. Îţi aduci aminte de prima zi cînd ai venit la noi, la institut? Ne revedeam după mai bine de douăzeci şi trei de ani. Ne despărţisem într-o zi de toamnă tîrzie, în

Germania. Mă înapoiam în ţară. Tu ai vrut să mai rămîi un an, să-ţi termini o lucrare despre Kant. Ne-am făgăduit marea cu sarea, ne-am jurat prietenie veşnică, ne-am promis să ne aşteptăm, să rămînem aceiaşi unul pentru celălalt. Am plecat, tu ai rămas. Îmi aduc aminte că după vreo doi ani am întrebat-o într-o zi pe mama dacă nu cumva prietenul meu Sergiu a dat vreun semn de viaţă. Atît. Şi după doi ani! Şi după douăzeci şi trei de ani mă pomenesc la institut cu domnul avocat Sergiu Văleanu... Erai în oraş de numai o lună, erai un om aşezat, cu casă, cu nevastă. Eu, eu rămăsesem acelaşi, un singuratic. Îţi aduci aminte? Chiar în aceeaşi zi m-ai invitat la voi la masă. Mi-ai promis că o să-mi aranjezi un schimb de locuinţă în imobilul vostru şi ai reuşit. Am devenit, chiar înainte de a mă muta, oaspetele vostru nelipsit. M-ai rugat s-o angajez pe Irina la institut, făcuse doi ani de fizică, şi am angajat-o... Ne-am înţeles admirabil amîndoi din prima zi. Tu, neschimbat, cu tabieturile şi cu pasiunile tale... De două ori pe săptămînă cercul de bridge. În zilele, în după-amiezile în care tu lipseai ceasuri întregi se întîmpla ca noi doi să lucrăm la institut, uneori rămîneam pînă seara tîrziu. M-a ajutat foarte mult să-mi termin lucrarea. Dar... Vezi? N-aş vrea să mă înţelegi greşit, n-aş vrea să mă scuz, nu vreau să mă apăr, nu vreau să acuz, ferească dumnezeu, dar a fost un întreg concurs de împrejurări...

Sergiu rămase pe loc. Victor se opri şi el şi-l privi în ochi. Nu se putea citi în privirea prietenului său decît oboseală şi uimire.

— Tu... tu ai cumva de gînd să-mi ceri mîna Irinei?

Victor nu răspunse imediat. „În stadiul în care ne aflăm, gîndi el, cel mai bun lucru este să mergem direct la ţintă. Nu mai are nici un rost . . ."

— Mi-am luat-o singur, Sergiule. Cu consimţămîntul ei.

Prietenul său închise ochii şi rămase cîteva clipe aşa, încercînd să pună între el şi lumea înconjurătoare stavila întunericului. Şi, brusc, scoţînd din buzunar cheile maşinii, dădu să plece.

— Nu! Trebuie, Sergiule, trebuie să-mi îngădui să-ţi spun totul. Am vrut să-ţi vorbesc imediat, încă de atunci, dar nu m-a lăsat Irina. Se temea de reacţia ta. Şi se mai temea de o posibilă năruire a excursiei noastre în străinătate şi ţinea mult să plecăm. Şi-am plecat. Îţi aduci aminte de cele patru zile petrecute peste hotare? Acolo a început, de fapt, totul. Într-o după-amiază, n-am să uit ziua aceea nici pînă la moarte, era în 25 iulie, tu ai plecat de la hotel să dai o raită prin oraş. Irina mi-a dat un telefon, mi-a spus că e singură şi m-a chemat la ea.

— Sper că nu ai de gînd să-mi relatezi cu lux de amănunte o după amiază de dragoste, petrecută într-un hotel, în tovărăşia nevestei mele? Ar fi de prost gust! Şi nu înţeleg, în general, ce mai vrei? Ai spus, cred, tot ce ai avut de spus, mă rog, tot ceea ce mă putea interesa pe mine. Restul nu face decît să mă plictisească, să mă dezguste . . .

— Te-am rugat, de la bun început, să mă asculţi.

— Dar ştii că ai haz? Tu vii să-mi spui acum, după trei ani, că eşti amantul nevestei mele şi tu vrei să fii acela care fixează condiţii? Eşti ridicol!

— Nu fixez nici un fel de condiţii! Dar, dacă vreau să-ţi spun cele ce s-au petrecut acolo, asta înseamnă că nu o fac de pomană, de dragul de a-mi

răscoli amintirile şi de dragul de a te tortura pe tine. Ştiu foarte bine că nu-ţi face plăcere. Te rog să mă crezi că nici mie. Ai să înţelegi imediat şi de ce. A doua zi după aceea, dimineaţa, am primit la hotel o scrisoare din partea unui necunoscut. Mă invita la o cafenea. Pe mine, singur. Era precizat că nu trebuie să spun nimic, nimănui. Nici ţie, nici Irinei. Era evident, că ne cunoştea pe toţi trei. V-am cerut, în dimineaţa aceea, să mă lăsaţi singur. Am umblat prin tot oraşul, dar n-am văzut nimic. Şi la ora fixată am intrat pe uşa cafenelei şi m-am aşezat la o masă liberă. Erau destul de multe mese libere. N-am aşteptat prea mult. După un sfert de oră s-a aşezat lîngă mine un individ respingător, vorbind perfect româneşte, care m-a salutat cu un zîmbet scîrbos şi care mi-a spus că se bucură pentru hotărîrea înţeleaptă pe care o luasem. Nu pricepeam nimic. Nu mi-a dat timpul să vorbesc. Mi-a povestit o mulţime de lucruri despre mine, despre Irina, despre tine, despre lucrarea mea... Despre legătura dintre mine şi Irina. Şi mi-a pus în faţă un teanc de aproape douăzeci de fotografii... Înţelegi? Fotografii! Fuseseră făcute cu o după-amiază înainte... Mi-ar fi greu să-ţi spun acum ce-am simţit eu în clipa aceea, în momentul în care mi-am dat seama că eram în mîna lui. Cu acelaşi zîmbet pe care eu aş fi vrut să i-l încremenesc pentru vecie pe buze, dacă aş fi putut l-aş fi îngropat aşa, zîmbind, la zece metri sub pămînt, mi-a spus că nu trebuie să am nici o teamă, că aceste fotografii fuseseră reproduse doar în cîte un singur exemplar fiecare, că existau, fireşte, negativele, dar că el era convins că aceste negative aveau să ajungă foarte curînd în mîna mea pentru a fi distruse de mine pentru că eu eram un om de onoare care nu ar fi putut admite în nici un caz ideea de a

compromite o doamnă, că eram un om care știe cum să iasă din această situație, delicată, e drept, dar nu fără ieșire... Pe scurt, lui, lor, dracul să-l ia, n-am înțeles prea bine, trebuia să-i predau lucrarea atunci cînd avea să fie gata. Domnul era informat, știa că lucrarea mea nu este gata. Nu trebuia să fac nimic, aveam să fiu înștiințat despre sosirea în țară a unui trimis special pentru efectuarea schimbului: îți dau negativele — îmi dai lucrarea. I-am cerut timp de gîndire. A zîmbit. La ce bun, mi-a spus, se gîndiseră ei și pentru mine și oricum aș suci-o, oricum aș învîrti-o, altă soluție nu există. Altă soluție mai bună pentru mine! Pentru că așa, desigur, există posibilitatea ca eu să refuz... Dar m-am gîndit ce s-ar putea întîmpla într-un asemenea caz? M-am gîndit că nu numai domnul avocat Văleanu ar fi acela care ar primi fotografiile, ci mulți alții... S-ar afla peste tot... Cariera zdrobită, viața distrusă... *Tertium non datur*, și-a sfîrșit dumnealui pe latinește discursul. Se părea că, într-adevăr, nu aveam de ales. M-am gîndit la soluția de a-ți spune ție totul, dar mi-am dat seama că nu ar fi rezolvat absolut nimic. Nu i-am spus Irinei nici un cuvînt pînă nu ne-am întors în țară. Pe drum reflectasem și hotărîrea mea era luată: aveam să înștiințez autoritățile. În prima zi, în care ne-am întors la institut, i-am povestit totul Irinei și i-am comunicat hotărîrea mea. Nu este nevoie să ți-o prezint pe Irina, o cunoști destul de bine. Nu a plîns, nu a strigat, nu a scos o vorbă timp de aproape un sfert de ceas. Mă temusem de un șoc. În cele din urmă, simplu, ca și cînd mi-ar fi spus că după-amiază nu poate să meargă la cinema, m-a rugat să caut o altă soluție, să caut orice altă soluție, deoarece, în cazul în care nu o găsesc, ea nu va putea supraviețui. Sim-

plu. Poate că n-aş fi crezut-o dacă lucrul acesta mi-ar fi fost spus dramatic, printre lacrimi şi sughiţuri. Dar nu este genul ei. Şi tocmai acest calm interior trăda o hotărîre fără drept de apel. Eram nevoit să caut o a treia soluţie, deşi, iniţial, mi se explicase şi eu fusesem de acord, că nu existau decît două soluţii... Desigur, cea de a treia soluţie putea să pară o copilărie, dar eu nu aveam de ales. Nu ştiu dacă ai fost vreodată în viaţă în situaţia de a nu avea de ales... De a trebui să acţionezi într-o singură direcţie, fără voia ta, pentru că nu ai încotro. Te simţi umilit, te simţi un zero... Nu puteam, în nici un caz, cu nici un chip să pun în joc viaţa Irinei. Şi m-am decis atunci să iau totul asupra mea. Să rezolv singur, să încerc să rezolv singur. Ştiam bine, din literatură, din viaţă, că asemenea încercări nu izbutesc niciodată. E drept. Dar dincolo de ceea ce ştii, rămîne întotdeauna o nădejde. Cîţi oameni n-au murit încercînd să escaladeze Everestul? Hillary ştia foarte bine lucrul acesta şi totuşi s-a dus, convins că el nu va muri. Şi nu a murit. Aveam datoria să încep această luptă cu un munte mult mai aprig decît Everestul, şi aveam datoria să cîştig această bătălie. Nu puteam, nu aveam dreptul să includ în calculele mele decît victoria. Eşecul era exclus, trebuia să fie exclus. Am isprăvit lucrarea, dar nu am comunicat nimănui faptul acesta, îl ştia numai Irina. Căutam să cîştig timp. Îmi treceau prin minte fel de fel de gînduri... Mă surprindeam, ca un copil, visînd tot felul de gugumănii... Îl vedeam în faţa ochilor pe neisprăvitul acela care mă abordase în străinătate şi mi-l închipuiam strivit pe stradă de un automobil. Sînt zeci şi sute de accidente zilnic, îmi spuneam, de ce nu s-ar putea ca unul, numai unul din aceste accidente să i se întîmple

lui? Copilării, desigur, dar cine poate pune stavilă gîndurilor și mai ales într-o asemenea împrejurare? Într-o bună zi m-am decis să încep lupta. Am dactilografiat lucrarea într-un singur exemplar. Am dactilografiat, după aceea o altă lucrare, cu absolut același număr de pagini, dar falsă de la un capăt la celălalt, în două exemplare. Am distrus originalul acestei lucrări, am distrus indigoul și am păstrat doar copia. I-am predat lui Onciu lucrarea cea bună, dar pentru ca el să nu știe ce anume primește, i-am predat-o cu un alt număr de dosar. După cîteva zile i-am predat copia fără valoare, am lăsat-o la el o singură zi, am retras-o și i-am predat mapa goală. Desigur, i-am creat unele mici neplăceri... Dar era exclus ca el să nu fi fost imediat scos din cauză, așa cum s-a și întîmplat, de altfel. Această copie falsă am s-o predau eu curierului lor în schimbul negativelor. Vezi, așadar, că nu s-a furat nimic, îți dai seama că toată zarva care s-a stîrnit era, de fapt, o furtună într-un pahar cu apă. Greul abia începe și eu voi fi acela care îl voi purta singur... N-aș vrea să spun că toate socotelile mele de pînă acum au ieșit bine. Nu. Eu scontasem pe un factor anume, tocmai pe vîlva care s-a stîrnit în momentul așa-zisei dispariții a lucrării. Eram convins că omul lor, acela care îi informase și pînă atunci, avea s-o facă și de această dată. M-am înșelat însă...

— De unde știi?

— Am primit o scrisoare... Astă-seară, la ora zece și jumătate, într-un loc destul de pustiu, voi întîlni un curier din partea lor.

— Te-ai angajat într-un joc foarte periculos...

— Nu aveam de ales. Ți-am mai spus, este penibil, dar nu aveam de ales.

— Şi ce te faci dacă dai diseară, la locul întîlnirii, tocmai peste juna ta admiratoare?

— Îmi pasă prea puţin peste cine dau, te rog să mă crezi.

Mergeau acum alături, unul lîngă celălalt. Priveau în nisip, urmăreau cum li se înfundă paşii în masa aceea moale şi fină care-ţi dă senzaţia ruperii de realitate. Tăceau. Victor nu mai avea pesemne nimic de spus, dar Sergiu . . .

— Un singur lucru nu pricep, îl întrebă într-un tîrziu avocatul, de ce ai mai cărat ciornele alea după tine? La ce bun tot teatrul ăsta? Faţă de cine?

— Dar nu este nici un teatru. Este pentru mine o imensă plăcere. Le recitesc, le revăd, găsesc soluţii noi care se vor putea aplica, poate, unei alte variante. Este tot ce am realizat eu mai bun în viaţă, înţelegi?

Discuţia ajunsese pe acest teren şi se părea că uitaseră amîndoi că punctul ei de pornire fusese, totuşi, altul . . . Iată însă că avocatul nu uitase:

— Dacă înţeleg? Eu? Eu da, eu înţeleg! Mă întreb însă ce înţelegi tu din toate astea? Izbuteşti tu să înţelegi că eu stau şi te tot ascult şi mă întreb dacă povestea asta idioată care iese din gura ta mă priveşte într-adevăr pe mine. Ştiu! Sîntem bărbaţi, nu-i aşa, ai să-mi spui că trebuie să privim realităţile în faţă, că aşa e viaţa, mă rog, ai să-mi serveşti pe tavă tot ce se serveşte într-un asemenea caz, ai să-mi oferi tot ce i se oferă pacientului de care te temi că ar putea să-ţi facă pe masa de operaţie vreo figură urîtă . . . Mulţumesc, mi-ai servit destule, nu mai înghit nimic! Ai vrut să fii fericit, să dea dumnezeu să fii . . . Dar pesemne că tu nu ai avut încă timpul să te întrebi ce înseamnă să fii fericit cu adevărat şi ce înseamnă să nu fii . . . Sînt tot atît de bătrîn şi tot atît de tînăr

ca şi tine. Nu dau nimănui lecţii de nici un fel şi tocmai de aceea nu primesc nici eu nici un fel de lecţii Dar vreau să-ţi spun ceva: ai vrut, aşa cred eu, să scapi de singurătate. Să ştii că nimeni nu scapă niciodată de singurătate. Ai vrut să fii fericit. Dacă o singură dată în viaţă ai fost cu adevărat nefericit înseamnă că-ţi porţi în tine nefericirea şi că oriunde te-ai duce, oricum ai face, oricum ai suci-o, oricum ai încerca s-o ucizi, iese la iveală şi te copleşeşte. O ai în tine, fericirea ta? Eşti fericit. S-o cauţi este zadarnic. Crede-mă, nu-mi arde acum de literatură ieftină, au fost doar nişte gînduri pe care nu m-am putut opri să ţi le spun pentru că eşti un om care se crede în pragul fericirii... Asta nu înseamnă că ticăloşia nu rămîne ticăloşie chiar şi atunci cînd o îmbraci în haine de seară.

Urcaseră faleza şi se aflau din nou în şosea. Sergiu îşi scutura zgomotos cheile, îşi lovea degetele cu ele. Descuie maşina, se urcă, deschise uşa din dreapta. Victor nu se mişcă.

— Nu vii? Mă grăbesc.

— Nu, mă întorc pe jos.

— A, ca un apostol... Descalţă-te. Asfaltul e fierbinte. O să-ţi ardă tălpile. Cine ştie, poate că ţi se iartă şi păcatele dacă te chinui.

Şi maşina zvîcni pierzîndu-se repede la orizont. „Aşadar, gîndi Victor, acesta a fost primul act. Dar ce se va întîmpla mai departe? Ce va face Sergiu? Trebuie s-o găsesc pe Irina, să-i spun, trebuie să ştie, să fie pregătită. Poate... poate că va trebui să caut o altă cameră, într-un alt hotel. Desigur nu va voi să rămînă cu el şi nici el nu ar accepta. Dar trebuie ca Irina să ştie..."

Se uită la ceas. Era zece. S-ar putea ca Irina să fie pe plajă... Văzu venind spre el un taxi. Îi făcu semn.

După cîteva minute era în holul hotelului. Cheia Vălenilor lipsea. Aşadar, Irina era în cameră. Puse mîna pe telefon, ceru camera lor. Soneria zbîrnîi o dată, de două ori, de mai multe ori. Era pe punctul de a închide cînd se auzi glasul Irinei, dar un glas teribil de slab...

— Irina? Eu sînt, Victor... Dar ce-i cu tine? Eşti bolnavă?

— Victor... Nu, nu sînt bolnavă, dar izbutisem să adorm şi...

— Iartă-mă.

— Spune, cît e ceasul?

— Aproape zece şi jumătate...

— Unde... unde ai fost?

— Am vorbit, Irina... Am vorbit cu Sergiu... Gata! S-a isprăvit... Auzi? Irina! Irina tu mă auzi? Irina, ce-i cu tine?

Irina plîngea. După cîteva clipe închise telefonul. Victor sună din nou. Inutil.

XVIII

Maiorul Vintilă Moraru jubila. În primul rînd, era o zi ceva mai puţin caldă, ceea ce, din capul locului, avea o binefăcătoare influenţă asupra stării lui de spirit. În al doilea rînd, examinase fotografiile pe care le ceruse şi primise răspunsul de la serviciul de identificare: domnul, de altfel destul de fotogenic, care-şi vîrîse nasul în cartea de impresii a Muzeului de arheologie era o cunoştinţă mai veche. Cu patru sau cu

cinci ani în urmă, în luna iulie, Herr Wolfgang Lange sosise în ţară împreună cu soţia lui şi cu cei doi copii, o fetiţă de cinci ani şi un băieţel de numai trei anişori. Călătoreau într-un Taunus care trăgea după el o splendidă rulotă cu două camere, baie şi bucătărie. Intraseră în ţară venind din Iugoslavia şi se îndreptau spre nord, către zonele muntoase. Îşi instalaseră tabăra în apropierea complexului sportiv de la Borşa şi toată ziua copiii se zbenguiau prin iarbă Frau Lange făcea plajă sau admira costumele maramureşene, iar Herr Wolfgang pescuia păstrăvi în apa repede a pîrîului de munte ce coboară de pe Pietros. Era duioasă imaginea aceasta a unei familii în vacanţă. E drept, Herr Wolfgang nu-şi lăsase pe atunci mustaţă, ciudat, nu avea aluniţă, nu avea inel cu piatră verde iar ochii săi erau proteguiţi de o pereche groasă de ochelari cu sticle fumurii . . . Dar acestea sînt numai detalii de un interes cu totul şi cu totul minor. Şi, cine ştie, poate că nu s-ar fi întîmplat nimic dacă într-o dimineaţă, trecînd prin preajma locului unde se aflau undiţele pasionatului pescar, un băiat din sat n-ar fi remarcat un lucru destul de ciudat. În timp ce o undiţă era în apă, cu un păstrăv de toată frumuseţea prins şi care se zbătea inutil, în timp ce alte trei undiţe stăteau de pomană înfipte în sus, la verticală, pescarul dormea dus . . . Şi în clipa în care băiatul îl trezi pentru a-i atrage atenţia că a prins un peşte superb şi că nu-i rămîne decît să-l tragă afară din apă, domnul, în loc să facă lucrul cel mai firesc, adică să scoată peştele şi să pună o altă momeală, se răsti la copil, apoi scoase peştele şi-l aruncă înapoi în gîrlă. După aceea se culcă la loc. Şi, cine ştie, poate că tot nu s-ar fi întîmplat nimic dacă băiatul n-ar fi fost isteţ din fire. I se păru ciudată această comportare. Îşi puse în gînd să-l supravegheze cum

trebuie. Şi timp de cinci zile la rînd văzu acelaşi lucru. Nu, acesta nu putea să fie pescar ... Şi apoi, nu doarme dus, patru sau cinci ore, un om care a dormit bine noaptea ... Băiatul se hotărî să povestească totul. Dar cui? Mama îl ascultă cu o ureche, tata îi spuse că ar face mai bine să pună mîna pe carte pînă nu pune el mîna pe băţ ... Cu cine să te sfătuieşti? Da, exista un om căruia îi putea povesti totul fără să fie luat peste picior. Dar omul acela era la Borşa, la 11 kilometri. Nu-i nimic, îşi spuse băiatul, mă duc eu mîine pe jos. O porni dis-de-dimineaţă şi se duse la profesorul său de istorie. Domnul Coman îl ascultă cu luare aminte, nu zîmbi şi nu-i spuse să pună mai bine mîna pe carte pentru singurul motiv că era vacanţă şi în vacanţă învaţă numai cine nu învaţă în timpul anului ... Profesorul îl rugă să aştepte puţin, îi oferi o dulceaţă şi trecu dincolo. Băiatul îl auzi vorbind la telefon. Un ceas mai tîrziu, intră un civil care îl salută călduros pe domnul Coman, dădu mîna şi cu băiatul şi îl rugă să-i spună frumos, cu răbdare, tot ce avea de spus. Şi copilul repetă, pentru a patra oară, cu aceeaşi bogăţie de amănunte, toată povestea lui.

Aşa a început epopeea care avea să sfîrşească într-un chip destul de amuzant. S-a aflat destul de repede că Herr Wolfgang Lange nu era, de fapt, decît un simplu curier, că în fiecare zi, cele trei undiţe ale sale aflate la verticală şi care nu erau decît trei antene, aşteptau din eter un mesaj pe care-l înregistrau automat, pe o bandă magnetică; mesajul trebuia să-i comunice locul şi data unei întîlniri în cursul căreia urma să-i fie predat ceva. Mesajul fusese captat. Întîlnirea avusese loc, Herr Lange primise un tub de cremă de bărbierit „Gibbs" şi a doua zi ridicase ancora spre frontieră. Ieşirea prin Ungaria. Maiorul Moraru fusese acela care îi verifi-

case pașapoartele și care-i aplicase vizele de ieșire urîndu-i drum bun și întrebîndu-l cum a petrecut... Herr Lange era însă prea grăbit pentru ca să-și poată pierde vremea cu politețuri. Își luă pașapoartele și demară. Maiorul Moraru zîmbi. Îi păruse teribil de rău atunci că nu văzuse mutra domnului Wolfgang Lange în momentul în care a deschis tubul de cremă „Gibbs". Nu de alta, dar odată developat, microfilmul i-ar fi înfățișat imagini destul de familiare: el pescuind, el dormind pe malul apei, el jucîndu-se prin iarbă cu copiii, el vizitînd vechea bisericuță de lemn din Borșa și multe altele care se încheiau cu reproducerea imaginii unui frumos afiș de propagandă turistică: „România — paradisul pescarilor"!

Așadar, aceasta era profesiunea de bază a domnului Wolfgang Lange. Curier. Nu diplomatic, și destul de... ne-diplomatic. Curier pur și simplu. De această dată domnia sa fusese trimis, fără nevastă și copii, fără ochelari de soare, cu mustață, cu aluniță și cu inel cu piatră verde la un deget, să transporte cîteva foi de hîrtie sau, poate, nici măcar atît. Poate tot un microfilm.

— Ascultă, Năstase, tu ce propui?

— Să facem și noi o baie ca oamenii.

— Exclus! Am spus eu, dar nimeni nu mă crede, că nu se poate vorbi serios cu tine. Te-am întrebat ce propui cu privire la Herr Lange, străvechea mea cunoștință. Data trecută i-am făcut cadou un filmuleț pe care sper că-l păstrează ca amintire. Ar fi o nedelicatețe din partea lui dacă nu l-ar proiecta din cînd în cînd. I-a fost dăruit cu cele mai bune sentimente. Dar nu are nici un haz să ne repetăm. Asta în primul rînd. În al doilea rînd, stimate tovarășe Nasta, șezi jos! Și în al treilea rînd... așa, așa... ce ziceam... da, în al treilea rînd, vezi dumneata, data trecută n-a

fost chiar așa de complicat. Vreau să te văd pe unde scoți acum cămașa. Habar n-ai de nimic! Știi doar atît: că Wolfgang Lange va căuta să pună mîna pe lucrarea lui Victor Andreescu. Dar ai dumneata idee, tovarășe căpitan, dacă domnul Lange este singur? Poate că nu. În genere nu prea umblă solo. Și chiar dacă acum n-a venit cu nevastă și copii se poate foarte bine să fi tras după el vreun adjunct sau vreo adjunctă. Poate că nu, poate că da! Dar nimeni nu poate pune mîna în foc. Să mergem mai departe. Ai dumneata idee de ce n-a luat el lucrarea pînă acum? De ce arde gazul de pomană? E drept, au trecut numai trei zile, dar asemenea treburi nu se tărăgănează, se rezolvă rapid. Ai dumneata idee de faptul că este imposibil ca domnul Lange să nu ne fi inclus și pe noi în calculele lui? E prea bătrîn ca să-l pot crede atît de prost și atît de neexperimentat. Și atunci? Ai dumneata idee, stimate tovarășe Nasta, că s-ar putea foarte bine întîmpla ca domnul Lange să ne fi fost trimis nouă numai așa .. ca praf în ochi? Ți-a trecut asta prin minte?

— Permiteți?

— Spune, dragă, spune, vorbește, te ascult . . .

— Mi-a trecut!

— Ei fugi?! Mă uluiești, Năstase, și cînd ți-a venit ție în minte panseul ăsta?

— Din clipa în care am . . .

Se auzi un bîzîit. Maiorul Moraru suci un buton.

— Rîndunica.

— Spune rîndunoiule, ciripește, eu sînt, barza . . .

— Inginerul a ieșit în larg cu o barcă. Este închiriată pentru un ceas.

— Sînt și alte bărci în jur?

— Numai două.

— Vezi, fii atent ce se întîmplă, dacă nu cumva se apropie prea mult una de alta. Luaţi o şalupă şi învîrtiţi-vă pe acolo, dar fără să-i tulburaţi pe plimbăreţi. Raportezi peste cincisprezece minute.

— Să trăiţi.

— Aşa, aşa ... ce-i pasă, vîsleşte, marea — mare, briza — briză ... Şi cum spuneai, Năstase, că te-au întrerupt ...

— Spuneam că m-am gîndit la ipoteza formulată şi de dumneavoastră cum că domnul Lange să ne fi fost trimis tocmai pentru că-l cunoaştem ca pe un cal breaz.

— Te-ai gîndit, zici! Bravo, ţie. Frumos din partea ta. Auzi, fii atent, Năstase, că merită, zice că se întîlnesc odată, de mult, într-o gară, doi negustori ... Se uită lung unul la altul, se examinează, se întreabă fiecare ce-o fi ducînd celălalt în geamantan şi unde s-o fi ducînd şi în cele din urmă unul dintre ei, mai puţin răbdător din fire, întreabă:

— Unde pleci?

— La Bacău, răspunde liniştit celălalt.

— Aha! face cel dintîi, tu-mi spui mie că pleci la Bacău pentru ca eu să cred că te duci la Focşani, dar eu ştiu bine că de fapt tu tot la Bacău te duci ... La asta te-ai gîndit, tovarăşe căpitan Nasta?

— Nu. Eu nu sînt la curent decît cu bancurile cu olteni.

— Aşa, aşa ... sigur, de ce să te gîndeşti? numai eu trebuie să gîndesc în casa asta, tu eşti scutit ... Ai veşti de la Onciu?

— Am vorbit cu el acum două ceasuri. Absolut nimic.

Maiorul Moraru făcu vreo cîţiva paşi prin încăpere, se duse la fereastră, privi lung spre mare, se întoarse şi se propti în faţa lui Nasta ridicînd ochii spre el:

— Cheamă-l pe Cerchez. Cheamă-l pe Ioniţă. Alarmă! Toată lumea să fie pregătită. Îmi spune mie briza mării că n-o să prea dormim la noapte...

XIX

În jurul orei trei Victor se înapoiase la hotel. Avea nevoie de un duş şi de un somn bun... Primul punct se realiză cu multă uşurinţă. Cel de-al doilea însă... „Şi totuşi, gîndi Victor, ar trebui să dorm, ar trebui să mă liniştesc, altfel n-o să fiu bun de nimic, o să fiu nervos şi am să fac cine ştie ce prostie". I se întîmpla extrem de rar să nu poată adormi în momentul în care îşi ordona să facă lucrul acesta. Avea însă circumstanţe atenuante. Ziua de azi era prima şi, nădăjduia el din tot sufletul, ultima de acest gen din viaţa lui. Se zvîrcoli ca un peşte pe uscat vreme de o jumătate de oră. „Am să-i dau un telefon Hélènei şi dacă răspunde îi propun eu de această dată o partidă de mini-golf". Ceru camera Hélènei, dar telefonul sună inutil. Întrebă la recepţie, i se răspunse că domnişoara Hélène Simonin nu se înapoiase de dimineaţă. Era furios. Avea senzaţia unui om tras pe sfoară. „Nu puteai să faci un pas fără ea, îşi spuse Victor, şi acum, poftim, cînd ai vrea să-ţi ţină puţin de urît, ia-o de unde nu-i. Pe Irina este inutil s-o sun. Ori nu-mi răspunde, ori... Dacă a spus o dată opt, opt rămîne. Dar pînă la opt mai sînt patru ceasuri şi un om poate înnebuni în patru ceasuri. Un somnifer! N-am luat niciodată, nici nu am. Vezi că e rău să nu ştii ce-i aia

durere de cap ori insomnie? Cînd te pocnește ai putea crede că e sfîrșitul lumii. Irina, mai mult nu doarme nopțile decît doarme. Pe ea n-ar speria-o un fleac de insomnie. Și la urma urmelor tot ce spun eu este o tîmpenie, asta nu se cheamă insomnie. Acum nu e noapte. E plină zi. Hai, ne îmbrăcăm și o luăm iar din loc. Nu, nu se poate. Am să fiu prea obosit diseară. Și nu am voie, trebuie să fiu stăpîn pe mine. Unde s-o fi dus Sergiu? De ce întîrzie pînă la șase? Ce face? Și mai ales ce are de gînd să facă? Și cum o să se poarte cu Irina? Oricum mîine plecăm, mîine trebuie să plecăm..."

Victor izbuti în cele din urmă să rămînă liniștit pe pat, gîndurile continuau să-i alerge în voie, dar veni o clipă în care nu mai știu precis unde sfîrșește gîndul și unde începe visul... O imagine fugară, ruptă, sfîșiată, apoi refăcută, un claxon de automobil... sună, sună, sună... Cine sună? Unde sună? De ce sună? Unde sînt? Unde m-au dus? Ce sună? Cum? A! Telefonul...

— Alo! Victor? Victore, nu auzi? De ce nu răspunzi?

— Da, cine este? Irina?

— Ce-i cu tine?

— Cu mine? A, nu, nimic... am adormit... doamne, doamne, ce bine că m-ai chemat... Unde ești?

— La mine în cameră.

— Cît e ceasul?

— Opt fără zece.

— E tîrziu!... Irina!

— Da. Vrei să vin pînă la tine?

— Da, adică nu, încă nu, peste un sfert de oră... S-a întors Sergiu?

— Nu, nu s-a întors.

— Bine, peste un sfert de oră, te rog ...

Se aruncă din nou sub duşul rece. „Asta se numeşte coşmar, îşi spuse el zîmbind. Măcar de m-aş alege numai cu atît".

Un sfert de ceas mai tîrziu o primea pe Irina. Încercarea lui Victor de a o strînge în braţe se izbi de un refuz categoric.

— Stai jos, Victore şi ascultă-mă.

Era tulburată. Chipul său palid nu izbutise să prindă şi să păstreze nimic din lumina soarelui. Fuma neconteniț.

— Nu crezi că exagerezi? o întrebă Victor. Am să mă îndoiesc în curînd de tine ... Ce s-a întîmplat? Nimic altceva decît lucrul pe care l-ai dorit, pe care l-am dorit ... Atunci? De ce te frămînţi?

— Ai dreptate, Victore, şi ţi-aş putea spune că tocmai asta mă întristează. Am dobîndit ... adică te-am dobîndit ... Ne avem unul pe celălalt. Bun. Şi acum? Ce va fi mai departe? Dar te rog să mă crezi că nu la asta mă gîndesc eu acum. Toate gîndurile plăcute pe care ţi le-am înşirat înainte îşi aşteaptă cuminţi rîndul la gîndit. Altele au acum prioritate. Nu ştiu unde este Sergiu. Mi se pare curios că nu s-a întors. Nu mi-a dat nici un telefon. Oricum ...

— Da, oricum, eşti soţia lui ...

— Să-ţi intre bine în minte un lucru, Victore, pe tine te iubesc şi eşti singurul bărbat pe care l-am iubit şi eşti singurul bărbat pe care-l voi iubi ... Dar cu Sergiu am vieţuit laolaltă ani de zile şi nu l-am urît, nu l-am dispreţuit, m-am obişnuit doar cu el. Nu am nimic să-i reproşez. Nu poţi cere unui om ceea ce nu poate da, este ca şi cum ai cere socoteală unui orb din născare pentru că-i lipseşte vederea ...

— Nu înţeleg de ce-mi ţii tot discursul acesta. Nu ţi-am cerut să-i dai cu ceva în cap, slavă domnului.

— Vreau să ştiu exact ce aţi discutat astăzi-dimineaţă şi cum a reacţionat el.

Victor îi povesti totul cu lux de amănunte.

— Eu cred că a plecat, conchise el. Să dăm un telefon acasă . . . Ar fi avut timp să ajungă.

Şi fără să aştepte avizul Irinei ceru o convorbire interurbană fulger. După două minute li se transmise formula obişnuită „abonatul nu răspunde".

— Mi-e teamă, spuse Irina, mi-e tare teamă . . . Să nu i se fi întîmplat ceva . . . Sau . . .

— Ascultă. Astea sînt poveşti. Asta e literatură. Nu se mai sinucide nici un bărbat astăzi, mai ales la vîrsta noastră, pentru că l-a lăsat nevasta . . .

Irina păru sincer dezamăgită.

— Nici tu nu te-ai sinucide, Victore? Uite, să zicem că eu, nu are importanţă de ce, vin şi-ţi spun: Victore dragă m-am răzgîndit, eu nu te iubesc, de fapt nu te-am iubit niciodată, a fost un capriciu, a fost un joc, a fost tot ce vrei tu, dar numai dragoste n-a fost şi tu ce faci? Nu te sinucizi?

— Irina, tu nu socoţi că momentul e total nepotrivit pentru joacă?

— Niciodată nu ai ştiut tu să desparţi joaca de viaţă. Să ştii că nu mă jucam. Dar te-aş fi iubit de o mie de ori mai mult dacă mi-ai fi spus că tu nu ai fi în stare să supravieţuieşti . . . De ce nu mi-ai spus-o?

Se auzi, brutală, soneria telefonului.

— Alo.

— Tovarăşul inginer Andreescu?

— Cine e la telefon?

— Recepţia. Ne-aţi rugat să vă sunăm la ora nouă şi jumătate.

— A, da, uitasem, mulţumesc...
Închise.
— Este ora nouă şi jumătate, îi rugasem să mă anunţe. Peste o oră...
— Ţi-ai pregătit totul?
— Nu e mare lucru de pregătit. Peste o jumătate de oră... Dar mîine va trebui să plecăm, mîine va trebui să se ştie despre despărţirea dintre tine şi Sergiu şi chiar despre noi doi... Da, da, aşa cum auzi. Trebuie ca această carte pe care ei o cred un atu în mîinile lor, să se prefacă într-o carte fără nici o valoare. De ce zîmbeşti? Crezi că nu am dreptate?
— Ba da, Victore, ai perfectă dreptate... Dar numai în cazul în care lucrurile se vor desfăşura potrivit scenariului pe care tu l-ai elaborat şi care, în logica lui interioară, are nevoie de această scenă... Dar de unde ştii tu care va fi scenariul după care se va juca? De unde ştii că-l vei impune pe al tău? Dacă ţi se va impune ţie un altul, pe care tu nu-l cunoşti, a cărui logică are nevoie de alte elemente? De ce te grăbeşti?
— Dar nu este exclus să am dreptate!
— Nu, desigur, dar asta nu ajunge.
— Irina.
— Da, Victor.
— Nu vrei să schimbăm acum tot scenariul?
— Nu înţeleg...
— Uite... Cine ştie ce se poate întîmpla... Ascultă-mă, Irina, hai să lăsăm totul baltă... Pun mîna pe telefon, îl chem pe maiorul Moraru, îl rog să vină pînă aici, mai are tot timpul s-o facă, îi spun în cîteva minute cum stau lucrurile, amănuntele o să i le dau mai tîrziu, la noapte sau mîine... Îl rog să mă înţeleagă, să ne înţeleagă pe noi amîndoi, să intre el în joc...

— Dar...
— Ştiu! Te gîndeşti la reacţia lor, a celorlalţi, te gîndeşti că vor trimite, că vor arunca totul în joc... În primul rînd, nu cred că o vor face. În al doilea rînd... nu mai are chiar atîta importanţă... Vom trece noi şi peste asta. Am să-l chem pe Moraru, o să trimită el pe cine ştie el. Este meseria lor. Să şi-o facă. Se pricep, se pricep mai bine ca mine. Eu nu mă pricep. La asta nu mă pricep. Cine ştie ce mai sînt în stare să fac. Eu vreau să rămîn ceea ce sînt. Am alte treburi de făcut la care mă pricep mai bine decît la asta. Sînt acum un om fericit şi vreau să-mi trăiesc fericirea. Irina... înţelege, nu vreau să mă duc...
Se auziră cîteva ciocănituri discrete în uşă. Se priviră unul pe altul. Să fie Sergiu? Irina deschisese ochii mari. Victor se apropie de usă şi întrebă, cu teamă:
— Cine-i?
— De la recepţie.
— Şi ce doriţi?
— Am o scrisoare pentru dumneavoastră.
Victor deschise puţin uşa, luă scrisoarea, încuie uşa la loc. Era un plic alb, prea bine cunoscut. Îl deschise în grabă. Irina tremura. O coală albă, pe care erau scrise cîteva cuvinte:
„Nimic nu mai poate fi schimbat, decît cu riscul vieţii... Vă aştept!“
Victor scoase din buzunar bricheta şi voi să ardă scrisoarea. Irina îl opri.
— Nu, lasă-mi-o mie.
— De ce?
— Aşa. Fără nici un de ce. Cît e ceasul?
— Zece fără cinci.

XX

Omul aştepta să se facă o anumită oră şi nu avea cum să-şi umple timpul pînă atunci. Se plimba de colo-colo, cu cîteva ziare sub braţ, pe care le citise de cîte două ori. Îşi cumpără o revistă, se aşeză pe o bancă, o isprăvi repede. Căută un coş de hîrtii şi se scăpă de tot acest balast. Se apropie de o fîntînă arteziană, îşi udă faţa, fruntea, se şterse cu batista, îşi udă apoi batista, o stoarse şi o trecu pe după ceafă. După cîteva minute era fierbinte. Intră într-o plăcintărie. Nu-i era foame, dar îi rămîneau încă două ceasuri pe care trebuia să le umple într-un fel sau într-altul, nu? Desigur, ar fi putut să intre într-un cinematograf. Dar nu avea nici un chef şi păstra o amintire destul de neplăcută. E drept, nu se întîmplase în acest oraş în care se găsea acum, dar asta nu avea nici o importanţă. O sală de cinema e totuşi un loc închis... Iar el nu putea să sufere ideea. Într-o sală de cinema te poţi trezi în orice moment cu o armă înfiptă în spate şi cu un glas care-ţi şopteşte ceva la ureche... E oribilă senzaţia, o trăise şi nu voia cu nici un chip să se afle din nou în aceeaşi situaţie... Aici, în plăcintărie, există două uşi, există un spaţiu mare între mese, există posibilitatea de mişcare... El nu avea nevoie să se uite în urmă ca să ştie dacă este sau nu filat. El simţea. Şi nu se înşelase niciodată. Ştia precis că în clipa aceea nu era filat. Deocamdată. Ce înseamnă deocamdată? Înseamnă să admiţi ideea că pentru un timp determinat, şi determinat nu de tine, ci de un altul, eşti lăsat să faci ce vrei... Dar asta înseamnă să admiţi

ideea că ei stau foarte liniştiţi, că lor nu le pasă de tine, că ei ştiu foarte bine că nu ai nici cea mai mică intenţie de a fugi atîta timp cît nu ţi-ai terminat treaba. Şi se poate foarte bine întîmpla ca ei nici să nu ştie ce treabă anume ai, dar pentru moment nici nu-i interesează . . . Te lasă s-o faci şi abia după aceea... Dar o asemenea idee el nu putea să admită. Şi totuşi... de fiecare dată, aproape de fiecare dată fusese la fel. S-ar fi părut că cerul rămăsese senin numai în aparenţă. S-ar fi părut că norii existaseră, dar el nu-i văzuse . . . Cum se face atunci că în momentul în care filajul propriu-zis începea, suna în fiinţa lui o sonerie de alarmă? Cum se face că-i vedea întotdeauna pe urmăritorii lui, cum se face că pîndea întotdeauna momentul precis al intrării lor în scenă? Poate că . . . Poate că pînă în clipa aceea ei căutaseră să nu fie văzuţi, îşi luaseră toate măsurile de prevedere şi izbutiseră . . . Şi poate că soneria lui de alarmă suna exact în momentul în care o făceau ei să sune . . . Poate că nu era decît o jucărie în mîinile lor . . . Comandă o plăcintă cu carne. „Este o mîncare dumnezeiască, îi spusese cineva pe vremuri, pentru că numai dumnezeu ştie ce-i acolo înăuntru". Şi erau, într-adevăr, destule. S-ar fi părut că era şi carne. Bău un pepsi. Era rece. Ceru încă unul. Ar fi băut şi o bere, dar nu o făcea niciodată cînd lucra. Ştia că starea aceea de prezenţă pe care ţi-o dă un alcool slab este falsă, ştia că niciodată un om nu e mai stăpîn pe sine decît atunci cînd se foloseşte de organismul lui aşa cum i l-a lăsat cine i l-o fi lăsat. Şi niciodată nu avea mai multă nevoie de el ca acum. Toată aparatura trebuie să-i lucreze perfect. Gradul de fiabilitate trebuia să fie

maxim. Nimic nu avea voie să clacheze. Mai avea o oră şi jumătate. Şi totuşi e stupid să stai aşa, într-o plăcintărie şi să te joci cu un pahar prin care au trecut două sticle de pepsi... Plăti, ieşi, văzu un autobuz. Fără să ezite se urcă şi ceru un bilet pînă la capătul liniei. Erau doar patru sau cinci persoane în maşină la ora aceea. O gospodină grasă se chinuia cu două imense papornițe doldora cu fel de fel de cumpărături... Un domn foarte respectabil care, deşi transpira din abundență, nu voia cu nici un chip să renunțe la haină şi la cravată... S-ar fi părut că vrea să ispăşească cine ştie ce păcate grele... Două fete de şcoală se jucau cu un pui de cîine-lup pe care-l tot necăjeau. În cele din urmă se răzbună şi el, stropind din belşug rochia uneia... Face fiecare ce poate. Şi mai era un tînăr care citea o carte. Încasatoarea moțăia şi capul i se mişca şi îi sălta după cum se mişca şi după cum sălta toată maşina... Lumea coborî. Era capătul liniei. Părea capătul lumii. Un teren viran. Case se zăreau la două sute de metri în urmă. O porni pe jos. Praf. Se pomeni în curînd în fața unei imense clădiri circulare. Un stadion. Era pustiu. Izbuti să intre, deşi poarta ar fi trebuit să fie închisă. Se înfioră. Nimic nu poate fi mai trist decît un loc făcut anume pentru a strînge laolaltă mii şi mii de oameni văzut în clipele în care este pustiu. Ai atunci senzația că tot ceea ce înseamnă izolare şi amărăciune pe lumea asta s-a ghemuit acolo, pe băncile goale, pe iarba necălcată. Cîți oameni au învins aici, cîți oameni au fost învinşi... Lacrimi, veselie. Învinşi, învingători, lupte... La ce bun? Ieşi repede. Se pomeni din nou în stație. Găsi un autobuz gol. Zece minute mai tîrziu coborî în sta-

ţia din care plecase. În faţa lui, pe o masă metalică, zeci de bilete de loterie. Loto. Prono. Loz în plic. Loz în plic, desigur. Ce-i în mînă nu-i minciună. De trei lei? De şase lei? De şase! Necîştigător! Aruncă biletul într-un coş în care zăceau alte sute de nădejdi mototolite. Descoperi alături de el o bancă. Se aşeză. Începu să examineze trecătorii. În definitiv, poate că el se credea prea inteligent. Poate că în clipa aceasta era privit, examinat în linişte. De ce să admită, de pildă, că domnul acela care mănîncă liniştit o îngheţată dintr-un pahar de plastic, nu s-a oprit acolo pentru el? Sau fata aceea care examinează cu multă atenţie sandalele dintr-o vitrină... Sau bătrînul... Sau această pereche de îndrăgostiţi care nu se sfieşte să se giugiulească aici, la doi paşi de el, în plină stradă. Oare fata nu este una din cele două care se aflau în autobuz? Nu... Sau măturătorul, sau limonagiul, sau cerşetorul, sau... Dacă ar fi aşa, dacă măcar unul singur dintre toţi aceşti oameni se află acolo pentru el, atunci, atunci ar trebui să admită că de data aceasta mult lăudata lui sonerie se defectase... Simţi un junghi în inimă. Ar însemna sfîrşitul. Ar însemna că este bătrîn şi bătrînii, se ştie, nu au ce căuta în această meserie... Îi mai rămînea o oră. O interminabilă oră. Ştia că nu va putea să stea la nesfîrşit pe această bancă, ştia că avea să urmeze la rînd o prăjitură, o citronadă, un alt autobuz, un alt cartier mărginaş şi poate un alt bilet necîştigător... Dar nu avea de ales... Şi e vai de viaţa celor care nu au de ales... Pentru că ei nu vor putea uita niciodată că a fost o vreme în care au avut şi ei de ales, ca oricare dintre semenii lor, şi alegerea le-a stat la îndemînă.

XXI

Trecînd pe la recepție, Victor aruncă o privire pe tablou. Cheia Hélènei se afla la locul ei. „Unde umblă zăpăcita aia de azi dimineață?" Ieși. Era ora zece. Dacă s-ar fi dus cu mașina pînă la locul întîlnirii ar fi făcut drumul în numai cinci minute. Hotărî să se ducă pe jos pentru a nu sosi prea devreme și voia să se asigure că nu e nimeni pe urmele lui. Citise în mai multe cărți cum se descurcau unii pentru a scăpa de urmăritori. „Da, numai că autorul avea grijă întotdeauna să-și plaseze eroii, pe urmăriți și pe urmăritori, în forfota unui mare oraș. Așa, da, mersi, așa mă joc și eu... Aș vrea să-l văd pe domnul Cutare aici, în locul meu. O șosea dreaptă ca în palmă, cîțiva pomi, din cînd în cînd cîte o pereche de îndrăgostiți sau cîte un grup zgomotos de tineri... Atît. E drept că asta prezintă un avantaj. Pot să știu și eu mult mai ușor dacă este cineva care se interesează de plimbarea nocturnă a umilei mele persoane. Dar marele dezavantaj este că n-am nici o șansă să scap de el dacă-l descopăr... Cum să faci una ca asta? Să te joci de-a v-ați ascunselea pe după copaci?" Mergea liniștit, fără grabă. Auzise, citise, că e bine să te întorci din cînd în cînd pe neașteptate și să vezi ce se petrece în urma ta. Se auzeau, în adevăr, niște pași... Dar nu era o singură persoană, erau, după părerea lui, cel puțin trei... „Hai să încercăm, își spuse Victor, să deducem cu cine avem de-a face după călcătură... Așadar, un pas mic și cadențat, destul de net, toc, toc, toc, toc... trebuie să fie o fetișcană. Dar nu se aude, la aceeași intensitate, nici o altă călcătură. Ori este singură, ori însoțitorul ei poartă espadrile care nu fac

nici un fel de zgomot. Dar pasul acesta tîrşit, lung, apăsat? Este în urma fetei, cu siguranţă... Se opri. Îşi scoase o ţigară şi începu să-şi caute bricheta aşteptînd să fie depăşit. Se ivi o doamnă de cel puţin şaptezeci de ani care ducea de lesă un splendid canish alb... În urma lor păşea şi domnul, care nu se grăbea de fel. Victor zîmbi. „S-ar prăpădi de rîs Irina dacă i-aş povesti deducţiile mele savante... Să lăsăm prostiile şi să ne vedem mai bine de drum". Porni mai departe şi după cîteva minute ajunse în dreptul moscheii. Era întuneric. „Aici, îşi spuse el, dacă vrea cineva să mă atace, aici e locul cel mai potrivit... Nu e nici ţipenie de om". Se opri. I se păruse că undeva în preajma lui, în umbra unui pom, mişcase ceva... Şi în aceeaşi clipă auzi, în spatele lui, o voce sprinţară care-l înfioră:

— Bon soir, Victor!

Se întoarse brusc şi o descoperi pe Hélène, zîmbitoare, iradiind parcă o lumină stranie în bezna care-i înconjura. „Hotărît lucru, îşi spuse Victor, fiinţa asta apare numai..." Se opri. „Ce caută aici, acum, în drumul meu... Nu cumva..."

— Bon soir, Victor!

— Bună seara, Hélène...

— Dar ce ai? De ce te uiţi aşa la mine...

— Ce cauţi aici?

— En voilà une question! Cum ce caut? Mă plimb! Ador să umblu noaptea! Ore şi ore întregi! Nu e voie?

— Ba da.

— Alors?

— Nimic. Doar că mi se pare ciudat.

— Şi mie. Unde te duci tu la ora asta? Şi de ce singur? Unde sînt prieteni tăi?... De ce te-ai oprit? Hai, să mergem, încotro?

Şi, din nou, luîndu-l de braţ, fără să aştepte răspunsul lui, Hélène îl sili pe Victor să facă cîţiva paşi. Mai mult nu reuşi însă. Inginerul se opri, se smulse brutal de lîngă ea şi fata îl privi contrariată.

— De ce te-ai oprit?

— Hélène!

— Oui, Victor.

— Unde te duci?

Hélène zîmbi.

— Unde vrei tu . . .

Erau atîtea în răspunsul acesta de trei cuvinte, încît Victor rămase o clipă descumpănit. „Aha, gîndi el, aşa stau lucrurile".

—Eu nu vreau să mă duc nicăieri, Hélène.

— Să ne întoarcem atunci la hotel.

— Nu, Hélène. Voiam să spun că astă-seară nu vreau să mă duc nicăieri împreună cu tine. Auzi? Nicăieri! Astă-seară. Te rog să mă ierţi. Am să-ţi explic eu mîine . . .

Şi porni drept înainte fără să aştepte nici o replică, parcă evitînd s-o audă. Dar nu se putea scăpa de Hélène cu una cu două. Din cîţiva paşi se află alături de el şi îi tăie calea. Victor o putea vedea mai bine acum. Era îmbrăcată în pantaloni negri şi cu o bluză poate tot neagră, în orice caz de culoare închisă . . . Părul ei blond care se răsfăţa altădată pe umeri se afla strîns acum cuminte, într-un coc.

— Non, Victor, începu Hélène să se copilărească, nu vreau să mă laşi singură. Te rog . . . Vreau să beau ceva. Hai cu mine la Constanţa, vreau să dansez . . . Victor!

— Nu, Hélène, nu se poate! Este imposibil!

— „Impossible, făcu Hélène cu un gest larg, ce n'est pas un mot français!" — aşa a spus Napoleon.

— O fi spus Napoleon al tău, să fie sănătos, dar se mai înşela şi el din cînd în cînd. Şi uite că Victor Andreescu îl contrazice. Nu se poate! Exclus! Cu neputinţă! Pas possible, dacă preferi aşa...

— A! Ai întîlnire!

— Vezi, ai ghicit, asta e, am o întîlnire... Şi acum ia-o din loc, auzi? Să nu mai dau cu ochii de tine!

Hélène îl privea cu insistenţă, dar nu mai erau cîtuşi de puţin ochii unei copile zvăpăiate... Îl privea o femeie şi Victor se înspăimîntă. „Dacă joacă teatru, îşi spuse el, dacă este într-adevăr ceea ce spunea Sergiu astăzi, dacă face şi ea parte din jocul acesta infernal în care am intrat, înseamnă că este desăvîrşită şi că merită să-mi scot pălăria în faţa ei... Dacă însă lucrurile nu stau aşa, dacă este o fetişcană oarecare în criză sentimentală şi căreia îi bate acum inima ceva mai tare, îmi pare foarte rău pentru ea... Dar trebuia să fiu brutal, n-am avut încotro".

— Ne-am înţeles? Nu vreau să mai dau cu ochii de tine. Mîine am să-ţi explic.

— Nu e nimic de explicat.

— Perfect. Înseamnă că ne-am înţeles. La revedere.

— Nu, nu ne-am înţeles. La revedere.

— Hélène! Ce înseamnă asta, nu ne-am înţeles?

— Nimic! Orice! Au revoir!

Şi porni să facă drumul îndărăt. Victor o urmări cu privirile pînă trecu de gardul moscheii. Se uită la ceas. Mai avea zece minute. Plecă. Făcu la stînga, tăie şoseaua, era pustie, nu se afla nimeni în spatele lui. Ajunse pe malul lacului. La două sute de metri de el se zărea debarcaderul. Era pustiu. În bătaia va-

lurilor, bărcile săltau într-un dans ciudat pe suprafaţa apei şi se izbeau cu zgomote seci, una de alta. La stînga lui se afla o baracă de lemn, încuiată cu lacăt. La dreapta o pădurice. La ora zece şi jumătate se auzi în depărtare motorul unui automobil. Oprise. Se auzi o portieră. Cîteva minute mai tîrziu, se ivi dintre copaci un bărbat pe care Victor îl vedea pentru întîia oară în viaţa lui. „Slavă domnului, gîndi el, bine că n-a venit batracianul acela". Noul sosit avea o mustaţă deasă.

„Cine o fi? se întrebă Victor. Cît de important este rolul lui în tot angrenajul din care face parte... Dacă e ceva mai mare, atunci stăm altfel de vorbă, dacă e un simplu trepăduş n-am făcut nimic..."

— Bună seara, domnule inginer. Mă bucur că vă cunosc. Mi s-a vorbit mult despre dumneavoastră şi mi s-a spus că cel mai adesea ascultaţi de glasul raţiunii. Faptul că aţi venit la această întîlnire o şi dovedeşte din plin...

Se exprima curgător în româneşte, dar se simţea că un accent străin, germanic, bîntuia prin toate propoziţiunile sale, secătuind oarecum muzicalitatea lor.

— Aţi adus? întrebă Victor fără să răspundă salutului, fără nici o altă apreciere, cu brutalitate chiar. „Nu mă lua tu pe mine cu politeţuri că nu se prinde. Avem cu totul altceva de făcut. Îmi dai, îţi dau. Scurt".

— O! Individul zîmbi larg. Îmi plac foarte mult bărbaţii de felul dumneavoastră. La obiect, nu?

— Întocmai. La obiect! Să văd!

— Veţi vedea, domnule inginer, cum să nu? Dar de ce aici?

— Aşa aţi fixat dumneavoastră.

— Evident. Dar de ce afară?

— Baraca este încuiată, nu e nimeni.

— O, asta nu e problemă.

Individul scoase o cheie din buzunar, deschise lacătul fără nici o dificultate și cu un gest îl pofti pe Victor să intre. Inginerul ezita.

— Nu! spuse el în cele din urmă. Prefer să discutăm aici, în aer liber. Cu toate că nu văd ce am avea de discutat. Îmi dați, vă dau. Într-o jumătate de minut am terminat.

— Nu aveți încredere în mine... Să știți e mai plăcut înăuntru. Aici suflă vîntul.

— Nu insistați, nu intru.

— Mă rog. Cum doriți.

— Ați adus? Să văd.

— În primul rînd trebuie să văd eu.

Victor îi arătă servieta.

— Permiteți?

Individul întinse mîna. Victor și-o retrase imediat pe a lui.

— Nu puteți întinde spre mine o mînă goală...

Bărbatul cu mustață scoase din buzunarul hainei un plic destul de umflat pentru a putea cuprinde în adevăr un film fotografic. Îl flutură în aer.

— Vedeți? Noi jucăm cinstit...

„Acest noi jucăm cinstit, gîndi Victor, a fost spus cu multă ironie și mai ales cu intenția netă ca ironia să fie simțită... Ce vrea să însemne asta? Mă bănuiește? Știe ceva? Exclus. Atunci? Este un simplu truc, desigur, cine știe ce are el acolo, cine știe ce a pus în plic în locul filmului, sau chiar dacă l-a pus are el acasă o copie și o să-mi spună mie, după aceea, că eu n-am jucat cinstit și că el a fost nevoit, prin urmare, să-și ia toate măsurile..."

— Rămîne de văzut cît de cinstit jucați ... Dacă putem vorbi de cinste.

— O! Domnule inginer! Nu mai sîntem copii, nu? Cinste! Se poate? Astea sînt cuvinte bune pentru dicționar ... În viață ...

— Vă rog, fără filosofie.

— Sînteți foarte grăbit ...

— În mod normal dumneavoastră ar fi trebuit să fiți cel puțin la fel de grăbit ca și mine.

— Dar iată că nu sînt! De aceea mi-am permis să vă invit în cabană, am fi stat de vorbă civilizat, mă rog, așa cum se stă într-o cabană, dar nu în picioare și nu în bătaia vîntului.

— Plicul!

Individul rîse ca de o glumă bună. Se apropie de Victor. Inginerul nu se mișcă.

— Serios? Credeți că așa merge? Poftim plicul, poftim servieta ... Sînteți un începător în ale meseriei.

— Vă atrag atenția asupra unui fapt: nu sînt de loc în ale meseriei, cum spuneți dumneavoastră. Nici începător, nici avansat! Pur și simplu nu sînt! Poate că dumneavoastră nu știți despre ce este vorba și cum s-a ajuns la ...

— Știu foarte bine, domnule inginer. Știu totul. Nu este nevoie să vă pierdeți vremea povestindu-mi ceva care a ieșit din capul meu ...

„Așadar, își spuse Victor, din capul tău? Bun. Dacă ar fi să te cred, ar însemna că ești vreun grangur. Totuși este puțin probabil. Grangurii în ale meseriei nu-și pun ei înșiși pielea la bătaie. Ești un flecar, un palavragiu, asta ești ... "

— Domnule ...

— Domnule Victor Andreescu sînteți un naiv. Poftim! Nu v-a plăcut formula începător. Mă rog. Dar

un naiv n-o să puteţi nega că sînteţi. Dumneavoastră vă imaginaţi, poate, că eu am să vă dau acest plic, că eu am să iau servieta şi că am să mă urc în maşină... Eu nu sînt naiv, domnule inginer. Pe mine nu m-a prostit încă nimeni. Ce este în servietă?

— Cum ce este? Nu ştiţi? Aşa cum a fost vorba, copia proiectului meu...

„Hai să te vedem dacă eşti un om bine informat, gîndi Victor. În mod normal ar trebui să ştii despre „dispariţia“ originalului... Ar trebui să mă întrebi, ar trebui să fii îngrijorat. Pînă acum ai fost foarte bine informat. Ai ştiut fiecare mişcare. Cred că la nici două zile după ce mi-am isprăvit eu lucrarea erai în temă. Şi cum se face că dintr-o dată antenele tale au amuţit? Logic, logic nu ai nici un motiv să nu mă chestionezi pe această temă... „Dispariţia“ lucrării care te interesează pe tine nu poate însemna, în logica ta, decît un singur lucru: faptul că o altă agentură de spionaj a pus mîna pe ea înaintea ta. Dacă nu ai aflat, mă rog, este cu totul altceva. Dar e foarte puţin probabil că nu ai aflat. Atunci de ce taci? De ce rişti atît de mult pentru a pune mîna pe un proiect pe care tu crezi că alţii l-au dobîndit înaintea ta? Asta nu înţeleg eu... Aici este ceva care nu rimează, aici lipseşte un cub din jocul acesta...“

— Se înţelege. Copia proiectului dumneavoastră. Vreau să cred că nu aţi adus 22 de coli albe. De lucrul acesta am să mă conving eu singur. Dar competenţa mea se opreşte aici. Eu nu sînt nici inginer electronist, nu sînt nici fizician. Eu sînt om de afaceri. Va trebui ca experţii mei să studieze atent proiectul şi să-mi spună că totul este în adevăr în cea mai perfectă ordine...

Asta era. Prevăzuse. În aceste condiţii nu avea decît o singură soluţie: să-l facă să creadă că ceea ce este în servietă este în adevăr un lucru de mare valoare. Altfel, era pierdut...

— Se înţelege, domnule... Veţi verifica. Dar eu?

— Dumneavoastră veţi primi, aşa cum s-a convenit, filmul.

— Cînd?

— După verificare, evident! Doar nu vreţi să dau din mînă singurul mijloc pe care-l am pentru a vă face să-mi predaţi lucrarea, nu? Dumneavoastră nu sînteţi omul care să poată fi cumpărat! Aşa mi s-a spus, cel puţin. Sincer vorbind, eu, unul, nu prea cred. N-am avut timp să discutăm noi doi pe îndelete, domnule inginer, poate că v-aţi fi schimbat punctul de vedere. Nu ştiu. Mie aşa mi s-a spus: nu se poate discuta cu el pentru bani, nu este omul. Perfect! Trebuia găsit altceva... Şi am găsit.

— Un moment, domnule, nu vă aprindeţi... Aveţi dreptate! Odată ce aţi dat filmul din mînă, recunosc, ar fi greu să mai stăm de vorbă... Dar eu? Odată ce am dat lucrarea din mînă fără să primesc filmul, cine îmi garantează mie că nu veţi continua şantajul?

— Nimeni!

Răspunsul venise repede, sec, brutal.

— Nimeni nu vă garantează, domnule inginer.

— Atunci?

— Nu există nici un atunci. Cunoaşteţi singur răspunsul la această întrebare. Nu? Mă rog... De ce mă siliţi să vă explic aşa, ca la şcoală, un lucru care sare în ochi: nu aveţi de ales, domnule inginer, trebuie să riscaţi! Asta e! Eu nu risc, dar dumneavoastră trebuie s-o faceţi!

În aceeaşi secundă Victor îşi dădu seama că face o prostie. „Dacă e vorba că nu am de ales, atunci o să schimbăm puţin tactica... N-am nici un chef să mă dau legat de mîini şi de picioare". Şi, profitînd de faptul că individul se aştepta la orice numai la un atac nu, îi aruncă servieta în faţă şi se năpusti cu toată puterea asupra lui. Erau pe jos. Victor îi căuta cu disperare faţa. Citise el undeva, văzuse şi în filme, că dacă îi acoperi adversarului ochii şi dacă-l apuci de gît l-ai dat gata... Pentru moment nu avea însă nici o mînă liberă. Îl prinse pe individ în braţe, acesta se lăsă imediat pe spate şi îi imobiliză în felul acesta mîinile. Victor îl izbi atunci cu fruntea în nas, dar îşi dădu seama că piciorul stîng al tipului se strîngea încet sub el. Ştia ce avea să urmeze, dar nu ştia cum se putea evita... O lovitură formidabilă în stomac şi Victor zbură la cîţiva metri depărtare, în iarbă, zvîrcolindu-se de durere... În momentul în care reuşi să se ridice în genunchi şi înălţă privirile, îl văzu pe străin foarte aproape de el, cu o armă în mîna dreaptă. Cu mîna stîngă îl ajută să se ridice şi-l trase foarte aproape de el. Simţea în piept ţeava armei. Simţea răsuflarea grăbită a adversarului său. Îi vedea ochii, îi vedea răutatea şi batjocura.

— Nu vrei să mai încerci o dată, domnule inginer?

În aceeaşi clipă în spatele individului se auzi un zgomot. Îl auzise şi Victor, dar el auzea multe zgomote în clipele acelea, capul îi vuia de pe urma loviturii primite şi nu-şi dădea prea bine seama de cele ce se întîmplă în jurul lui. Tipul însă încremeni. Era cineva în spatele lui. Simţi o durere vie în braţe şi arma îi zbură prin aer, descrise o curbă frumoasă şi căzu aproape fără zgomot în apa lacului. Nu avu

vreme să schiţeze nici un gest, se simţi apucat de mînă şi, după un salt involuntar, se prăbuşi la doi metri de Victor. Nu, de această dată era vorba de cineva care se pricepea, îşi dădea bine seama, ar fi trebuit să caute să fugă, era cea mai bună soluţie, dar o curiozitate imensă îl reţinu o secundă mai mult decît ar fi trebuit. Se ridică şi deschise ochii. Desluşi în beznă o siluetă şi se simţi, cuprins de toate furiile pămîntului şi ale iadului. O femeie! Femeia pe care o invitase la dans... Aşadar... Se aruncă înainte decis să pună la bătaie tot ceea ce învăţase din această artă care se numeşte luptă corp la corp. Cu o izbitură formidabilă îşi trimise adversara la pămînt şi se aruncă sălbatic asupra ei. Încercă să-i prindă mîinile. Inutil. Păreau nişte şerpi care scapă lunecînd din orice strînsoare. Renunţă. Se simţea el însuşi prizonier în palmele ei. Nu şi-ar fi imaginat niciodată că o femeie poate avea atîta forţă în mîini. Dar pînă la urmă va trebui să cedeze... E mai bine însă ca în momentul în care el avea să se smulgă din strînsoarea mîinilor ei să-i găsească lui palmele cît mai sus, aproape de gîtul fetei, ca să i-l poată cuprinde... Simţea că cedează... Nu mai putea rezista... Acum o să scape şi o s-o sugrume... O durere vie îl străfulgeră... Fusese muşcat pînă la os. Îşi pierdu controlul pentru o secundă şi simţi atunci în stomac o formidabilă izbitură. Gemu. Se pomeni proiectat departe şi se izbi violent de un pom. Şocul fusese foarte puternic. Era ameţit. Nu izbuti să-şi revină, se simţi apucat de guler, primi o lovitură tare în bărbie, gemu, se aplecă şi o nouă izbitură în plex îl scoase din luptă, de această dată definitiv. Nu mai simţea nimic, era întins fără cunoştinţă. Hélène se aplecase asupra lui Victor. Inginerul auzise el ceva, auzise gemete, icniri, ar fi

vrut să vadă, dar era la cîţiva metri de locul acţiunii, simţise la un moment dat o uşoară atingere şi îşi dăduse seama că servieta îi aterizase pe cap, o luase repede, o puse sub el, şi se simţea acum foarte bine acolo jos, nu avea nici o pretenţie, nu avea nici un chef să mai primească, poate din greşeală, nu se ştie, vreo altă lovitură. „M-a urmărit Moraru, îşi spuse el, sau Nasta ... Să vedem cum o scot la capăt ..."

— Cum te simţi?

„Aha. Pesemne că am leşinat, îşi spuse Victor. Ca să vezi, în loc s-o visez pe Irina, poftim, uite unde îmi umblă mintea ... Ce mînă catifelată are ... Nu, nu ... acolo mă doare".

— Victor!

— Ei drăcie!

— Victor!

— Cum? Hélène?

— Hai! Sus! ... Aşa ... Cum merge?

Victor simţea o durere cumplită în ceafă, îi venea să vomite, dar voia cu orice chip să ştie pe ce lume se află.

— Hélène ...

— Uite o bancă. Hai. Dă-mi o batistă. Ai nevoie de o compresă rece ...

Îi luă batista şi alergă spre lac. În aceeaşi clipă se auzi uruitul unui motor de automobil care numai după cîteva secunde se pierdu în depărtare.

Hélène se întoarse cu batista udă şi i-o lipi de frunte.

— Aşa. Cînd crezi că poţi să umbli, să-mi spui ...

— Nu ştiu, de umblat cred că pot şi acum să umblu, dar să fiu eu al dracului dacă mă mişc de aici pînă nu-mi spui ...

Sări în sus.

— Servieta!
— Este aici, îi spuse liniştită Hélène. Este alături de tine. Am ridicat-o eu.
Victor i-o smulse, o deschise şi căută febril. Lucrarea se afla la locul ei. Victor încercă să pună puţină ordine în gîndurile lui. „Bine, tipul m-a scos pe mine din luptă. Dar pe el l-a scos Hélène. În primul rînd, ce căuta ea aici? S-a ţinut după mine, dar de ce? În al doilea rînd e greu de admis că o fată oarecare, fie ea şi franţuzoaică, ştie să se lupte cu o namilă de bărbat şi să-l pună pe fugă. Înseamnă că Hélène ... "
— Ce cauţi tu aici? Cum ai ajuns?
— O!
— Răspunde!
— Dacă vreau! Şi te rog să nu strigi ...
— Hélène ...
— S-a terminat! Gata! Jocul s-a isprăvit! Pune imediat servieta jos.
— Cum ...
— Jos!
Victor se execută. Lăsă servieta pe bancă, alături de el. Hélène era în picioare. Se aplecă, luă servieta.
— Există în limba română un foarte frumos proverb ... Cum e? A, da: „Cînd doi se ceartă, al treilea cîştigă!" Al treilea c'est moi, Victor. Îmi pare foarte rău pentru tine. Sper că nu ţi-ai închipuit că m-am îndrăgostit.
— A, nu. Ar fi fost păcat. Eşti un copil.
— Serios?
— Mă rog, într-un sens. Eu altceva am vrut să spun, dar nu mai are nici o importanţă. Şi crezi că ai să reuşeşti să scoţi asta din ţară?
— Asta nu e treaba mea!
— Dar a cui?

— Asta nu e treaba ta!

— Şi... el? Pe el de ce l-ai îndepărtat?

Se auzi rîsul zglobiu al fetei.

— Tot nu înţelegi?

— Ba da. Înţeleg, înţeleg foarte bine, dar mi-e silă de voi toţi. Vă bateţi, vă omorîţi, vă scoateţi ochii, cheltuiţi averi numai ca să furaţi. Mi-e silă!

— O! Victor!

— Să nu-mi spui pe nume!

— Monsieur Victor! În ce an trăiţi dumneavoastră? Din ce secol aţi ajuns acum, aici, pe Pămînt, în deceniul al şaptelea al veacului XX? Dumneavoastră mirosiţi a naftalină... Aţi dormit probabil vreo două sute de ani...

— Probabil.

— Atunci să vă dau un sfat: culcaţi-vă la loc. Aşteptaţi în linişte o altă epocă. Una potrivită părerilor dumneavoastră despre bine şi despre rău, despre oameni care cheltuiesc averi, despre oameni care fură şi despre cavaleri care vor să facă singuri dreptate... Şi poate că atunci, în epoca aceea, n-o să mai fie nevoie să ştii să te baţi ca să ieşi din încurcătură. Poate că oamenii vor discuta între ei schimbînd doar zîmbete. Aşteptaţi. Pînă atunci însă, eu, care trăiesc astăzi, care mă bat, aşa cum aţi văzut, vă spun mulţumesc, aţi fost foarte amabil...

— Un moment... Nu înţeleg un lucru.

— Mai multe...

— De ce nu m-ai atacat înainte? Înainte să ajung aici, înainte să mă văd cu el, cînd ne-am întîlnit lîngă moschee. Puteai s-o faci şi nu riscai nimic.

— Nu am riscat nici aşa. Eu ştiam că el trebuie să vină, el nu ştia însă nimic despre mine. Dar eu nu ştiam exact cine anume avea să vină. Şi lucrul acesta

era neapărat necesar să-l aflu. Trebuia să-l văd la față. Asta e tot. Alte întrebări? Nu? Atunci, adieu, monsieur Victor. Multe salutări domnului avocat Văleanu și doamnei. Și să-i spuneți doamnei că mi-a plăcut deosebit de mult. Este o femeie încîntătoare, chiar dacă nu zîmbește decît foarte rar. Dacă aș fi fost bărbat eu de dînsa m-aș fi îndrăgostit, nu de o flușturatică de franțuzoaică ... Adieu!

Se răsuci, făcu un mic semn cu mîna și pieri în noapte. Cîteva clipe mai tîrziu se auzi motorul unui automobil ... „O aștepta și o mașină, gîndi Victor. Pînă acum n-am văzut-o niciodată la volan".

Și ce-i rămînea acum? Nimic. „Puteam să ajung la rezultatul acesta fără atîta bătaie de cap și mai ales ... la cap. Trebuie să plecăm, păcat că Irina nu vrea să călătorească noaptea, am fi plecat imediat ... Așa cum am prevăzut ... Mă rog, mai puțin capitolul Hélène pe care l-a intuit numai Sergiu. Pe unde o fi? S-o fi înapoiat? Și ce s-o fi petrecut acolo, între ei? Trebuie să mă grăbesc, Irina mă așteaptă ..."

Un sfert de oră mai tîrziu ajunse în holul hotelului. Se privi în oglindă. Nu, nu arăta chiar ca la cinema. Ravagiile pe care el le simțea nu se puteau citi de la prima vedere pe chipul lui. Ochii nu îi erau vineți și nu i se vedea nici un cucui. Urcă în grabă și bătu la ușa Irinei. O făcu la început, discret, gîndindu-se că s-ar putea întîmpla să-i răspundă Sergiu. Își asumase acest risc. Nu-i răspunse nimeni. Bătu încă o dată, de două ori, mai tare. Același rezultat. Intră în camera lui. Aprinse lumina. În prima secundă nu-i veni să-și creadă ochilor. Nici un obiect nu se afla la locul lui. Toată încăperea era plină cu tot felul de lucruri smulse din valiză și împrăștiate peste tot. Mașina de scris zăcea pe parchet. Servieta în care-și păstra ciornele îi

dispăruse. Se repezi la telefon. Bătu de cîteva ori în furcă. Era mort. Încuie uşa şi, sărind ca un nebun pe scări, ajunse jos.

— A fost cineva la mine? M-a căutat cineva?

— Nu. Nu v-a căutat nimeni.

— Doamna Văleanu a lăsat ceva vorbă pentru mine?

— Pentru dumneavoastră? Cum era să lase vorbă pentru dumneavoastră...

— Dar de ce vă miraţi? V-a spus unde pleacă?

— Doamna Văleanu a coborît acum zece minute imediat după ce i-am comunicat...

Victor, care se şi îndreptase spre ieşire, se opri fulgerat.

— Ce i-aţi comunicat?

— Ceea ce mi-aţi spus dumneavoastră la telefon: că o aşteptaţi ca să mergeţi împreună la Hanul piraţilor.

— Unde?

— La Hanul piraţilor.

— Nu! Unde o aşteptam?

— A! Destul de departe. La capătul liniei de troleibuz.

Ieşi în goană. „Este absurd, gîndi Victor. Irina nu putea să ia drept bună o asemenea comunicare... Hanul piraţilor... Ce tîmpenie... Cine s-o fi chemat şi de ce? Nu cumva... Bine, dar asta ar însemna că viaţa Irinei este în primejdie...".

Se urcă în maşină şi demară. Ieşi în şosea. Era aproape de miezul nopţii. Troleibuzele erau rare. Dacă Irina coborîse numai de zece minute, existau destule şanse să fi avut mult de aşteptat pînă la ivirea unui troleibuz... S-ar putea să-l mai aştepte încă şi s-o găsească în staţie. Staţia era pustie, dar se zăreau înainte luminile roşii ale unui troleibuz. Acceleră. Îl ajunse din urmă, îl depăşi, opri în dreptul unei staţii, coborî,

îl aşteptă şi văzu că Irina nu era. Nu auzi înjurăturile şoferului care-l întreba, printre altele, ce i-a venit să oprească tocmai în staţia lui, se urcă în maşină, demară. În aceeaşi clipă auzi urletul unei sirene şi văzu farurile mari izbind oglinda lui retrovizoare. Imediat după aceea fu depăşit de o ambulanţă în faţa căreia zbura o maşină a miliţiei. „Cine ştie ce nebun şi-a mai rupt gîtul pe şosea", gîndi Victor, dar asta nu-l împiedică să accelereze, cu atît mai mult cu cît zărise din nou spatele unui troleibuz. Îl depăşi, dar îşi dădu seama că se apropiau de capătul liniei. Trebuia cu orice chip să-l oprească înainte. Nu trebuia să ajungă acolo. Era un loc pustiu la ceasul acela. Zvîcni în faţa troleibuzului şi frînă brusc. Se auzi frîna disperată a celui din spate care izbuti să oprească la numai cîţiva centimetri de bara maşinii. Victor era jos de mult, şoferul scosese capul pe fereastră şi urla, dar lui puţin îi păsa, el o văzuse pe Irina.

— Te rog să mă ierţi, se adresă el şoferului, dar nu aveam încotro . . .

— Bine, măi frate, se poate să faci una ca asta? Mama ei de şoferie! Care ţi-a pus, frate, volanul în mînă că-l fac praf . . .

— Te rog, nu pot să-ţi explic, deschide-mi uşa . . .

Luat prin surprindere, şoferul, fără să-şi dea seama prea bine ce face, deschise uşa. Victor sări pe scară:

— Irina!

Pînă în clipa aceea, absentă la tot ceea ce se petrecea în jurul ei, trăind numai şi numai cu propriile sale gînduri, aproape că nici nu mai ştia că se află într-o maşină. Tresări speriată în clipa în care recunoscu glasul lui Victor, sări de pe scaun şi din doi paşi se văzu jos. Victor o luă de mînă, o trase după

el, aproape o aruncă în mașină, demară și după cincizeci de metri făcu un viraj brusc și porni înapoi. În momentul în care se află din nou în dreptul șoferului de la troleibuz, acesta, care rămăsese locului stupefiat, cu capul scos afară pe fereastră, duse mîna în dreptul tîmplei și îi făcu lui Victor un semn care pe toate meridianele globului are absolut aceeași semnificație. După ce străbătu încă un kilometru, Victor descoperi pe șosea un refugiu, intră și opri. Îi povesti Irinei totul, fără nici un fel de menajamente pentru propria lui persoană și îi spuse, la urmă, că el nu o chemase nicăieri și că este de presupus că au vrut s-o atragă într-o cursă pentru a-l șantaja din nou, dar de data aceasta cu mai multe șanse... Irina părea să nu audă nimic din tot ceea ce i se spunea. Reținuse un singur lucru: eșecul.

— Trebuie să plecăm, Irina, trebuie să ne întoarcem. Cît mai repede. Știu că nu-ți place să călătorești noaptea, dar eu te rog să te gîndești... Ciștigăm o zi, este foarte mult o zi, este enorm. Mergem la hotel, ne strîngem lucrurile și plecăm... Irina... Irina, tu mă auzi?

— Nu.

— Vrei să plecăm mîine?

— Nu știu.

— Dar cînd?

— Nu știu.

— Ce înseamnă asta?

— Nu știu.

— Irina!

— Eu sînt.

— Nu. Nu ești tu. Nu mai ești tu . .

— Începi să te apropii de realitate . .

— Tu ce vrei să facem, Irina?

— Nu știu.

— Dar trebuie să facem ceva!

— Tocmai asta e, vezi? Nu vreau să facem nimic. Nimic. De ce trebuie întotdeauna să facem cîte ceva? Nimic. Nu se poate? Nu se poate să facem nimic?

— Ba da. Se poate.

— Atunci e bine. E foarte bine.

Se auzi din nou o sirenă care sfîșia liniștea nopții. Se vedeau apropiindu-se farurile unei mașini iar urletul creștea din ce în ce mai mult. Irina își astupă urechile.

— Să-mi spui cînd nu se mai aude! îi strigă ea lui Victor.

Trecu o ambulanță urmată de aceeași mașină a miliției. Se pierdură curînd în depărtare. Victor prinse mîinile Irinei și i le despărți de urechi.

— Gata. S-au dus.

— Mă scoate din minți urletul acesta . . .

— Mergem?

— Unde să mergem?

— Oriunde.

— De ce oriunde? Nu e mai bine nicăieri?

— Să mergem la hotel, Irina.

— Nu.

— Vrei să rămînem aici?

— Nu știu. Se poate?

— Irina . . .

— Se poate?

— Nu.

— De ce nu se poate? De ce? Facem vreun rău cuiva?

— Da, nouă. Ţie, mie ...

— Victor ... Ce crezi tu că se va întîmpla acum?

— Se pot întîmpla multe ...

— Nu, nu m-ai înţeles. Poate să ţi se pară ciudat, dar pe mine nu mă preocupă cîtuşi de puţin ceea ce crezi tu. Mă gîndeam la noi, la noi doi. Ce se va întîmpla acum cu noi? Vom rămîne aceiaşi? Tu faţă de mine, eu faţă de tine ... Ştiu, ştiu foarte bine tot ce vrei să-mi spui, ştiu că ai să te superi din nou, aşa cum faci de fiecare dată, dar sînt nevoită să-ţi spun, poate pentru a mia oară, că tu nu înţelegi niciodată nimic ... Sînt absolut convinsă că n-ai să mă înţelegi cînd am să-ţi spun şi uite că-ţi spun acum, eu vreau să plec ... Nu! N-am spus că vreau să plecăm! Am spus că vreau să plec! Eu! Eu singură. Nu te simţi jignit, este o prostie. N-am vrut niciodată să mă izolez decît de oamenii care-mi sînt indiferenţi. Oricum, tot nu mă afectează prezenţa sau absenţa lor. Este pentru prima oară în viaţa mea cînd simt această aprigă nevoie de izolare ... Nu vreau, auzi iubitule? — pentru că trebuie să-ţi intre bine în cap, acolo, undeva, printre ecuaţii şi amplitudini de frecvenţă, că tu eşti omul pe care eu îl iubesc — nu vreau, spuneam, să te mai văd un timp alături de mine ... Nu ştiu cît o să mă ţină. O zi, două, nouă, o lună ... Poate doar cîteva ceasuri! Nu ştiu! Dar vreau să mă regăsesc ... Ajută-mă! Ştii cum poţi s-o faci? Lăsîndu-mă în plata domnului, fără să-mi pui nici o întrebare ... Fă un efort, dacă nu de înţelegere cel puţin de bunăvoinţă ... Sst! Taci! Te rog, te implor ... Va fi de această dată aşa cum vreau eu. Ai să dai drumul la motor, ai să mă duci la ho-

tel, am să mă urc în camera mea, și din momentul acela n-ai să faci nici cea mai mică încercare de a mă opri. Ne-am înțeles?

— Nu, Irina, nu ne-am înțeles.

— Păcat.

— Sau, dacă preferi, da, ne-am înțeles, dar nu vreau. Am dreptul să nu vreau?

— Nu. Nu-l ai. Ai uitat convenția noastră? Atunci cînd unul dintre noi va spune veto, celălalt nu va face nimic pentru a-i schimba hotărîrea.

— Nici nu vreau să fac ceva. Nu vreau decît să știu de ce?

— Pentru că am eu nevoie. Nu ajunge?

Victor porni motorul, demară încet, intră pe șosea și acceleră. Cinci minute mai tîrziu oprea în fața hotelului. Irina deschise portiera mașinii, zăbovi cîteva clipe, coborî și intră în hol.

Victor coborî și se plimbă puțin în vecinătatea mării. Ar fi vrut să rămînă acolo, dar zbuciumul apei era mult prea mare. Se întoarse, intră în hotel și se îndreptă spre bar. Comandă un coniac. Îl sorbi în liniște și se pregătea să-l ceară și pe al doilea în momentul în care se ivi căpitanul Nasta. Se așeză pe un scaun alături de el, își scoase o țigară, și-o aprinse, trase cîteva fumuri și în cele din urmă vorbi:

— Tovarășe inginer, vă roagă tovarășul maior Moraru să veniți pînă la noi . . .

— S-a întîmplat ceva?

— Da.

— Și de ce nu-mi spuneți?

— În cinci minute vă veți afla în fața tovarășului maior. O să vă spună dînsul.

XXII

Cu un ceas în urmă locotenentul de miliție Vasile Trandafir primise un telefon din partea unui plutonier aflat în patrulare pe șosea. Un accident grav în dreptul kilometrului 36. Se urcase în mașină și sosise la locul accidentului în douăzeci de minute. I se raportă că în jurul orei unu și zece o mașină care mergea cu cel puțin 120 de kilometri pe oră, după părerea plutonierului, intrase în șanț, din motive care pentru moment îi erau necunoscute, fie alcool, fie că șoferul adormise la volan, se dăduse peste cap de cîteva ori, motorul explodase, avusese loc un incendiu, deoarece rezervorul nu era plin, focul nu fusese de prea lungă durată. Cadavrul prezenta însă arsuri foarte grave atît pe față cît și pe corp, dar el nu credea că aceste arsuri provocaseră moartea. Era vorba, probabil, de o fractură a bazei craniului, așa cum se întîmplă de cele mai multe ori în asemenea împrejurări.

— Martori?

— Unul singur, un arhitect din București, este acolo, în mașina lui. L-am rugat să vă aștepte. A văzut explozia odată cu mine și avea de gînd să plece către primul post și să dea alarma, dar între timp am sosit eu aici.

— Mă aflam la mare distanță, preciză arhitectul la rugămintea căpitanului Trandafir, la cel puțin 600 de metri în urmă și nu am putut vedea decît un singur lucru: explozia și incendiul care i-a urmat. Am accelerat, am oprit, am coborît, dar nu m-am putut

apropia. Primul meu gînd a fost să anunț cel mai apropiat post de miliție. În clipa aceea însă am auzit sirena unei motociclete și a apărut tovarășul plutonier.

— Nu ați remarcat absolut nimic înainte? Încercați, vă rog, să vă aduceți aminte, dacă nu ați fost cumva depășit de această mașină... Este un Fiat 124... Poate că ați avut-o în bătaia farurilor...

— Nu. De la ieșirea din oraș nu am fost depășit decît de o Volgă neagră. Faza mare a farurilor nu am folosit-o decît o singură dată și atunci era vorba de un Trabant pe care l-am depășit eu. Atît.

— Vă mulțumesc, vă puteți continua călătoria. Lăsați, vă rog, tovarășului plutonier, adresa dumneavoastră din București.

Puțin mai tîrziu sosi la locul accidentului echipa de specialiști. După ce se făcură măsurătorile de rigoare și fotografiile, doctorul Vlădescu examină cadavrul. Arsurile erau foarte grave, omul era de nerecunoscut. Dar nu aceste arsuri erau cauza morții. Exista o puternică fractură la baza craniului, așa cum spusese încă de la început plutonierul Drăgan.

— Altceva, preciză doctorul, nu vă pot afirma decît după autopsie. Poate fi ridicat?

— Nu, încă nu.

Locotenentul Trandafir examina cu atenție rămășițele mașinii. Voia să descopere cutia din față, acolo unde șoferii țin, de obicei, actele. O descoperi. Actele erau arse. Se apropie de cadavru. În buzunarul din spate al pantalonilor descoperi un portofel, care, strivit între banchetă și trupul celui accidentat, scăpase intact. Descoperi buletinul de identitate al unui numit Sergiu Văleanu. În clipa aceea locotenentul Trandafir

fluieră lung... Numele acesta figura pe o listă care-i fusese predată cu numai două zile în urmă. Erau mai multe persoane pe această listă, persoane ale căror mișcări erau atent supravegheate. Ordonă plutonierului Drăgan să nu fie ridicat cadavrul, ceru echipei să rămînă pe loc, se urcă în mașină și de la primul post de miliție telefonă maiorului Moraru. O jumătate de oră mai tîrziu acesta, însoțit de căpitanul Nasta, asculta raportul locotenentului. Moraru examină apoi cu mare atenție mașina și cadavrul. În cele din urmă îi șopti ceva lui Nasta, acesta se urcă în mașina lor și dădu o serie de dispoziții prin radio-telefon. Sosiră ceva mai tîrziu cîțiva ofițeri care vreme de o oră se îndeletniciră cu o treabă dintre cele mai curioase: examinau cu atenție toate rămășițele mașinii. Erau trei oameni care nu scoteau nici o vorbă. La lumina puternică a unor faruri păreau să caute un ac într-un car de fier vechi. În cele din urmă se ridicară, își scoaseră mănușile, și discutară îndelung cu Moraru și cu Nasta. Doctorul Vlădescu fu consultat și el și întrebat în cît timp poate să comunice rezultatul autopsiei. Putea să-l comunice într-o oră, dar pentru asta trebuia să i se îngăduie, în sfîrșit, să plece împreună cu cadavrul. I se îngădui. De altfel, plecă toată lumea. Moraru și Nasta se înapoiară în biroul lor, și peste un ceas primeau pe cale telefonică rezultatul constatărilor doctorului Vlădescu.

— Năstase dragă, începu atunci maiorul Moraru, ia vezi tu pe unde mai umblă simpaticul nostru inginer Andreescu și poftește-l aici, chiar dacă, din întîmplare, doarme și visează frumos. Dar să nu te prind că-i spui o vorbă. Ne-am înțeles? La tine cît e ceasul?

— E trecut de două.

— Aşa, aşa ... O să-mi pun o cafeluţă şi pînă soseşti dumneata îmi revin şi eu din oboseală ... Ziceai că dimineaţa pleacă un avion spre Paris? La ce oră?

— La şapte şi cincisprezece minute.

— Aşa, aşa ... avem tot timpul. Dă-i drumul, Năstase iubitule ... Nici nu ştii tu ce chef am de o şuetă cu simpaticul nostru inginer.

Nasta plecă şi se înapoie după douăzeci de minute.

Maiorul îi aştepta sorbind dintr-o ceaşcă imensă cea de a şaptea cafea a zilei, dacă se mai putea spune aşa. Răspunse morocănos la salutul inginerului, îl privi pieziş, îl pofti printr-un gest să ia loc, şi nu-i vorbi decît după ce-şi isprăvi cafeaua. Între timp, căpitanul Nasta ieşise şi intrase de vreo zece ori din cameră.

— Am să vă dau o veste proastă, domnule inginer: prietenul dumneavoastră, avocatul Sergiu Văleanu, a murit într-un accident de automobil!

Victor simţi o durere vie care îi paraliză voinţa. Ar fi vrut să se ridice, să facă ceva, poate chiar să strige, să întrebe cum, cînd, unde, în ce împrejurări, dar nu izbuti. „Eu l-am ucis, gîndi el, oricum s-ar fi întîmplat accidentul, tot eu l-am ucis".

Se întrebase adesea cum va reacţiona cînd va simţi pe undeva prin apropierea lui suflarea rece a morţii ... Şi iată, împrejurarea se ivise şi el nu reacţiona în nici un chip. Simţea doar o uşoară ameţeală, auzea un straniu şi continuu ţiuit slab şi avea senzaţia irealului ... În aceeaşi secundă îşi aduse aminte de Irina.

— Dar ... soţia ...

— I se va comunica şi doamnei Văleanu, dar nu acum, în mijlocul nopţii. Pentru o asemenea veste nu este, din păcate, niciodată prea tîrziu.

— Cum s-a întîmplat? Cînd? Unde?

— Veţi afla şi aceste amănunte. Dar nu aveţi nimic altceva de spus? De spus, nu de întrebat!

— Ba da. Trebuie să ştiţi că eu sînt direct răspunzător de moartea lui...

— Aşa, aşa... direct răspunzător! Hm! Vreţi să vă explicaţi? Vreţi, în sfîrşit, să ne spuneţi şi nouă cîte ceva?

— Da. Am să vă explic.

„La urma urmelor, gîndi Victor, nu mai are absolut nici un rost să nu le spun totul. Nu mai poate sluji la nimic, jocul s-a sfîrşit... De ce trebuia să piară un om absolut nevinovat? Irina nu va putea suporta. Nu, desigur, mie nu-mi va reproşa nimic, nu despre asta e vorba, dar, oricum, eu n-o voi putea păstra alături de mine... Am fost zdrobiţi amîndoi, stupid, prosteşte, copilăreşte..."

— Vă ascult.

Timp de aproape o oră, inginerul Victor Andreescu povesti absolut tot ceea ce ştia. Începu din momentul în care o cunoscuse pe Irina, relată cu lux de amănunte cele petrecute în străinătate, arătă cum procedase cu lucrarea, şi povesti, în cele din urmă, toate păţaniile prin care trecuse de cînd se afla la mare: cum o cunoscuse pe Hélène Simonin, cum fusese invitat să predea dosarul, cum încercase să-l scoată din luptă pe spion, cum fusese el scos din luptă, cum intervenise franţuzoaica, cum îi luase dosarul, cum se întorsese la hotel, şi cum descoperise furtul ciornelor...

— Dar principalul, încheie Victor, este faptul că în mîna lor se află hîrtii pe care nu le vor putea folosi; lucrarea 10-V-A a fost salvată... Ştiu, continuă el, vă-

zînd că nimeni nu sărea în sus de bucurie auzind părerile sale, ar fi putut fi salvată şi fără ... mă rog ... fără atîta ... şi poate că în alte împrejurări nici Sergiu nu ar fi recurs la sinucidere ...

— Credeţi că prietenul dumneavoastră s-a sinucis?

— Nu ştiu, dar aşa presupun eu. Nu mi-aţi spus în ce împrejurări s-a produs accidentul. Dar am toate motivele să cred ...

— Nu aveţi nici unul! Şi este inutil să vă frămîntaţi.

— Nu înţeleg, de ce? Vă rog, vă rog să-mi spuneţi ...

Sună telefonul. Maiorul Moraru asculta încordat o comunicare destul de lungă. În cele din urmă spuse:

— Nu interveniţi cu nimic. Nu faceţi decît să supravegheaţi. Raportaţi în continuare.

Închise telefonul. Scoase dintr-un saltar al biroului un teanc de fotografii şi le dădu lui Victor.

— Cunoaşteţi pe cineva?

Erau mai mult de douăzeci de fotografii. Victor recunoscu fără nici o dificultate două persoane: individul din străinătate şi tipul care-l făcuse K.O. cu numai cîteva ceasuri în urmă.

— La ce oră v-aţi despărţit dumneavoastră de avocatul Văleanu, îl întrebă maiorul.

— O! E mult de atunci ... Era înainte de amiază ...

— Unde?

— Pe şoseaua dintre Mamaia şi Constanţa.

— V-a spus unde avea de gînd să plece?

— Nu. Şi nici nu l-am întrebat. Nu era momentul potrivit.

— V-a spus doamna Văleanu la ce oră a vorbit în cursul zilei cu soţul ei?

— La amiază, în jurul orei douăsprezece.

— Şi la ce oră a fost chemată la telefon ca din partea dumneavoastră?

— Nu de mult, trebuie să fi fost aproape douăsprezece.

Maiorul Moraru se ridică de pe scaunul în care stătuse pînă atunci şi veni drept în faţa lui Victor. Se uită în ochii lui o bună bucată de vreme.

— Nu are nici un rost să vă frămîntaţi şi să vă faceţi fel de fel de probleme... Cel puţin dintr-un anumit punct de vedere. Sergiu Văleanu nu s-a sinucis.

— Să ştiţi că amănuntul acesta dumneavoastră nu-l puteţi stabili.

— Serios? Le ştiţi pe toate dumneavoastră, domnule inginer, aşa, ca un om mare!

— Dumneavoastră nu aveţi de unde să ştiţi ce gînduri îl frămîntau pe el în momentul acela. Dumneavoastră puteţi stabili cum s-a produs accidentul, dar nu şi de ce... Chiar dacă ar fi fost beat şi chiar dacă alcoolul este acela care a stat la baza accidentului, pe mine asta nu mă linişteşte cu nimic. Din cauza mea s-a îmbătat. Şi dacă a adormit tot din cauza mea a adormit. Şi dacă şi-a pierdut controlul volanului tot din cauza mea şi l-a pierdut. Acum înţelegeţi ce vreau să spun?

— Eu am înţeles de mult ce vreţi dumneavoastră să spuneţi... Şi cînd v-am zis că Sergiu Văleanu nu s-a sinucis am ştiut bine ce zic. „Amănuntul“ acesta, cum l-aţi botezat dumneavoastră, este de mult lămurit. Sergiu Văleanu era mort în clipa accidentului...

— Sergiu? Mort? Bine, dar...

— Fusese sugrumat cu o oră înainte.

— Dar de ce? Şi cine a putut să facă asta?
— Nu ştiu. Dumneavoastră ce credeţi?
— Eu? Eu nu cred nimic. Nu vreau să mai cred nimic. M-am săturat.
— În general, domnule inginer, un om este suprimat numai în cazul în care existenţa lui a devenit supărătoare pentru cineva. Crima gratuită este extrem de rară. Cine, aşadar, avea nevoie ca Sergiu Văleanu să dispară?
— De unde vreţi să ştiu eu una ca asta? De unde...
Se opri. Maiorul Moraru şi căpitanul Nasta îl priveau în chip ciudat.
— Nu, nu se poate, este absurd, este monstruos, cum? Doar nu vă gîndiţi...
— Luaţi loc, domnule inginer, şi să discutăm ceva mai serios. Am ascultat cu multă luare aminte frumoasa dumneavoastră poveste... Dar vă rog să-mi răspundeţi: de ce socotiţi că aş fi eu obligat să vă cred pe cuvînt? M-aţi mai minţit dumnevoastră o dată sau chiar de două ori cu o seninătate demnă de o cauză mult mai bună. Cum mă puteţi convinge că nu minţiţi şi acum?
— Nu mai ştiu despre ce vorbiţi... Cînd v-am minţit?
— Aţi dat drept dispărută o lucrare care, de fapt, nu a dispărut niciodată. V-am luat un interogatoriu în cursul căruia aţi debitat o povestioară falsă de la un capăt pînă la celălalt... Astea nu-s minciuni? Sau nu vă place cuvîntul? Eu nu folosesc altul. Aţi minţit! De ce îmi pretindeţi mie să vă cred acum pe cuvînt?
— Bine, dar lucrarea mea este în seiful biroului special... O să verificaţi... Telefonaţi, să meargă acum cineva, vorbesc eu cu directorul general...

— Să admitem! Poftim! Să admitem că lucrarea dumneavoastră este acolo unde spuneți. Pentru mine asta nu constituie nici o dovadă...

— Cum așa? Dar ce dovadă vă trebuie dumneavoastră?

— Îmi trebuie dovada că ceea ce ați predat dumneavoastră unui trimis al unei agenturi de spionaj este, așa cum pretindeți, o lucrarea fără nici o valoare... De unde știu eu, domnule inginer, că nu ați montat o lovitură de felul acesta: fac două originale, unul îl ascund în seif ca să am oricînd acoperire, vedeți? eu sînt băiat cinstit, iată lucrarea mea, am pus-o la adăpost, iar celălalt original îl predau... Nu e treaba mea dacă au descoperit și alți cercetători același lucru. Nici usturoi n-am mîncat, nici gura nu-mi miroase... Poftim? Asta e una la mînă. S-o vedem acum și pe a doua. Sergiu Văleanu a fost asasinat între orele unsprezece și unu. Pretindeți că în acest interval de timp ați avut o mică aventură, mă rog, un rendez-vous duios cu spionii, rendez-vous care s-a lăsat cu bătaie, cu pistoale, cu fel de fel de chestii, ca la cinema. Și cum vreți să verific eu acest alibi, dacă se poate numi așa? Ori ați tratat cu niște spioni, ori ați ucis un rival... Ce vă convine? Care este alibi și care nu este! Vreți ca spionul să depună mărturie pentru dumneavoastră? Vă ascult!

Victor fuma în tăcere și fiecare cuvînt al maiorului îl izbea cu forța unui ciocan pneumatic... În adevăr. Cum ar fi putut să facă o asemenea dovadă? Mințise o dată, mințise un ofițer care-l interoga în mod oficial, cum să-l convingă acum, pe același ofițer, că el, de fapt, este un băiat bun, care a vrut să iasă dintr-o

încurcătură, care a vrut să se poarte ca un cavaler... cine i-a mai vorbit de un cavaler?... cu o femeie care-l iubeşte şi pe care o iubeşte şi el. Cum? „Imposibil, dacă aş fi în locul lui, gîndi Victor, aş proceda ca şi el. Asta înseamnă sfîrşitul... Plata. Totul se plăteşte. Mai devreme sau mai tîrziu, într-un fel sau într-altul, dar pînă la urmă se plăteşte..."

— Îmi pare foarte rău... Vreau să spun că-mi pare foarte rău pentru mine, dar nu am posibilitatea de a dovedi nimic! Este limpede: la ora la care spuneţi dumneavoastră că Sergiu a fost asasinat eu eram fie cu cei doi spioni — şi nu cred că vor depune mărturie în acest sens, şi chiar dacă-i prindeţi mărturia lor nu cred că valorează ceva pentru dumneavoastră — fie cu Irina, dar nici mărturia ei nu poate avea în ochii dumneavoastră valoare. Asta în ceea ce priveşte ipoteza, ridicolă, nu vă supăraţi că-mi permit această apreciere, că eu l-aş fi asasinat pe Sergiu. Cît despre lucrare... Trebuie să recunosc, nu m-am gîndit la formula asta prezentată de dumneavoastră, e destul de ingenioasă, aveţi imaginaţie, m-aţi făcut şah-mat: lucrarea, falsă — zic eu, bună — ziceţi dumneavoastră, este în mîna spionilor. Dacă-i prindeţi şi dacă o mai au asupra lor aş mai avea şi eu, poate, o şansă... Aţi avea prilejul să vă convingeţi că ceea ce le-am predat nu valorează absolut nimic. Dar dacă reuşesc să scape...

— E prost, domnule inginer, e foarte prost dacă reuşesc să scape. Uitaţi un lucru, dumneavoastră uitaţi că pe lîngă lucrarea pe care ei o cred bună, admit, pînă la proba contrarie, admit că aţi fost de bună credinţă, unul dintre ei, nu ştiu care, se află în posesia ciornelor. Alea nu mai sînt falsificate, domnule inginer,

alea sînt autentice. O să-şi bată capul, de acord, dar pînă la urmă un om priceput tot reuşeşte să se descurce . . .

— Rămîne de văzut, completă Nasta, cum o să ne descurcăm noi.

— Pîna una alta vă propun, domnule inginer, ţinînd seama de faptul că acum este ora trei, că în curînd se luminează de ziuă şi că vreau să vă ofer posibilitatea de a asista la tot ceea ce se va întîmpla mai departe în următoarele cîteva ceasuri, vă propun, cum spuneam, să luaţi loc aici şi să aşterneţi frumuşel pe hîrtie toată povestea pe care ne-aţi spus-o nouă mai înainte . . . Şi înainte de a o semna, aşa cum aţi mai semnat una, gîndiţi-vă bine . . .

XXIII

Omul trecea din nou prin cele mai înspăimîntătoare chinuri: chinurile aşteptării. Le cunoştea, le trăise de multe ori în viaţa lui, şi cu ani în urmă şi chiar în urmă cu numai cîteva zile, dar durerile trecute se uită repede, totul este prezentul . . . Simţea că se sufocă în această cameră. Deschise larg geamurile. Către răsărit orizontul începuse să capete o vagă tentă alburie. Se uită la ceas. Era trei şi jumătate. Avionul pleca la şapte şi un sfert. Îi mai rămîneau aproape patru ore. Ar fi putut dormi. Cel puţin două ore. Nu, nu avea voie să doarmă. A rezistat el altă-

dată şi şaptezeci şi două de ore fără somn, va rezista şi acum. Nu trecuseră nici douăzeci şi patru. Da, dar pe atunci era mai tînăr. Mult mai tînăr. Mult, mă rog, e un fel de a spune, abia trecuseră zece ani... O! Dar cîte nu se întîmplaseră în aceşti zece ani. Fuseseră anii cei mai denşi, anii hotărîtori, anii în care se consumase cel mai intens... Avea tot dreptul să spere la un dram de odihnă. Cerea atît de puţin de la viaţă... Avea înaintea lui cel puţin zece ani pînă a fi în pragul a ceea ce se numeşte bătrîneţe... Zîmbi. Una e ceea ce se numeşte şi cu totul alta e ceea ce simţi. Iar el, ce să mai vorbim, el nu se mai simţea tînăr, asta ca să nu recunoască direct că se simţea bătrîn... Un spion bătrîn... Spion. De ce dumnezeu or fi inventat oamenii acest cuvînt care are în el rezonanţe atît de respingătoare? Spion! Adică un om care se uită prin gaura cheii, un om care ascultă la uşi... Poate, poate că de mult, înaintaşii lui în ale meseriei or fi uzat şi de asemenea procedee respingătoare. Dar de mult. Şi odată cu trecerea anilor, odată cu perfecţionarea metodelor şi a stilului, ar fi trebuit găsit şi un alt termen... În definitiv este o meserie ca oricare alta. O luptă şi fiecare o poartă cu armele sale. Cei ce pot lupta deschis n-au decît. El, unul, preferă această formă de luptă, ascunsă, discretă, cu subtilităţile şi cu rafinamentele ei, cu riscurile şi cu satisfacţiile ei... Astăzi eşti x, mîine y... Se simţi scuturat de un fior. Fusese el şi x, fusese şi y şi ar fi fost cazul să i se îngăduie o dată să devină z... Îşi aduse aminte atunci de gluma aceea stupidă pe care o făcuse odată unul dintre superiorii lui... Îi spusese exact acelaşi lucru pe care şi-l amintise el acum... Că

ar cam fi necesar să-şi schimbe din nou identitatea... Prea mulţi ani, e imprudent... Că dorea să-l mai uite pe y şi să se transforme în z. Individul, un slăbănog care purta nişte ochelari enormi, începuse să rîdă în hohote şi izbutise cu greu să-şi plaseze gluma sinistră: „Să nu spui vorbă mare... Să nu ajungi z cu z de la zero..." Încîntat de gluma lui, continuase să rîdă multă vreme şi ochelarii îi dănţuiau sinistru pe nas. L-ar fi strîns de gît cu o plăcere nebună. Z de la zero... Ce-o fi vrut să spună cretinul? Că el este un zero? Că această schimbare de identiate l-ar putea duce la zero? Prostii! Se ridică, şi aprinse o nouă ţigară şi alungă repede amintirea supărătoare a poveştii cu z de la zero. Se luminase. Intră încet în baie. Nu voia să-i deranjeze pe proprietari. Făcu un duş. Îşi făcu apoi gimnastica de fiecare zi. Îşi revizui bagajele. Această operaţie îi luă aproape o oră. Trecu în revistă fiecare lucru. Ştia bine că cea mai mică neglijenţă îl poate duce la... zero. Acest blestemat de zero care-i revenea mereu în minte... Nu. El n-a ajuns încă la zero. Indicatorul lui se mai află încă pe undeva pe la şase. Mai e pînă la zero. Îşi revizui hainele cu aceeaşi atenţie. La ora şase şi jumătate va trebui să plece. În douăzeci de minute poate ajunge, cu o maşină ca a lui, la aeroportul din Constanţa. Dar pînă la şase şi jumătate mai are o oră şi jumătate. Simţi că i se face foame. Avea cîţiva biscuiţi pe care-i ronţăi cu multă plăcere... Aşadar, cu puţin noroc, totul avea să se sfîrşească peste puţină vreme. Toată această tensiune îngrozitoare avea să rămînă o simplă amintire şi tot ce este amintire se suportă uşor. Încă o partidă cîştigată. E drept, aceste competiţii, cum îi plăcea lui

să le numească nu figurau niciodată în rubrica sportivă a ziarelor ... Dacă ajungeau în presă, atunci nimereau de regulă pe la informaţii de natură judiciară ... Se îmbrăcă şi se instală pe terasă. Era deosebit de plăcut. Ziua se anunţa frumoasă. E superb un zbor pe un asemenea timp. Te simţi admirabil acolo, sus, la cîteva mii de metri, peste crestele albe ale munţilor, peste sate şi peste oraşe ... Şi după numai cîteva ore ... Da. Alte ore. O altă aşteptare. Un şir lung, nesfîrşit, de aşteptări. Şi, în ciuda voinţei sale, pe negîndite, omul adormi. Se trezi după un timp speriat. Era şase şi un sfert. Dormise mai mult de un ceas. Un semn de slăbiciune, încă un semn ... Nu i se întîmplase niciodată să adoarmă într-un moment în care era necesar să fie treaz ... Îşi vîrî capul sub robinetul de apă rece. Se uită încă o dată prin cameră. Nu trebuia să lase nimic. Se privi în oglindă, îşi petrecu mîna prin păr şi o lăsă să-i alunece peste obraz ... Tresări speriat. Uitase să se bărbierească. Amănuntul ar fi putut avea importanţa lui. Trebuia să ţină seama de orice fleac. Se bărbieri în cîteva minute. Descoperi în valiză sticluţa cu colonie şi îşi aduse aminte că era suficient un singur strop. Auzi în aceeaşi clipă o uşoară bătaie în uşă. Deschise. În prag se afla gazda.

— Bună dimineaţa ... Am vrut să vă spun că este şase şi jumătate ... Mi-a spus soţul meu că l-aţi rugat dumneavoastră aseară ...

— O! Danke ... Ja ... Tocmai mă pregăteam să cobor ... Cît datorez?

— Nu v-a spus aseară soţul meu?

— O, poate că mi-a spus, dar nu mai ştiu ...

— O sută.

— Bitte.
— Mulţumesc ... Să vă dau chitanţă ...
— O! Nein! Nu trebuie!
— Vai, se poate? Vă dau. Dar o s-o facem numai pentru patruzeci ... N-o să vă supăraţi dumnevoastră ... Ştiţi cum e, avem cheltuieli ... Dar v-aţi simţit bine, nu? E curat la noi ... Îmi pare rău că staţi atît de puţin ... O noapte ... Nici măcar, numai cîteva ceasuri ...
„În adevăr, gîndi omul, asta poate să pară suspect".
— O, nein! Eu am treabă la Bucureşti două zile, poate trei. Dar aici fac vacanţa, aici la tumneavoastră. Ein moment, să scriu adresa: Frau ...
— Poftim?
— Am uitat numele ...
— A! Ileana Păscăluţ.
— O, ja, Frau Pascaluz.
— ... strada Comediei numărul 14, bloc 10, scara 2, etajul 5. Avem şi telefon: 16915.
— Danke, danke sehr ... Eu vă dau încă două sute aconto. Aber, găsesc liber, ja?
— Se poate? Staţi aşa să scriu chitanţa ... Domnul ... Uite că şi eu am uitat ...
— Lange. Wolfgang Lange.
— Aşa e, Lange, cum ar veni la noi Lungu, nu? Avem şi noi un cumnat de-i zice Lungu ... Poftim! Dar e numai pentru 120 ... Adică, pricepeţi dumneavoastră, de trei ori cîte patruzeci ...
— Ja, ja, alles in ordnung!
— Drum bun, vă aşteptăm ...
Omul îşi luase valiza, ieşise în hol şi în clipa în care voia să deschidă uşa îşi aduse aminte de ceva:

— A! Eu las maşina la aeroport.
— Mergeţi cu avionul?
— Selbstverständlich! Un ceas sînt la Bucureşti. Am aeroport un loc bun de parcat?
— Foarte bun. Cum aţi ajuns în faţă nu trageţi pe dreapta, ci pe stînga. O să vedeţi că este acolo un acoperiş mare special pentru maşini. Nu le plouă, nu le bate soarele.
— O! Wunderbar. Aufwidersehen, Frau Pascaluz.
— La revedere şi drum bun! Vă aşteptăm sănătoşi!
Omul se urcă la volan zîmbind. Era mulţumit de el. Pînă acum totul se desfăşurase într-o ordine perfectă. Şi avea toate motivele să presupună că nimic nu putea să-i stînjenească mişcările. Porni. Era ora şase şi patruzeci de minute. Puţin cam tîrzior. Trebuia să se grăbească. Acceleră. Ajunse în curînd pe şoseaua care leagă Constanţa de aeroportul „Mihail Kogălniceanu". Era pustie. Omul se simţea foarte bine privind prin oglinda retrovizoare şi văzînd că nici o maşină nu se ţine după el. Izbuti să ajungă la şapte fără cinci minute. Gonise. Parcă maşina acolo unde i se recomandase. O încuie şi porni spre aerogară. Se prezentă la ghişeu, dădu biletul, prezentă valiza şi servieta la vamă, nu întîmpină nici o dificultate, o încredinţă celor de la transport şi i se spuse că în următoarele două minute se poate prezenta la controlul paşaportului. Întrebă dacă nu mai are timp să bea o cafea, i se răspunse că nu, dar că nu trebuie să aibă nici o grijă, i se va oferi o cafea în avion, peste un sfert de oră. Mulţumi zîmbind şi se înfăţişă la ghişeul controlului paşapoartelor. Ofiţerul de serviciu cercetă cu atenţie vizele, erau în regulă, examină fotografia, aplică viza de ieşire şi îi

întinse zîmbind paşaportul. Omul îl luă, îl puse în buzunar, îşi luă servieta, pe care o lăsase o clipă jos şi păşi dincolo, în ţara nimănui.

„Cîte copilării au mai născocit şi oamenii, gîndi el. Ţara nimănui. O încăpere de patruzeci de metri pătraţi . . . ţară. Uite, acolo e un stat şi aici nu mai e . . . Ca să trec de această linie imaginară îmi trebuie hîrtii, parafe, mă rog, îmi trebuie, nu-mi trebuie, fapt este că eu am trecut . . . Uite şi avionul. Da, da, ne face cineva semne, plecăm . . ."

Ieşi pe pistă. Era un zgomot infernal. Cele două reactoare ale aparatului mergeau din plin şi era de mirare că bietele urechi omeneşti puteau suporta asaltul decibelilor. Oare cîţi or fi? Se grăbi să urce scara. Acolo înăuntru este mai multă linişte. Va găsi un fotoliu comod, sînt locuri destule, nu e mare aglomeraţia şi peste cîteva minute se va simţi purtat către aerul tare al marilor înălţimi. Se uită la ceas. Şapte şi douăsprezece minute. Avionul trepida. Stewardesa încuie uşa. Aparatul se pune încet în mişcare. Trebuia să ajungă la locul de start. Omul se înfundă bine în fotoliu şi închise ochii. Aşa îi plăcea să facă de fiecare dată cînd avionul îşi lua zborul. Să stea cu ochii închişi. Trecu un minut. I se păruse? Parcă se auzise strigat . . . Deschise ochii. În faţa lui, aplecată puţin către el, stătea o fermecătoare stewardesă. Zîmbea. Avea în mînă un plic.

— Domnul Wolfgang Lange?

Omul dădu din cap.

— În ultimul moment a sosit această scrisoare pentru dumneavoastră.

Îi întinse plicul. Omul îl luă şi, cu mîinile tremurînde, izbuti cu greu să-l deschidă. Stewardesa conti-

nua să se afle în faţa lui. Zîmbea. În plic era o foaie de hîrtie pe care se aflau scrise la maşină cîteva cuvinte:

„Aţi omis un amănunt ... Păcat."

Maior Vintilă Moraru

Omul lăsă să-i scape hîrtia dintre degete. Era atît de buimăcit încît nici nu-şi dădu seama că avionul, ale cărui motoare se auzeau uruind mai departe, se oprise în loc. Ridică privirile. În faţa sa stewardesa continua să zîmbească. Simţi în acelaşi moment o uşoară apăsare pe umărul drept şi o alta pe cel stîng. Voi să ducă mîna la buzunar, dar o altă mînă se dovedi mult mai rapidă şi-l imobiliză cu hotărîre. O voce îi şopti la ureche:

— Nu are nici un rost să ne dăm aici în spectacol ... Renunţaţi.

Cineva îi cercetă la iuţeală buzunarele. Nimic suspect în afara unei mici capsule pe care el încercase fără succes s-o apuce înainte ... Capsula dispăru în buzunarul cuiva. Acum, totul se sfîrşise. Desigur, altceva avea să înceapă. Interogatorii, declaraţii, confruntări, mărturisiri. Da. Ştia că avea să mărturisească. La urma urmelor nu era chiar atît de sigur că încercarea de a pune mîna pe capsulă fusese o încercare adevărată ... Parcă o făcuse mai mult pentru celălalt, pentru acel al doilea din fiinţa lui căruia trebuia să-i mai dea din cînd în cînd socoteală ... Mişcarea ar fi trebuit să fie mult mai rapidă şi pornită cu mult înainte. Atunci, da, ar fi izbutit. Oricine vrea cu adevărat izbuteşte. Dar vrea oare cineva cu adevărat? Sînt unii ... Poate. Poate că sînt mai tineri. Ciudat. Cei tineri nu se sfiesc atîta în faţa morţii, îşi dau viaţa cu o re-

voltătoare dezinvoltură. Iar el, un om bătrîn, da, bătrîn, se agăța de ea... Se înțelege, nu avea să mai fie liber niciodată. La anii lui... La ce bun, atunci? De ce nu s-a mișcat mai repede? De ce n-a vrut cu adevărat să muște din capsula aducătoare de moarte rapidă și ușoară... „O! gîndi omul, nu e potrivit momentul pentru filosofări, am să am tot timpul... da, da, am să am tot timpul..." Totul i se părea acum ciudat, avea senzația că între el și lumea exterioară se află un ecran, că vede totul ca prin ceață, vedea și parcă nu vedea, auzea parcă fără să audă, simțea și parcă nu simțea...

— Ridicați-vă.

Se execută. Era flancat în dreapta și în stînga de doi bărbați pe care nu-i mai văzuse niciodată în viața lui. Nu avea nici o importanță. Îi vedea acum. El nu-i cunoștea, dar ei îl cunoșteau și se pare că era suficient.

— Să mergem.

În momentul în care se aflau lîngă ușă cei doi bărbați îl apucară de braț. Ușa se deschise. Scara era pregătită. La baza ei aștepta o mașină. Coborîră. Primul urcă unul dintre cei doi bărbați care-l arestaseră, se așeză lîngă șofer, apoi el și cu cel de-al doilea în spate. Imediat ce se închise ușa, mașina porni. Unul dintre cei doi bărbați, cel din față, ridică receptorul radiotelefonului.

— Raportează Dogaru. Misiunea a fost îndeplinită. În cincisprezece minute sosim.

Nu primi nici un răspuns. Nici nu aștepta. Închise radio-telefonul și își aprinse o țigară.

— Mergi mai încet, Costică, se adresă șoferului cel pe care-l chema Dogaru, că nu mai e nici o grabă acum.

Nu alerga, n-am chef de nici un accident. Domnia sa trebuie să ajungă teafăr și nevătămat... Doriți o țigară.

Omul primi. Din clipa aceea, cu toate că șoferul nu păru să fi micșorat viteza, nimeni nu mai scoase o vorbă.

Maiorul Moraru puse în furcă receptorul radio-telefonului. Zîmbi larg. Își descheie gulerul de la haină, se duse la fereastră, o deschise și respiră de cîteva ori adînc. Nasta nu avea nevoie de nici un fel de explicații. Știa precis care era semnificația acestor gesturi mărunte, obișnuite. Știa că operația reușise. Și tocmai de aceea ieși repede din încăpere. Avea de luat o serie de măsuri. Dar inginerul Victor Andreescu, obosit cum era, somnoros, nu sesiză nimic. De cîte ori nu vorbise maiorul la telefon și, mai ales, de cîte ori nu intrase și nu ieșise căpitanul Nasta din încăpere.

— Vă felicit, domnule inginer, se auzi vocea lui Moraru.

Victor ridică privirile spre el. Nu înțelegea nimic. „Oare de ce-i place acestui om să facă întotdeauna pe misteriosul... Aruncă o vorbă care este pesemne în continuarea sau în încheierea unui gînd al său și vrea ca eu să știu ce i-a trecut lui prin minte..."

— Nu vă înțeleg...

— Cred că o să înțelegeți în curînd. Auziți?

Se oprise o mașină și se auzeau portierele trîntite cu hotărîre.

— Aud că a venit o mașină.

— Da. Dar nu este o mașină ca oricare alta. Această mașină îl aduce pe spion, domnule inginer Victor

Andreescu, şi dumneata ai tot dreptul să spui că spionul vine să depună mărturie... Nu vine el de bună voie, e drept, dar asta are mult mai puţină importanţă...

Intră căpitanul Nasta. Schimbă o privire cu maiorul Moraru şi acesta încuviinţă din cap. Nasta apăsă pe butonul unei sonerii, trecură cîteva secunde şi uşa se deschise. Intră un bărbat care se adresă maiorului Moraru:

— Raportează locotenentul Drăgan. Misiunea ordonată de dumneavoastră a fost adusă la îndeplinire. Nici un incident.

Moraru îi strînse mîna vesel.

— Adu-l!

Uşa rămăsese deschisă. În pragul ei se ivi un om care părea să aibă în clipa aceea cel puţin şaptezeci de ani, cu toate că nu avea de fapt nici cincizeci... Era un om prăbuşit, cu părul în dezordine, cu ochii rătăciţi, cu buza de jos scuturată fără încetare de un spasm. Omul acesta, pe care Victor îl privea trăsnit, fără să înţeleagă absolut nimic, fusese pentru el Sergiu Văleanu, prietenul său, prietenul său Sergiu Văleanu, avocatul Sergiu Văleanu, fostul său coleg de şcoală şi de militărie şi de cîte altele, Sergiu Văleanu, soţul Irinei, soţul înşelat, Sergiu Văleanu de a cărui plecare din rîndul celor vii se socotea el răspunzător... Sergiu. Sergiu aici. Era suficient să-l priveşti ca să-ţi dai seama imediat că pierduse ultima bătălie din viaţa lui. Dar cine şi-ar fi putut imagina vreodată că omul acesta s-a angajat într-o bătălie? Era de neînchipuit... Cum... Atunci... Atunci el... „Poţi să înnebuneşti, gîndi Victor. Ce cauţi tu aici, nefericitule? De ce n-ai murit? Te-am fi plîns, te-am fi jelit, ai fi fost între mine şi Irina

mai prezent decît n-ai fost vreodată... Ai fi izbutit să ne și desparți... O! Sergiule... ce bine făceai dacă rămîneai cu adevărat omul mort de la volan..."

— Luați loc.

Sergiu Văleanu se așeză pe un scaun aflat în fața biroului. Victor rămase în picioare, sprijinit de fereastră. Căpitanul Nasta dădu drumul magnetofonului.

— Actele dumneavoastră.

Sergiu scoase din buzunar un pașaport și-l întinse. Mîna îi tremura îngrozitor. Maiorul Moraru luă documentul și-l examină cu multă atenție.

— Domnul Wolfgang Lange... originar din Düsseldorf, născut în anul 1921, cu domiciliul permanent la Frankfurt am Main... Da?

Omul din fața maiorului negă din cap.

— Atunci cum se explică...

— Se explică, domnule ofițer, se explică foarte bine. Vă rog, pot să capăt un pahar cu apă?

I se oferi. Îl bău pe nerăsuflate.

— Și o țigară?

I se oferi. Se liniștea încetul cu încetul.

— Se explică, domnule... Iată cum se explică: l-am omorît pe Wolfgang Lange ca să-i iau pașaportul și să fug.

— Cum vă numiți, așadar?

— Sergiu Văleanu. Născut în anul 1922 la București. De profesiune avocat. Salariat la institutul de cercetări în automatică.

— Lucrați de mult cu Lange?

— Dacă-mi îngăduiți, am să vă relatez eu totul. Vreau s-o fac repede, foarte repede ca să scap, să se isprăvească. Sînt obosit, nu mă mai țin puterile... În

anul 1940, Victor știe... mă scuzați, domnul Victor Andreescu am vrut să spun, știe. Am plecat amîndoi ca bursieri la universitatea din Berlin. El la fizică și matematică, eu la drept și filosofie. Cînd a început războiul, pe el l-au chemat. Să-l trimită pe front. Dar profesorul lui de fizică, încîntat de progresele unui student care se distinge net de colegii săi și care avea sclipiri de mare cercetător, așa spunea pe atunci neamțul, a izbutit să-i anuleze ordinul de chemare. Eu, ca să nu plec, m-am descurcat pe o altă cale... Am intrat în serviciul lor.

— Al cui?

— În serviciul secret...

— Cu ce misiune?

— De a supraveghea tot ceea ce se întîmplă printre colegii români și chiar printre cei nemți. Vorbeam germana la perfecție, o știam de acasă... În 1944 mi-am dat seama însă că lucrurile aveau să sfîrșească rău. Profesorul lui de fizică murise. Victor își luase diploma și nimic nu-l mai reținea. A plecat și a izbutit să ajungă în țară. Eu, însă, am mai rămas. Nu mai eram stăpîn pe mine. Știam că nu mă voi putea întoarce în țară. Îmi era teamă. Să mai aștept, îmi spuneam, să mai vedem ce se întîmplă... Poate că au uitat de mine, poate că arhivele le-au fost distruse, poate că scap de blestemul ăsta... O să mă întrebați de ce am acceptat jocul de la bun început? Din lașitate, din frică, nu voiam să plec pe front. Îmi era indiferent cine cu cine se bătea. Știam doar că eu nu vreau să mă bat. Cu nici un chip și că eram dispus să plătesc pentru asta orice preț. Și l-am plătit. De fapt, îl plătesc astăzi, dar asta nu are nici o importanță... Am făcut apoi,

ani la rîndul, tot ce se putea face. Hamalîc, bursă neagră, negustorie, cărăuşie, am fost proxenet, am fost chelner, am fost actor, am fost şi profesor de filosofie. Şi într-un bună zi, prin 1948, aveam să aflu că din această blestemată meserie în care intrasem nu se mai iese niciodată. Că nu eşti niciodată uitat şi că fiecare ban pe care-l primeşti este contabilizat cu grijă şi că poţi să fii sigur că într-o bună zi ţi se va cere socoteală pentru el. Am avut atunci o discuţie cu cîţiva domni care mi-au adus aminte de o serie de lucruri pe care eu le ştiam foarte bine cu toate că aş fi preferat să le uit. Şi mai ales să le uite alţii. Şi mi-am dat seama că aveam de ales între un proces ca membru al serviciului secret german, proces pe care domniile lor îl puteau manevra în aşa fel încît să mă înfunde bine şi între un nou angajament, în faţa altor stăpîni, care păreau chiar mult mai avizaţi decît cei vechi. Spun că aveam de ales. De fapt nu aveam nimic de ales! Era evident că devenisem o jucărie în mîinile lor. Am primit. Am semnat. Am căpătat din nou bani. Şi instrucţiuni. Să mă întorc în ţară. Aveam să fiu bine primit. Trebuia să profit de asta. Şi să-mi caut o slujbă. Indiferent ce slujbă. Şi să aştept. Asta era tot. M-am întors în ţară şi vreme de trei ani am trăit liniştit. În 1951 am primit o vizită de cinci minute. Să aflu care este soarta fostului meu coleg de la universitatea din Berlin, Victor Andreescu. Discret. Aveam tot timpul. Nu era nici o grabă. Mi-au trebuit mai mult de şase luni. Am aflat. Victor lucra pe atunci la un alt institut de cercetări. Dar nu ştiam ce să fac, nu aveam cui transmite această informaţie. Un an mai tîrziu a venit altcineva la mine. Am comunicat adresa lui Vic-

tor. Mi s-a cerut să-mi văd mai departe de treabă. Am aflat din ziare că Victor luase parte la un congres de fizică de la Berna și că stîrnise mari vîlvă comunicarea lui. Era în 1953. Și nu s-a întîmplat nimic deosebit, decît aceste vizite de două sau de trei ori pe an, pînă în 1963. Mi s-a spus atunci, spre marea mea surpriză, că trebuie să mă căsătoresc. Dar nu cu cine vreau eu, ci cu o persoană anume, care mi-a fost indicată. Am întrebat de ce și dacă persoana respectivă știe ceva despre această căsătorie sau despre activitatea mea. Mi s-a spus că nu, că nu știe nimic și că nu va ști nimic, că rolul ei avea să fie cu totul altul. Făcuse doi ani de fizică, era talentată, nu-și terminase studiile, era o ființă ciudată. . . . Totul era s-o plasăm în preajma inginerului . . . Dar dacă nu izbuteam s-o cuceresc? Atunci se va vedea . . . Se va proceda altfel . . . Și am căutat anturajul Irinei. Mărturisesc sincer, nu m-aș fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi trebuit s-o fac. Nu este genul meu. Dar asta n-are nici o importanță . . . Mi-am dat repede seama că informațiile pe care le căpătasem erau riguros exacte. Irina era, a rămas de altfel, o ființă stranie, oarecum ieșită din comun. În fața unui fenomen, oricare ar fi el, ea nu reacționează aproape niciodată, așa cum ar face-o un om oarecare, un om obișnuit . . . Nu vreau să spun că este anormală, vreau doar să spun că aceste noțiuni curente de om obișnuit sau neobișnuit nu i se potrivesc. Trebuie măsurată cu alte unități de măsură, cu acelea care se folosesc în lumea ei . . . Pentru că ea trăiește într-o altă lume. Mi-am dat seama, deci, că nu pot pătrunde în viața ei așa cum pătrunzi în viața unei femei obișnuite . . . Îi faci curte, o poftești la un film, la un teatru, o pornești încet,

banal, azi o vorbă, mîine alta, azi o strîngere de mînă, mîine un telefon şi o ţii aşa cel puţin o lună. Nu. Cu Irina trebuia procedat altfel. Imediat după ce am cunoscut-o, cred că a doua zi, i-am dat un telefon şi am întrebat-o, direct, dacă vrea să fie soţia mea. A fost surprinsă de graba cererii, dar a spus da. Nu ştiu, nu vreau să spun că procedeul meu puţin trăsnit, puţin neobişnuit, a fost acela care a asigurat succesul, poate că singurătatea în care se afla — şi în care a rămas, de altfel, — a determinat-o să spună da, nu ştiu, fapt este că m-am căsătorit. Din momentul acela lucrurile au mers ceva mai repede. Am primit ordinul să mă mut în provincie, să caut să dobîndesc postul de jurisconsult al institutului care avea să-şi înceapă în curînd activitatea. Aveam enorm de multe relaţii şi nu mi-a fost greu. Desigur, Irina n-a fost prea încîntată, nu voia să plece din Bucureşti, dar i-am strecurat ideea că poate va începe să lucreze într-un domeniu despre care ştiam că-i este drag... Ne-am mutat, am primit o locuinţă frumoasă, şi, aşa cum fusese prevăzut, ne-am întîlnit cu Victor... Aş minţi dacă aş spune că această întîlnire nu m-a tulburat. Erau acolo nişte ani, nişte amintiri, era o prietenie, era o trădare... Spun că am fost tulburat. E drept. Dar aceasta se referă la mine însumi, la gîndurile mele şi nu se referă la faptul în sine al treburilor pe care le aveam înaintea mea. Nu. Procedam ca un automat. Mă rodasem suficient pentru a şterge din memoria mea noţiuni desuete precum omenie, dragoste, prietenie ori mai ştiu eu ce. A fost o treabă foarte uşoară aceea de a o plasa pe Irina în preajma lui Victor. Nu ştiu a cui a fost ideea, nu ştiu dacă acela s-a gîndit de la bun început că între ei se

va naşte o legătură, nu cred să se fi gîndit, ar fi prea de tot, dar fapt este că s-au îndrăgostit unul de celălalt şi că asta slujea de minune intereselor mele. Eram soţul înşelat şi nu pot să spun că este chiar atît de uşor să faci pe idiotul atîta amar de vreme. A fost, poate, lucrul cel mai greu. Dar aflam totul fără să fiu nevoit să pun prea multe întrebări. Bineînţeles, am comunicat şi această nouă stare de fapt şi mi s-a răspuns că în funcţie de ea se va lua o hotărîre. Ideea excursiei în străinătate nu mai ţin minte cine a lansat-o, dar ştiu că toţi au îmbrăţişat-o cu entuziasm. Al lor era sincer. Al meu nu. Mie mi-era teamă. S-ar fi putut întîmpla ca şefilor mei să nu le convină şi aş fi fost pus într-o mare încurcătură, ar fi trebuit să inventez un pretext foarte plauzibil pentru a torpila, fără să se simtă nimic, un asemenea proiect. Asta pe de o parte. Pe de alta, mă temeam că n-o să capăt viza de plecare. Nu ascunsesem niciodată faptul că îmi făcusem studiile la Berlin, nu puteam să-l ascund, se ştia foarte bine că mă întorsesem destul de tîrziu în ţară. Spre surprinderea mea am căpătat liber, ca să zic aşa, din ambele părţi. Acolo nu trebuia să dau decît un telefon. L-am dat. M-am întîlnit cu un om pe care nu-l mai văzusem niciodată şi care vorbea curent româneşte. Mi-a dat două aparate fotografice de o construcţie specială. Am montat unul în camera noastră, iar celălalt în camera lui Victor. Din prudenţă. Nu se putea şti unde aveau să se întîlnească. Marea mea pasiune, descoperită ad-hoc, pentru străzile şi pentru muzeele oraşului mă făcea să ies mult în oraş, singur, la orele cele mai neobişnuite. Şi planul a reuşit. Omul l-a invitat pe Victor şi i-a pus în faţă alternativa: ori predă lucrarea, despre care

știam bine că nu era gata încă, dar asta nu constituia nici o problemă, ori soțul va fi pus la curent, ba, mai mult decît atît, aveau să fie informați și alții... Știam că Victor nu poate fi constrîns pe nici o altă cale. De bani nu putea să fie vorba. Personal, și le-am spus-o la timpul potrivit, mă îndoiam chiar, și de reușita acestui proiect. Nu-l vedeam pe Victor cedînd. Dar nu mi-a trecut nici un moment prin minte că el va încerca să acționeze de unul singur. Eram încredințat că va da totul în vileag autorităților. Pesemne că ar fi făcut-o, dar sînt absolut sigur că Irina a fost aceea care l-a împiedicat. N-ar fi putut suporta. Este... da, da în ciuda tuturor celor întîmplate, Irina este un om cinstit. La început, aflînd despre această așa-zisă dispariție, am picat și eu în cursă. Mi-am spus că nu eram singurul care căuta să pună mîna pe lucrare. Eram teribil de încurcat, pentru că eșecul acesta s-ar fi răsfrînt, oricum, și asupra mea. M-am decis, deci, să nu comunic nimic, să las lucrurile să se desfășoare în voia lor. M-am mai liniștit puțin în clipa în care am aflat că Victor își păstrase ciornele. La o adică, puteau fi bune și acelea. Imediat ce am ajuns la Mamaia, Lange, despre care știam că sosise în țară de vreo două săptămîni și pe care-l întîlnisem într-o seară, mi-a expus planul său. Își făcuse, desigur, mai multe copii ale filmului, căci nu avea încredere în Victor. I-am spus, atunci, că eu nu văzusem de la început cu ochi buni planul acesta, mi-a replicat că nu oferisem nici o altă variantă și mi-a strecurat ideea șantajului asupra mea... Trebuia să-i dau garanții, eu trebuia să i le dau, că lucrarea nu este falsă, sau, dacă este, s-o procur pe cea bună. Și, pe neașteptate, explodează în fața mea o bombă...

Vine Victor și-mi spune deschis toată povestea, absolut toată povestea pînă și intenția lui de a oferi o copie falsă ... Nu aveam prea mult timp la dispoziție. M-am decis să mizez totul pe singura carte posibilă. Îmi dădeam seama că jocul nu mai putea continua multă vreme. În cele din urmă cercul avea să se strîngă în jurul meu. Știam foarte bine că nimeni nu ajută niciodată un spion care se lasă prins. I se dă un singur ajutor: o capsulă cu otravă. Atît. Admițînd ideea că Victor ar fi izbutit să-l tragă pe sfoară pe Lange, acesta, odată ajuns acasă, ar fi descoperit falsul, era evident. Un lucru se impunea deci: trebuia să-i subtilizez lui Victor ciornele, deși făcusem înainte un film, ciornele erau mai sigure. Mi-am dat seama că am nevoie doar de zece minute pentru asta și că momentul cel mai potrivit este în seara, cînd pleca la întîlnirea cu Lange. Lucrurile s-au desfășurat mult mai simplu decît m-aș fi așteptat eu, poate chiar prea simplu ca să nu mă întreb acum, dacă nu ați contribuit cumva și dumneavoastră la simplificarea lor ... În fine. Știu că nu sînt cîtuși de puțin omul indicat în această împrejurare pentru a pune întrebări. M-am văzut, așadar, în posesia ciornelor. Peste o oră aveam întîlnire cu Lange. Aș fi putut să i le dau. Numai că asta ar fi însemnat că Lange pleca, iar eu rămîneam aici ... Ce s-ar întîmpla, mi-am spus eu atunci, dacă lucrurile s-ar desfășura altfel? Dacă aș fi eu acela care pleacă, asta ar fi însemnat pentru mine sfîrșitul unui calvar lung și greu, și domnul Lange ar fi acela care ar rămîne aici ... Cunoșteam genul de fotografie folosit pe pașaportul lui. M-am fotografiat la un atelier particular, m-a costat scump. Schimbarea fotografiilor nu repre-

zenta pentru mine o problemă de nesoluţionat. Făcusem pe vremuri puţină şcoală pentru această meserie, mai ştiam cîte ceva . . . Discuţia cu Victor mă avantaja de minune: aveam să fiu în faţa tuturora soţul care-şi pierduse minţile, mă rog, soţul lovit de vestea trădării... Sinuciderea îmi convenea. Nu avea să fie o treabă uşoară, evident, dar trebuia s-o fac. Pentru că nu aveam de ales. Hotărît, nu aveam. Nu mai puteam rămîne în ţară. Aş fi picat repede. Lange a venit la întîlnire furios la culme. Mi-a povestit totul. Nu ştiu dacă şi-a dat seama că Victor a încercat să-i strecoare un fals, lucrul acesta îi preocupa mai puţin, cred, da, da, asta trebuie să fie, cred că nu şi-a dat seama pentru că tuna şi fulgera împotriva femeii care l-a scos pe el din luptă . . . „Cum de nu mi-am dat seama, urla el la mine, că sîntem dublaţi?" . . . Eu, unul, îmi dădusem seama de mult, dar mă ferisem să-i spun ceva. Este uşor de înţeles de ce. Pe de o parte nu voiam să-şi piardă încrederea în mine şi în succesul acţiunii, iar pe de altă parte eu nu o consideram pe franţuzoaică chiar atît de periculoasă . . . Nu ştiu de ce, dar eu aveam impresia că această Hélène abia tatonează terenul . . . O făcea cu mult curaj, e drept. Am întîlnit-o într-o zi în camera lui Victor şi ca să iasă din încurcătură nu a ezitat să-mi dea de înţeles că-şi petrecuse noaptea cu el . . . Ce va face el acum? mi se văita Lange. Cum se va întoarce el acasă? Ce va pune pe masa şefilor săi? Nu se poate întoarce nimeni cu mîna goală dintr-o asemenea misiune. L-am calmat spunîndu-i că am pus mîna pe toate ciornele lucrării şi că le ascunsesem într-un loc anume. Trebuia doar să mergem şi să le luăm. I-am spus că vom face drumul cu maşina mea, ca să

nu dăm de bănuit. Am plecat. Pe şosea, după vreo douăzeci de minute de mers, am pretextat o pană. Am coborît, l-am rugat şi pe el să coboare şi să se uite puţin la motor şi restul n-a fost complicat de loc. L-am ameţit, l-am sugrumat, i-am schimbat hainele, ciorapii, pantofii, totul, în linii mari ne potriveam la măsuri, iar accidentul trebuia să desăvîrşească restul ... L-am aşezat la volan, i-am stropit corpul cu benzină, am pornit maşina stînd alături de el, am accelerat şi aducîndu-mi aminte de tot ceea ce învăţasem în anii războiului, m-am făcut colac şi am sărit din mers ... Poate să pară ciudat, adică, nu, dumneavoastră nu poate să vi se pară deloc ciudat, dumneavoastră, trebuie să ştiţi, că se poate sări cu destul succes şi, dacă te ajută şi norocul, o scoţi destul de bine la capăt. Aveam la mine tot ceea ce-mi trebuia, aveam paşaportul, aveam cheile maşinii şi toate actele lui. Ştiam că are o valiză la un hotel, dar nu puteam s-o ridic şi nici nu mă interesa. Biletul de avion îl avea la el şi îmi era suficient ...

Omul tăcu. Părea să caute prin minte, să vadă dacă n-a uitat ceva ... În cele din urmă, ridică obosit din umeri.

— Nu cred că am omis ceva ... În orice caz, nimic esenţial. Aş vrea să vă rog un singur lucru: puteţi să-mi spuneţi care este amănuntul pe care l-am omis şi căruia îi datorez, aşa cum scria în bileţelul dumneavoastră, plăcerea acestei întrevederi?

Maiorul Vintilă Moraru zîmbi.

— Putem, domnule Văleanu, putem, Aşa, aşa ... Care va să zică, amănuntul ... Păi aşa cum v-am scris eu în bileţelul acela e greşit ... sigur că e greşit. Pentru că, de fapt, este vorba de amănunte. Pesemne că le-aţi

neglijat din pricina vitezei ... Să le luăm pe rînd. Numai trupul unui cadavru pregătit cu grijă, adică îmbibat cu benzină, ar fi putut să ardă atît de mult în comparație cu restul mașinii care, tocmai din cauză că rezervorul era aproape gol, a ars foarte puțin. La asta nu v-ați gîndit. Acesta a fost punctul de plecare al bănuielilor ... Bineînțeles, autopsia a dat la iveală adevărata cauză a morții. Dar trebuia aflat cine era mortul ... Într-un deget de la mîna stîngă se afla o verighetă. Am scos-o destul de greu. În interiorul verighetei se putea citi un nume, Irina, și o dată: 26 septembrie 19 ... Desigur, avocatul Văleanu era căsătorit, pe soția sa o cheamă Irina și era ușor să aflăm data căsătoriei lor. Numai că verigheta era mult prea subțire și pe deget se afla urma unui inel mult mai gros, o urmă adîncă, așa cum lasă un inel purtat ani și ani la rînd. Este vorba, probabil, de inelul acesta, domnule Văleanu, care se află acum pe degetul dumneavoastră ... Restul a mers ceva mai repede. Știam că Lange se află în țară și el era o veche cunoștință a noastră. În clipa în care ne-am dat seama că nu avocatul Sergiu Văleanu este acela care a murit, a devenit evident că avocatul Sergiu Văleanu putea fi acela care-l suprimase pe Lange, dacă se dovedea că era vorba, în adevăr, de cadavrul lui Lange. Aveam fotografii. Unele destul de recente. Dar nu era nevoie de ele, ar fi fost o cale destul de complicată și care ar fi cerut timp. Exista cineva, domnule Văleanu, care-l cunoștea bine pe Lange, cineva care-l întîlnise și care-l văzuse cu numai cîteva ceasuri în urmă. Mai mult, cineva care se luptase corp la corp cu el ...

— Victor! exclamă Sergiu Văleanu. El l-a identificat.

— Nu, răspunse liniștit maiorul, nu este vorba de tovarășul inginer Victor Andreescu.

— Atunci... a! Ați prins-o și pe ea? A picat și franțuzoaica?

— Da. L-a identificat pe Wolfgang Lange. Și vreți să știți cum a făcut-o? Simplu. În timpul unei lupte, oricît s-ar strădui, o femeie rămîne totuși femeie... Știe karate, știe tot ce vrei și tot ce nu vrei, dar cîteodată iese din încurcătură femeiește: mușcă, domnule! Îl mușcase pe Lange pînă la os și mușcătura o ajutase pe moment destul de bine să se descurce. Mușcătura era acolo. Rămăsese imprimată pe brațul lui Lange și a putut fi pusă în evidență. Asta a fost totul, domnule Văleanu... Restul, dumneavoastră vă dați seama, nu? este o treabă de rutină... Nu există scăpare... Dacă ați ajuns pînă în avion, asta a fost așa, trebuie să fiu sincer, un lux pe care mi l-am permis... Și nu față de dumneavoastră, cît față de tovarășul inginer Victor Andreescu... Am vrut să depuneți mărturie în favoarea dumnealui, dar am vrut s-o faceți ceva mai tîrzior... Am vrut, cum se spune, să-l fierb nițel... Nu vă uitați mirat la mine. Da, da, fără să știți, dumneavoastră ați depus mărturie în favoarea dumnealui... Nu este necesar să vă explic mai mult. Dînsul a înțeles și asta e de ajuns. Va trebui să-mi spuneți însă ceva: faptul că între Lange și franțuzoaică s-a ajuns la un conflict nu este lămuritor pentru mine. Vreau să știu, nu ați lucrat cumva, dumneavoastră sau Lange, niciodată, cu franțuzoaica aceea?

— Nu! Nu v-am ascuns nimic, absolut nimic. V-am spus, de altfel, că și Lange a fost surprins de prezența ei. Nu aș mai avea puterea să mint și nu mai are nici un rost. Sînt prea obosit.

— Va trebui, totuşi, să vă confruntăm ...

Maiorul Moraru părea destul de încurcat ... Se întoarse către Nasta:

— Putem face confruntarea: aş vrea să isprăvim şi ar fi bine s-o facem acum, cît mai este şi tovarăşul inginer aici ...

— Dacă ordonaţi dumneavoastră se poate!

— Aşa, aşa ... bine, Năstase, atunci ordon ... Dar te rog ceva mai repejor, pentru că uită-te şi tu, s-a făcut tîrziu şi începe căldura ...

Nasta se ridică şi ieşi.

În colţul său, Victor nu mişcase în tot acest timp. Ascultase o uluitoare relatare a unor evenimente care i se păreau pur şi simplu fantastice, deşi îl priveau direct. „Cred, gîndi Victor, că o să am nevoie de multă vreme ca să mă pot obişnui cu gîndul ... Cu care gînd? Cu toate gîndurile ... Am atîtea de rumegat în mine încît ... Avea dreptate Hélène ... Păcat că este agentă străină, pentru că e deşteaptă foc ... Cum îmi spunea? Că vin dintr-un alt veac, că aş face bine să mă culc şi să dorm vreo două sute de ani. Poate că are dreptate. Am să reflectez. Toţi şi-au bătut joc de mine, toţi au rîs pe seama mea. Şi el, Sergiu, şi neamţul acela, şi Hélène, şi pînă şi maiorul Moraru ... Acesta, ce e drept e drept, avea toate temeiurile s-o facă, avea de plătit o poliţă ... Aha! o aduce. Vai de capul ei, atît de tînără şi cînd te gîndeşti ce o aşteaptă ..."

Intrase căpitanul Nasta. Uşa rămăsese deschisă. O clipă mai tîrziu se ivi şi Hélène. Era mai frumoasă ca oricînd. Victor o văzuse îmbrăcată numai în pantaloni ... Ei, e drept, o văzuse el şi în costum de baie, dar parcă tot rochia este aceea care dă farmec unei

femei tinere și frumoase... Poftim. Poartă și fuste scurte domnișoara Hélène. Dar are o prestanță... Superbă rochie... Și ce picioare, domnule... Hm! este pur și simplu de necrezut, zîmbetul ei obișnuit n-a părăsit-o... Este de-a dreptul sfidătoare..."

Maiorul Moraru se ridicase. Hélène rămase în picioare în dreptul ușii.

— Domnilor, începu Moraru, vă prezint pe tovarășa locotenent Elena Simion care și-a îndeplinit cu succes una dintre cele mai dificile misiuni... Arestatul să fie scos!

Rămași singuri, cei patru oameni se priviră cîteva clipe în tăcere. Victor se uita cînd la Moraru, cînd la Nasta, căutînd, nu înțelegea nici el prea bine de ce, să evite privirile... mă rog, privirile Elenei, acum nu mai era Hélène... Era Elena... În mod normal ar fi trebuit, era conștient de lucrul acesta, ar fi trebuit să fie bucuros, să rîdă, el avea simțul umorului, pentru că la urma urmelor bilanțul nu era chiar atît de tragic: nevinovăția și cinstea lui erau dovedite, nici lucrarea și nici ciornele nu plecaseră din țară, agenții o sfîrșiseră prost, dar se știe bine că cine seamănă vînt, furtună culege, încît nu izbutea să priceapă de ce se simțea învăluit într-o undă de amărăciune... De fapt, ce urmărise? Să cîștige. Ce să cîștige? Liniștea, fericirea, dragostea. Pentru el și pentru Irina. Voise să învingă. Învinsese? Învinsese. Numai că victoria lui era acum strîns împletită cu propria lui înfrîngere. Cîștigase și pierduse. Era o contabilitate ciudată, totul putea să fie înscris și la profit și la pierdere. Ce avea să se întîmple acum cu Irina? În definitiv, gîndi Victor, nu este o mare diferență între a-i spune unei femei uite, soțul

dumitale, acela pe care nu l-ai iubit, acela pe care l-ai luat de bărbat numai pentru că o femeie trebuie să aibă un bărbat, acela pe care nu l-ai urît, ci pur și simplu acela pe care nu l-ai cunoscut, acela care nu ți-a fost decît un străin, acela despre care nu poți nici măcar să spui că l-ai înșelat, omul acela a murit — și între a-i spune acestei femei uite, soțul dumitale ți-a rîs tot timpul în nas, a știut totul, erați și tu și omul pe care-l iubeai și pe care poate că-l mai iubești o simplă jucărie în mîinile lui, vă pîndea, vă știa, vă urmărea, se lăsa prostit pentru că așa îi cereau regulile jocului, dar prostul nu era el, proștii erați voi... Mă rog, o vreme cel puțin. Desigur, s-ar putea ca Irina să suporte foarte greu această veste, s-ar putea chiar să nu o suporte deloc". Tresări. I se citeau pesemne gîndurile pe față devreme ce nimeni nu se mai uita în ochii lui... Tuși încurcat și zîmbi cerîndu-și parcă scuze... Zîmbetul lui destinse puțin încordarea.

— Tovarășe inginer...

— Da, tovarășe maior...

— Cum să vă spun... să nu mi-o luați în nume de rău, dar eu așa sînt: le spun oamenilor de la obraz tot ce gîndesc. A, nu, asta nu o fac oricînd și cu oricine. O fac numai cu oamenii pentru care am o oarecare stimă... Dumneavoastră am să vă spun. Vă vine greu acum, chiar foarte greu, îmi dau seama. Printre altele vă simțiți și jenat. La urma urmelor, m-ați mințit. Nu pe mine, Vintilă Moraru, ați mințit autoritățile... Ați dat sub semnătură o declarație neadevărată... Și vă vine greu acum tocmai pentru că neadevărul nu stă în firea dumneavoastră. Dar să știți un lucru: nu vă prefaceți cum trebuie! Se simte jocul! Nu aveți stofă de

artist. Şi tocmai de aceea, nu e bine să vă băgaţi peste meseria altuia... Artiştii cu teatrul lor, dumneavoastră cu aparatele şi cu calculele dumneavoastră... Aici vă pricepeţi. Nu vă ajunge? Eu ar trebui acum să fiu foarte supărat pe dumneavoastră, dar nu ştiu de ce nu pot să fiu. A! Şi nici dumneavoastră să nu fiţi supărat pe mine... V-am vîrît în sperieţi ceva mai înainte. Dar să ştiţi că nu credeam nici o iotă. A fost aşa, o mică revanşă. Aveam de mult fotocopiile după lucrarea falsă pe care vă pregăteaţi să le-o daţi. Le făcuse Elena. Ştiam că jucaţi cinstit. Dar este totuşi un joc periculos. Aproape că nu mai este joc...

—

Redactor : VIORICA MĂRII
Tehnoredactor : L. HLAVATHY

Apărut : 1972. Comanda nr. 790. Coli de tipar : 7. Hîrtia : tipar înalt B 63 g/m². Format : 32/70×100. C.Z. pentru biblioteci : 859—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 20 474 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București, Republica Socialistă România